

Na dan borca - dan Iskre v Žužemberku

Temeljni kamen za novo tovarno - Govornik bo Stane Dolanc

Iskra v Žužemberku praznuje letos 20-letnico obstoja, zato bodo letos dan Iskre praznovali v Žužemberku. Tu bo na proslavi glavni član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, za tem pa bo kulturni program in tovariško srečanje za Iskrin 30.000-članski kolektiv.

Seveda me bo na proslavo celotnega kolektiva. Prireditelji pravijo, da bo prišlo okrog 8000 iskrancev, pričakujejo pa tudi nekaj tisoč domačinov in okoličanov. Dan Iskre bodo letos praznovali v znamenju stabilizacije, zelo enostavno, vendar vsebinsko zelo polno. Ze zjutraj ob 9. uri bo polaganje temeljnega kamna za novo tovarno eno in večlojnih keramičnih kondenzatorjev. Ta izdelek je namreč najodobnejša oblika keramičnega kondenzatorja, ki ga proizvajajo v Žužemberški Iskri. Na leto bo cenjeno na okrog 25 starih milijard dinarjev.

Ob 10. uri bo Na Loki proslava. Slavnostni govornik bo član predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc. Nato bo kulturni program, ki so ga pripravili domači mladinci in prosvetno društvo. Izvajali bodo recital Henoj Tito. V recitalu bosta sodelovala tudi pevski zbor Krka iz Novega mesta in Vevška pihalna godba. Na proslavi bodo podelili knjižno nagrado in priznanja najzastojnim članom kolektiva. Proslave se bodo udeležili tudi krajani Žužemberka, ki bodo ta dan praznovali svoj krajevni praznik, 13. julij, v spomin, ko je bila v Laščah ustanovljena prva partizanska motostrelarska enota.

Letni dan bodo prišli iz Duge reše na Hrvaškem zastopniki te krajevske skupnosti, ki se bodo pohvalili s krajevo skupnostjo Žužemberk. Pričakujejo tudi nekaj sto soferjev, ki že kar tradicionalno praznujejo dan soferjev v Žužemberku. Po proslavi bo obiskovalce zabaval ansambel Veseli planjarji.

F. KOTAR

Gozdarsko slavje v Kostanjevici

Prisli so iz 9 občin

Na počastitev 30-letnice obstoja Gozdnega gospodarstva Brežice, 30-letnice samoupravljanja in stoletnice organiziranega gozdarskega dela na kostanjevki območju se je konec minulega tedna zbralo v Kostanjevici 600 članov kolektiva in gostov iz vseh devetih občin, v katerih se ta gozdno gospodarska organizacija nahaja.

V 30 letih obstoja je bila to kmolaj tretja priložnost za srečanje celotnega kolektiva, katerega delavci so razporejeni v 12 tozdih. Na razpoložljive delavce je tokrat ugodno vplivala tudi zavest, da dobro gospodarijo in da so letošnji rezultati še ugodnejši od laniških.

O položaju, razvoju in nalogah slovenskega gozdarstva je na slovesni govorni predstavniki komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo SRS inž. Ivo Marenk. Menil je, da je treba v gozdarstvu še bolj razvijati posluh za boljšo samoupravno organiziranost, zlasti za samoupravno organiziranost kmetov in njihovo vključevanje v gospodarjenje z gozdovi. Prav z daj niso osamljeni pojavi podjetniškega poniranja DO, tozdov in TOK brez upoštevanja medsebojne odvisnosti. Tov. Marenk je prikazal tudi odgovorne naloge gozdarjev pri planiranju za novo srednjeročno obdobje, ko bo treba zagotoviti dodatne investicijske surovine z redčenjem gozdov, z odpiranjem novih območij ter poglavitnim investiranjem v plantaziranje.

J. T.

V NEDELJO V ARTIČAH. Ob zaključku republiške revije pihalnih orkestrrov in bobnarskih skupin je izvajalcem, organizatorjem in občinstvu spregovoril podpredsednik skupščine SRS Jože Globačnik. (Foto: Jožica Teppey)

Več kot samo zunanji blišč

Na tradicionalni reviji pihalnih godb se je v Artičah v nedeljo zbralo okoli 3.000 obiskovalcev - Govornik Jože Globačnik, podpredsednik republiške skupščine

Petemu prazniku krajevske skupnosti Artiče so dali tokrat novo obeležje prispevki občanov za prvo krajevno etnografsko razstavo, za razstavo cvetja in za lovsko razstavo. Kulturne prireditve so se vrstile ves teden in v mnogočem obogatile življenje krajanov, ki so tudi letos povabili medse godbenike, majorete in bobnarje iz vse Slovenije.

Povabili na ravjo so se odzvali pihalni orkestri iz Novega mesta, Liboj, Slovenske Bistrice, Prebolca, Metlike, Senovega, Maribora, Krške-

25. junija je bila v domu JLA v Brežicah odprta četrta regijska razstava pionirske in mladinske fotografije pod naslovom „Mladi fotografirajo 80“. Razstavljajih je bilo kar okoli 200 fotografij, kar izpričuje veliko zanimanje mladih za fotografiranje. Na sliki: prvonagrajenec (med pionirji) Blaž Gerjevič.

ga, Trebnjega in Proseka pri Trstu. Prišla je tudi mladinska godba iz Logatca, z majoretami in bobnarji, katerim so se v programu pridružili bobnarji iz Artič. Največ občinstva se je zgrnilo v Artiče popoldne, kjer so se z zanimanjem spremljali spreved cvetja in glasbe, v katerem so krajani pokazali izredno iznajdljivost, medsebojno povezanost in pripravljenost za sodelovanje v skupnih manifestacijah, v prikazu živahnega utripa vasi v tej krajevni skupnosti.

Pri organizaciji svojega praznika Artičani nikoli ne odpovedo. Ves teden so gostoljubno sprejemali gostujoče pevce, folklorne skupine in druge udeležence njihovih poletnih prireditev, ki jih združujejo s krajevnim praznikom v spomin na vračanje izgnancev, z 28. junijem. Prav zaradi izredne prizadevnosti, dobre organizacije in gostoljubnosti sta Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Združenje pihalnih orkestrrov izbrala Artiče za letošnjo revijo.

Zavzetost krajanov, njihovo enotnost in njihov delež pri širjenju kulture med občani je pohvalil tudi Jože Globačnik na zaključni slovesnosti v nedeljo popoldne. Krajani opravijo vse delo brezplačno, brez nagrad. Te prireditve povezujejo

posameznike in vasi med seboj, v veliko zadoščenje pa jim je tudi razumevanje delovnih kolektivov in pomoč republiških kulturnih institucij.

J. TEPPEY

SREČANJE KOMUNISTOV

V počastitev dneva borca in 60-letnice vukovskega kongresa Komunistične partije Jugoslavije bo danes ob 15. uri v Kometu občinska konferenca Zveze komunistov Metlika pripravila tradicionalno srečanje članov Zveze komunistov, ki imajo letos 30 in več let partijskega staža. Govoril bo sekretar MS ZKS za Dolenjsko Lojze Sterk.

GOST IZ BOLGARIE

V okviru sodelovanja med ZKJ IN KP Bolgarije je 26. junija v Novem mestu predaval o „Razvoju socialistične demokracije“ Živko Milanov iz Bolgarije. Političnemu a krtivu občine je razložil centralistični tip vodenja države in družbeno političnega življenja in nakazal razvojne tendence, ki se sicer, počasi uveljavljajo v Bolgariji zlasti po sprejetju ustave in letu 1971. Govst je odgovarjal tudi na številna konkretna vprašanja, na koncu predavanja pa mu je predsednica komisije za mednarodne odnose Ljiljana Milenković izročila v spominski dar Kardejevo knjigo o samoupravljanju.

D. RUSTJA

Deset let pobratenja z Wagno

Metlika: navzoča tudi delegacija občine Ronchi

Slovesnosti ob 10-letnici pobratenja občine Metlika z avstrijsko Wagno - bile so v soboto in nedeljo v Metliki - se je udeležil tudi avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Walther Lichem, ki je prišel na sobotno akademijo; ob tej priložnosti je avstrijski konzul metliški kulturni skupnosti izročil knjižno darilo.

Poleg delegacije iz Wagne je prišlo v Metliko tudi zastopstvo italijanske občine Ronchi, ki je tudi že več kot deset let pobratena z Metliko. Na nedeljskem slavnostnem zboru delegacij treh občin so govorili tudi trije župani, ki so poudarili pomen tega dolgoletnega in plodnega sodelo-

vanja za razvijanje in utrjevanje dobrih odnosov med sosednjimi državami, za zblíževanje in razumevanje med ljudmi.

O nadaljnjem sodelovanju je med drugim tekla beseda tudi v pogovornih delegacijah komunistov iz Ronchija in Metlike; gostje iz Italije so obiskali tudi največje metliško delovno organizacijo Beti in se pogovarjali s tamkajšnjimi komunisti. Dvodnevni obisk so gostje iz Avstrije in Italije sklenili z ogledom sodobne šole „Inž. Janca Marentiča“ v Podzemlju, krajevni skupnosti, ki je prav ta dan prvič praznovala svoj praznik.

A. B.

Velik prispevek žensk

Vida Tomšič v semiški Iskri - Delavci naj odločajo tudi o ekonomskih odnosih s tujino

Prejšnjo sredo je semiška Iskra obiskala članica predsedstva SRS Vida Tomšič. Na daljšem pogovoru s predstavniki Iskre in črnmaljske občine so jo seznanili z gospodarskim položajem te belokranjske občine nasploh, še posebej pa z uspehi in težavami semiške Iskre, največje delovne organizacije v črnmaljski občini.

Tomšičeva se je še posebej zanimala, kako se semiška delovna

lahko suvereno odločali tudi na tem pomembnem področju, bi morali bolj poznati mehanizme mednarodne menjave in nasploh ekonomske odnose s tujino,“ je dejala Tomšičeva.

Seveda je beseda tekla tudi o družbenopolitični aktivnosti delavk, o njihovem delu v samoupravnih organih, obremenjenosti na delovnem mestu in doma, delovanju v krajevni skupnosti itd. Na tem področju je ne samo v Iskri, marveč v vsej Beli krajini v zadnjih letih opazen velik napredek: vedno več je delovnih, zavestnih samoupravljalok, tudi na vasi se ti odnosi z višjim standardom in uvajanjem mehanizacije, ki v precejšnji meri razbremeni ženske najtežjega dela, hitro izboljšujejo; seveda pa celotno družbo prav tu čaka še precej dela.

A. B.

DOBRODOŠLICA - V Semiču so Vido Tomšič najprej pozdravili in ji izrekli dobrodošlico pionirji tamkajšnje šole.

organizacija vključuje v mednarodno delitev dela, kakšen je vpliv delavcev semiške Iskre na izvzno usmeritev v okviru celotne Iskre in še posebej znotraj semiške delovne organizacije. „Da bi delavci res

NAŠIM ZVEZNA PRIZNANJA SAMOUPRAVLJALCEV

27. junija so v Beogradu ob 30-letnici samoupravljanja slovesno podelili zvezne plakete s priznanji za uspešno samoupravljanje. Med petimi slovenskimi klubi sta visoko priznanje dobila novomeški in semiški klub samoupravljalcev. Plaketo kluba samoupravljalcev je prejel tudi Janez Picek, družbeni pravobranilec samoupravljanja za občini Kočevje in Ribnica. V inenu Novomeščanov se je podelitve v Beogradu udeležila tudi Dragica Galič, tajnica kluba samoupravljalcev v Novem mestu.

Z znanjem v praktične bitke

O idejnopolitičnem usposabljanju dolenskih komunistov so govorili na seji MŠS - Kljub osipu so podatki spodbudni - Usposabljanje ni bližnjica do pisarn

Le idejno trdni, po marksistični teoriji široko razgledani komunisti so lahko uspešni v praktičnih bitkah za splošni napredek tukajšnje družbene stvarnosti. Idejna nepismenost namreč kaj hitro privede celo do spretnega spletkarjenja s komunisti, pomanjkanje znanja je zlasti očitno v tistih okoljih, kjer se zadovoljujejo zgolj s sedenjem na neustvarjalnih sestankih osnovnih organizacij, pravo torišče delovanja komunistov pa zanemarjajo.

Da bi bilo takih zablod čim manj, je ena od važnih nalog komunistov sprotna skrb za idejnopolitično usposabljanje. Kako je slednje potekalo v zadnji izobraževalni sezoni na Dolenjskem, o tem so člani sveta Medobčinskega študijskega središča govorili na seji 26. junija v straskem Novolesu, kjer so se o težavah, ki spremljajo tako usposabljanje, pogovarjali tudi s komunisti tamkajšnje osnovne organizacije delovne skupnosti skupnih služb.

Številni podatki o idejnopolitičnem usposabljanju dolenskih komunistov kažejo, da je v osnovnih organizacijah dokajšnje zanimanje za idejno osvetečanje članov. Poleg samostojnega usposabljanja (ki je težko preverljivo) in t. i. študijskih sestankov je bilo pedagoško usmerjenega usposabljanja v okviru MŠS (šlo je za različne seminarje,

občinsko politično šolo, dopisno šolo marksizma) deležnih 607 komunistov. Četudi je bil pri posameznih oblikah usposabljanja zabeležen precejšen odstotek osipa, kar gre zvečne na račun nedoslednega kadrovanja, drži, da je usposabljanje doseglo osnovni smoter, to pa je: z znanjem komuniste usposobiti za tvorno politično delovanje.

Tudi vnaprej bo treba idejnopolitičnemu usposabljanju posvečati veliko pozornost; za to seveda ne bo zadostno le MŠS, ki bo skušalo različne seminarje približati tozdom, za tovrstno usposabljanje se morajo še bolj brigati v osnovnih organizacijah. Komunistom, ki odhajajo na daljše izobraževanje, pa mora biti jasno, da je moč pridobljeno znanje udeležiti v neposrednih delovnih okoljih, kajti

ponekod se dogaja, da komunisti, ki so končali politično šolo, silijo k na videz večvrednim pisarniškim poslom.

„ŠENTJERNEJSKA“ ZA ZAČETEK - Pesem „Šentjernejska“ je postala nekakšna himna osrednje prireditve srečanja oktetrov v Šentjerneju. Kot vselej jo je tudi v soboto, 28. junija, uvodoma zapel Šentjernejski oktet. Več o tradicionalnem srečanju pišemo na kulturni strani. (Foto: I. Zoran)

Dobri obeti za lanšpreško kapelo

V njej naj bi bil čebelarški muzej za vso Dolenjsko - Spomin na Petra Pavla Glavarja

V soboto so se na poziv čebelarškega društva in krajevske skupnosti Mirna sestali vsi zainteresirani za adaptacijo zgodovinske kapele v Lanšpežu, ki jo je zgradil nestor dolenjskega čebelarstva Peter Pavel Glavar. Navzoči so se najprej seznanili z elaboratom, ki predvideva adaptacijo v dveh fazah, in sicer bi v prvi fazi kapelo zaščitili pred nadaljnjim propadanjem, v drugi pa bi opravili najnujnejšo notranjo ureditev. Po prednačrtu bo adaptacija stala 1,2 milijona dinarjev. Za zagotovitev denarja pa bo potrebno še veliko naporov vseh udeležencev. Predstavnik Medeksa je potrdil, da je Medeks zainteresiran za obnovo kapele in da bo gotovo sodeloval z ustreznim denarno pomočjo, kar so zagotovili še nekateri predstavniki delovnih in drugih organizacij ter skupnosti. Zveza čebelarških društev Slovenije je pred kratkim objavila, da bo prevzela notranjo ureditev kapele, saj ima v svoji bogati zbirki še dovolj nerazstavljenih eksponatov, za katere je potrebno najti ustrezen prostor, kar bi lanšpreška kapela gotovo bila, saj bo v njej čebelarški muzej za področje cele Dolenjske.

Na koncu sestanka je bil ustanovljen gradbeni odbor, izpolnjen pa je bil tudi pripravljani odbor za obnovo lanšpreške kapele, saj se je izkazalo, da prejšnji šteje pre malo članov.

L. PODBOJ

VRBME

Ob koncu tedna se obeta deloma sončno vreme s krajevnimi plohami v popoldanskih urah.

ZUNANJEPOLITIČNI PREGLED

Ameriški predsednik Jimmy Carter se je vrnil v Belo hišo in odmevi na njegovo vropsko turnejo, med katero je obiskal tudi Jugoslavijo, so domala povsod ugodni.

Če se v tem trenutku omejimo zgolj na jugoslovansko-ameriško etapo njegove poti, je mogoče brez pridržka reči, da je več kot izpolnila pričakovanja. Prevladuje prepričanje, da dvostranski odnosi še nikoli niso bili tako dobri in da je sklepnih dokument, podpisanih ob koncu Carterjevega obiska v Jugoslaviji, najboljše listina, kar sta jih sklenili dve državi.

Ugodni odmevi Carterjevega obiska pri nas

Jugoslavija in njena politika ter predsednik Tito, kot tvorec obojega sta z ameriške strani dobili izjemno oceno ter bili deležni neprikritega spoštovanja in nedeljene podpore.

Združene države Amerike jemljejo Jugoslavijo tako, kakršna je, neuvrščeno, samoupravno in socialistično in so jo voljne podpirati pri vseh osnovnih in idikih-ozemeljski celovitosti, samostojnosti, pravici do lastnega razvoja ter dosledno spoštovati pravico do ne-mešavanja v notranje odnose.

A tudi kar zadeva širše vidike Carterjeve turnee prevladuje mnenje, da je bila koristna. Predsednik Carter je v Beogradu izjavil, da so Združene države Amerike pripravljene pristati na začasne aranžmaje pri umiku sovjetskih enot iz Afganistana. Moskva je ta predlog sicer zelo hitro zavrnila in izjavila, da bo ustavila delovni umik svojih enot iz te države, vendar pa so opazovalci mnenja, da se je v ozračju vendarle nekaj spremenilo na bolje in da ima dopuščanje napetosti sedaj

nekaj več možnosti. Medtem je prispel v Sovjetsko zvezo na uradni obisk tudi zahodnonemški kancler Schmidt. To je prvi obisk Sovjetski zvezi na taki ravni po vdoru sovjetskih enot v Afganistan in hkrati dogodek, od katerega si tako Zahod kot Vz hod kljub ohladitvi odnosov vendarle nekaj obetata.

IRAN: ZAROTA IN ODPSTOP?

V Iranu vre: to je najkrajša možna ocena dogajanj v tej državi, ki je sicer dobila parlament in predsednika, ki pa se še vedno ne more umiriti v svoji revolucionarni napetosti. Težava je verjetno v tem, ker si različni vplivni posamezniki in politične skupine različno razlagajo, kaj je to revolucija in predvsem, kakšna naj bi bila v posebnih iranskih razmerah.

Iranski predsednik Bani Sadr je ponudil svoj odstop v erskemu voditelju Homeinu, ki bi ga lahko ta objavil tisti trenutek, ko bi ocenil, da je predsednik zašel z revolucionarne poti.

Hkrati se širijo glasovi o nekakšni zaroti, ki naj bi jo pripravljali nasprotniki revolucije. Zato so v državi uvedli še dodatne ostre varnostne ukrepe ter prijeli več ljudi. S teheranske univerze so odstranili okoli 70 profesorjev, študentov in uradnikov, okoli 500 pa so jih postavili na cesto v ključnem ministrstvu za nafto. Obtožujejo jih, da so sodelovali z nekdanjo šahovo tajno policijo in pripravljali prevrat.

V z adnjih nekaj dneh so usmrtili več deset ljudi, obtoženih, da so se ukvarjali s kriminalom, toda nekateri med njimi tudi s "proti-državno dejavnostjo".

Medtem pa je usoda ameriških talcev še vedno negotova in nihče ne zna povedati niti tega, kaj se bo zgodilo z njimi, ali bodo sojeni ali ne. JANEZ ČUČEK

VIETNAMSKI NAPADI NA TAJSKEM — Ta tajska vasica na meji s Kambodžo je v zadnjih nekaj dneh občutila, kaj pomenijo granate in bombe: vietnamske enote, ki so zasledovale oddelke kampučijskih partizanov, so namreč izstrelile več salv na to in na nekatere druge tajske vasi, kar je v Bangkoku sprožilo ostre proteste. Več vaščanov je bilo ranjenih, tajska vojska pa je v obmejne predele takoj poslala okrepitev, ki bi zavrnile morebitne ponovne vietnamske napade na tajsko ozemlje. Na sliki: tajski vojaki pri vasi na tajsko-kampučijski meji. (Telefoto: UPI)

Zmaličeni odnosi na tržišču

Pri obvladovanju cen smo neučinkoviti, ker s „kartelskimi dogovori“ izločamo konkurenco, proizvajalci pa z njimi branijo svoje monopole in pridobljene pravice

V letošnjem prvem polletju so cene naraščale skoraj z enako naglico kot lani. Stopnja inflacije znaša v Sloveniji nad 24 odstotkov, kar pomeni, da osnovnih žarišč inflacije še nismo začeli uspešno odpravljati. Bistveno odstopamo od dogovorjenih ciljev gospodarskega in družbenega razvoja.

Zvezni organi morajo pri odobravanju cen upoštevati celovito družbeno in ekonomsko okolje, ki vsebujejo pogodbo in samoupravnih sporazumov, ki vsi zahtevajo povečanje cen. V teh dogovorih cena pogosto nima več svojega družbenega smisla. Namesto da bi ekonomsko ogrožala tisto proizvodnjo, ki je najmanj racionalna, vsebujejo predlogi za nove cene vse stroške proizvodnje, tudi ekonomsko neupravičene. Takšni družbeni dogovori in samoupravni sporazumi postajajo tako navadni kartelski dogovori, s pomočjo katerih si proizvajalci prizadevajo braniti monopole, pridobljene pravice in privilegije, na potrošnike pa prevaliti vse svoje pomanjkljivosti. Izhod iz sedanjega labirinta cen je lahko le nov sistem cen, v katerem si bodo združeni partnerji prizadevali, da bi jih uravnovesili, hkrati pa s samoupravnimi

sporazumi in dogovori odpravljali neracionalne stroške na podlagi dohodkovnih odnosov. Dosedanje izkušnje pri obvladovanju cen pričajo, da smo pri tem delu še najmanj učinkoviti, in to tudi zato, ker je politika na tem področju najdlje od resničnosti in jo tudi z gospodarsko politiko na drugih področjih slabo uravnavamo. Temeljne organizacije združenega dela imajo sicer pravico, da odločajo o politiki in sistemu cen, v resnici pa so si pravico, da oblikujejo cene in s tem dohodek temeljnih proizvodnih celic, pridružile družbenopolitične skupnosti. Čutiti je sicer prizadevanje, da bi združeno delo prevzelo nekaj več odgovornosti. Z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi ureja medsebojne odnose, toda resničnih sprememb še ni. Zaradi tega se urejanje tržnih odnosov čedalje bolj maliči. Po eni strani prihaja do grobe administrativne delitve dohodka, ker administracija tišči cene v svojo pristojnost in po lastni, dokaj svojevoljni presoji reže dohodek. Po drugi strani pa prevladuje tržna samovoljnost, ki

spravlja v nevarnost dogovorjeno primarno delitev dohodka, to pa postaja vse bolj usodno za tržni mehanizem in za politiko razvoja našega gospodarstva.

Sistema in politike cen se lahko lotimo le s stališča, naj združeno delo relativno samostojno snuje medsebojne gospodarske odnose na enotnem jugoslovanskem trgu, vendar ne po takšni poti kot doslej, ampak na nov način. Pri oblikovanju cen vse besede v prihodnje ne bi smele imeti le dveh stvari: proizvajalci, ki zahtevajo višje cene, in zvezni organi, ki njihove zahteve zavračajo ali odobravajo. V takšnem sistemu določanja cen so neenakopravni občani kot potrošniki morali v največ primerih sprejeti odločitve brez razprav o njihovi upravičenosti ali primernosti. Cene bi morale biti tudi element ali del načrtovanja gospodarskega razvoja: sistem cen je nujno treba povezati z dohodkom in dohodkovnimi odnosi, hkrati pa upoštevati socialno politiko in življenjski standard. Zelo pomembno bi bilo, če bi pri določanju cen presegli prakso in logiko, ki zahteva administrativno posredništvo.

VINKO BLATNIK

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Skupščina Zveze združenj borcev NOV je za svojega predsednika izvolila Janeza Vipotnika, ki je v svojem uvodnem poročilu med drugim podčrtal:

Že nekaj časa z vso pravico trdimo, da je politično varnostno stanje v naši domovini zanesljivo in trdno. Na prvenstveni skrbi nam je, da takšno stanje ostane tudi v prihodnje. Da z vso politično, strokovno in na sploh ljudsko energijo, ki jo imamo, rešujemo težave, ki pomenijo nevarnost za politične in varnostne razmere. In ugoden in trden politični položaj je v tem trenutku v prvi vrsti odvisen od naše učinkovitosti in enotnosti pri urejanju perečih gospodarskih problemov.

Odrekanje nezasuženemu

Stopnja rasti gospodarstva in družbeno-ekonomskega razvoja ne moremo več oprati na ekstenzivno proizvodnjo, na nepokrito porabo, na visok uvoz in inflacijo, na nesorazmeren primanjkljaj v plačilni bilanci in na čedalje večje zadolževanje v tujini. Odreči se moramo tistemu delu našega standarda, ki sloni na nezasuženem dohodku in tistemu delu dinamike v razvoju, ki vodi v vse večje in pretirano zadolževanje v tujini. Sedanji mehanizem naših gospodarskih odnosov s tujino ne more več delovati na cenemem uvozu in visoki zaščiti gospodarstva pred tujo konkurenco. Nadaljevanje sedanje prakse bi pripeljalo državo v vse večji plačilni primanjkljaj, ki je že zdaj nevzdržen.

STRATEŠKI NALOGI

Podpredsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher je imel na slovesnosti ob odkritju doprsnega spomenika Edvarda Kardelja v Trbovljah slavnostni govor, v katerem je med drugim dejal:

Družbeni položaj vsakega delovnega človeka na podlagi dela kot osnovne družbene vrednote in njegovih rezultatov je temelj popolnoma spremenjenih življenjskih pogojev in standarda delovnih ljudi in jamstvo njegovega stalnega izboljševanja nezadržno naraščajoče zaposlenosti, utrjevanja socialne varnosti delovnih ljudi ter njihove medsebojne solidarnosti in pomoči. Tudi teh naših pridobitev se moramo zavedati kljub vsem težavam in nerešenim vprašanjem prav zato, ker dokazujejo, da težave našega razvoja v osnovi vedno uspešno rešujemo in premagujemo.

Pri odpravljanju neskladij smo bili že v samem planiranju in v ukrepih ekonomske politike premalo odločni in preveč nedosledni. Nista bili dovolj jasno postavljeni dve osnovni strateški prednostni nalogi, od katerih je odvisno odpravljanje odnosno preseganje vseh in vsakega od izvorov gospodarske nestabilnosti, od katerih je odvisen razvoj Jugoslavije na trajnih zdravih temeljih. To je odločna in dosledna orientacija gospodarstva, zlasti proizvodnje in investicij na izvoz, na mednarodno gospodarsko sodelovanje in reševanje problemov plačilne bilance s tujino, na usposabljanje za mednarodno konkurenco na podlagi sodobne tehnike in tehnologije in organizacije gospodarstva ter naših poslovnih partnerjev oziroma državam prilagojenega finančnega poslovanja.

In drugo — kar je pogoj tudi sposobnosti za izvoz — dvig produktivnosti dela v organizacijah združenega dela z nagrajevanjem po delu in njegovih rezultatih, vključno z gospodarjenjem in upravljanjem s sredstvi razširjene reprodukcije, v medsebojnih odnosih organizacij združenega dela s skupnim planiranjem dohodka, vključno s skupnim deviznim prihodkom.

MILAN MEDEN

TELEGRAMI

MADRID — „Namesto pristopa pakta NATO bi se Španija morda opredelila za to, da postane stalni opazovalec v gibanju neuvrščenih,“ je v intervjuju za ugledni madridski časopis „El País“ izjavil generalni sekretar socialistične delavske partije Španije Felipe Gonzalez ter tako odgovoril na nedavno napoved Saurezove vlade, da bo Španija v naslednjih dveh letih postala članica severnoatlantske vojaške zveze.

HANOI — Kot poroča vietnamska tiskovna agencija, je zunanje ministrstvo režima v Phnom penhu izdalo sporočilo, v katerem poudarja, da se je vlada v Phnom penhu pripravljena pogajati s Tajsko o problemih, ki zanimajo obe državi. Sporočilo pa zavzeta krivdo za najnovejšo spopade na tajsko-kampučijski meji na Tajsko in pravi, da so te spopade organizirali s pomočjo reakcionarnih sil v Pe kingu, ameriških imperialistov in drugih reakcionarnih sil v svetu.

Zadnji čas je, da se odločimo: gremo na morje ali ne?!

— Po dovoljenju naše informacije turistične delala. Le kaj še hočejo oditi turisti od morja...

tedenski mozaik

SESTANEK VODITELJEV NAJBOLJ RAZVITIH zahodnih držav, ki se je končal minul teden v Benetkah, je imel ob svoji vsebinski gospodarski in politični plati kajpak tudi tisto zakulisno, ki nikoli ne pride v sklepane dokumente in ostane zgolj v spominu udeležencev. Med takimi dogodki so ostali zabeleženi tudi naslednji: gondola (čoln, ki ga po neštevilnih beneških kanalih poganjajo močni mošje) je seveda simbol tega mesta, zgrajenega na vodi in zato so domačini tudi predvideli, da se bodo ugledni gostje prevzeli na kraj sestanka (na enem izmed otokov) z gondolo. Tako so vsi tudi storili, razen ameriškega predsednika, ki so mu člani njegove varnostne službe dali namesto gondole-barčabo iz ameriške šeste flote. Gostje kajpak ni protestiral, saj ima na posled vsak gost pravico, da ravna po svoje (in v Benetkah so bili med sestankom izjemno varnostni ukrepi zaradi bojazni pred teroristi Rdečih brigad in drugih terorističnih skupin), vendar pa so svetovali ameriškim mornarjem, naj se poprej dobro seznanijo z vodnimi tokovi okoli otočka, na katerem je bil sestanek. Toda svarilo je bodisi prišlo prepozno, bodisi pa niso dovolj upoštevali, zgodilo se je namreč da je morala barčaba trikrat ponoviti pristajalni manover, predno se je posrečilo izkrcati ameriškega predsednika — ki je povrh vsega bil nekodotudi sam pomorski častnik, saj je poveljeval atomski podmornici...

NASLEDNJA ZGODBA JE POVEZANA s predstavnikom na tisk ameriškega predsednika: ko je pozno zvečer končal svoje delo, je hotel večerjati in nekdo mu je povedal, da pripravlja Chancellor party v nekem hotelu. No, Judy Powell, nekdanja tiskovna služba Bele hiše, je mislil, da prireja zabavo Chancellor, urednik znane televizijske družbe NBC in njegov osebni prijatelj. Torej je odšel v hotel in povedal, da je prišel na zabavo. Toda glej šmenta, zabavo so pripravili novinar Chancellor, namesto pa ga čakali v nekem hotelu. Nemčije (v angleščini Chancellor) in Powell, ki seveda ni bil na seznamu vabljenih, niso pustili noter...

FRANCOSKI PREDSEDNIK VALERY GISCARD D'ESTAING se je zameril šefu kuhinje hotela Cipriani, kjer je stanoval med sestankom. Namesto, da bi za obed naročil kaj iz jedilnice lista tega hotela, ki slovi po izbrani beneški kuhinji, je dvakrat zapored naročil navadnega zrezek s praženim krompirjem...

DOMAČINI NA POMOČ BRIGADIRJEM - V najtežjem delu terena pri kopanju vodovoda Globočec-Zužemberk so krajanji Šmihela pri Zužemberku zadnjo nedeljo pripravili skupno akcijo, v kateri je udamiško delalo 40 brigadirjev Zveze tabornikov BiH s Preval in prav toliko domačinov. (Foto: J. Pavlin)

GOZDARJI ZA JUBILEJ - 30letnico GG Brežice, 30letnico samoupravljanja so gozdarji počastili z razstavo del likovnih samorastnikov gozdarskih strokovnjakov Janeza Černača in Boštjana Koširja ter lesenih skulptur kiparja Staneta Jarma v Kostanjevici. (Foto: J. Teppey)

BOGATA DEDIŠČINA - Razstava makedonskega vezenja in narodnih noš v galeriji Posavskega muzeja je dragocen prispevek k boljšemu spoznavanju jugoslovanskih narodov. To je prvi prikaz makedonskega vezenja v Sloveniji. Razstava je bila odprta 26. junija. (Foto: J. Teppey)

TRI RAZSTAVE - Kustodinja za noše in vezenine z etnografskega inštituta v Ljubljani dr. Marija Markovič je v Artičah prigrčno pozdravila vse ljubitelje starin in množico obiskovalcev, ki so si prišli ogledat etnografsko, lovsko in cvetlično razstavo. (Foto: Martin Zupančič)

KAKO JE BIL PORABLJEN SAMOPRISPEVEK?

S samoprispevom, ki je bil v kočevski občini uveden od 1. junija 1974 do 31. maja lani, je bilo zbranih skupno 20.233.532,50 din. Ta denar so prejele krajevne skupnosti, in sicer: KS Kočevje (za gradnjo bazena) 12.324.608,05 din, KS Rudnik-Salka vas 1.829.200 din, KS Kostel 808.265,65 din, KS Ivan Omerza 1.262.000 din, KS Poljanska dolina 680.000 din, KS Stara cerkev 1.528.000 din, KS Struge 460.000 din, KS Kočevska reka 424.000 din, KS Oslinca 353.612,10 din in KS Draga 530.000 din, medtem ko je bilo za manipulativne stroške porabljenih SDK 33.846,70 din.

Kaj je z novomeškimi naložbami?

Po popisu ob koncu prvega četrtletja je znašala vrednost vseh naložb v novomeški občini skoraj 4 milijarde dinarjev - Tedaj je bilo v gradnji 63 naložbenih objektov - Le dva ustavljena

Ob koncu prvega četrtletja je imelo 38 investitorjev v novomeški občini prijavljenih 63 investicijskih objektov (41 gospodarskih, 22 na področju družbene dejavnosti), katerih skupna predračunska vrednost je znašala s prekoračitvami vred blizu 3 milijarde 736 milijonov dinarjev. Primerjava s stanjem v lanskem tretjem četrtletju kaže, da se je naložbena dejavnost letos zmanjšala za 8 odstotkov.

94,7 odstotka celotne naložbene vsote je odpadlo ob koncu marca na gospodarstvo in le 5,3 odstotka na družbene dejavnosti. Investitorji so iz lastnih virov zagotovili nekaj nad milijardo in 260 milijonov dinarjev, iz tujih virov pa kar 2 milijardi 476 milijonov več kot 66 odstotkov celotne predračunske vrednosti naložb. Od tega je bilo največ kreditov (za milijardo 963 milijonov), drugi viri pa so bili: z družna sredstva (okoli 494 milijonov), z republiškim zakonom zagotovljena sredstva (14 milijonov), krajevni samoprispevek, proračun in skladi družbenopolitičnih skupnosti (3,7 milijona dinarjev).

Investitorji so sklenili za prijavitelne naložbe za milijardo 144 milijonov dinarjev pogodbenih del ali za 52 odstotkov predračunske vrednosti vseh naložb. Prekoračitve pogodbenih naložb so znašale ob koncu marca 67,5 milijona dinarjev. Sicer pa je bila vrednost pogodbenih naložb zagotovljena z avansi, krediti domačih izvajalcev in zavarovanjem plačil.

Podatki povedo, da je bilo ob koncu prvega četrtletja opravljenih

nekaj časa vprašljivo, ali sme zavarovalnica Triglav v Novem mestu nadaljevati gradnjo poslovne stavbe. Kmalu pa so ugotovili, da je investitor plačal več kot 65 odstotkov predračunske vrednosti in nad 80 odstotkov gradbenih del, zato se je gradnja lahko nadaljevala. Z naložbo pa nista smeli začeti LB - Temeljna dolenska banka, ki ima v načrtu ureditev poslovnih prostorov v Zužemberku, in ne ZKO s preureditvijo centralne kurjave, v Domu kulture v Novem mestu. Medtem ko je banka prijavo svoje naložbe umaknila, ima ZKO še vedno izločena sredstva za centralno ogrevanje v Domu kulture.

"Uspel" referendum

Ostala je črna pika

Na območju Gore nad Sodražico v ribniški občini so pred kratkim izvedli referendum za dodatno zbiranje sredstev za posodobitev vaških cest na tem območju. Referendum je uspel. Občani bodo odplačevali samoprispevek v denarju ali lesu.

Kljub uspelemu referendumu pa je le zabeležena tudi črna pika. Vaščani vasi Janeži namreč niso prišli glasovat. Politične organizacije bodo zdaj raziskale, zakaj je prišlo do tega nesporazuma, še bolj pa bi bilo prav, če bi nesporazum oziroma sporne zadeve odstranili že pred referendumom.

Prebivalci Gore tudi niso zadovoljni, ker bodo samoprispevek plačevali le domačini, ne pa lastniki hiš na Gori, ki žive v Ljubljani in drugod, ter lastniki vikendov. Seveda bi bilo prav, da bi samoprispevek plačali tudi ti, vendar ne v celoti, pač pa sorazmerno s tem, koliko bodo uporabljali ceste. V nekaterih drugih občinah so to zadevo že uredili tako, da vikendarji plačujejo okoli četrtine samoprispevka stalnih prebivalcev, in to bi lahko bil vzor tudi za ribniško občino.

J. PRIMC

Sejmišča

NOVO MESTO: V ponedeljek je na novomeškem sejmišču v primerjavi z nekdanjim vrvežem vladalo pravo (poletno?) mrtvilo. Naprodaj je bilo 153 pujskov in 12 nad tri mesece starih prašičev, prodanih pa skupaj 117. Pujski so stali 900 do 1.300 din, starejši prašiči pa 1.350 do 2.300 din.

BREŽICE: Tudi tu je bil sejmski vrvež manj živahen kot sicer. V prodaji je bilo 388 pujskov in 16 nad tri mesece starih prašičev. Lastnika je menjalo 287 živali; pujski so bili po 63 do 65 din, starejši prašiči pa po 33 do 35 din. Kiloqram žive teže.

Kmetijski nasveti

Kot bi metal bob ob steno

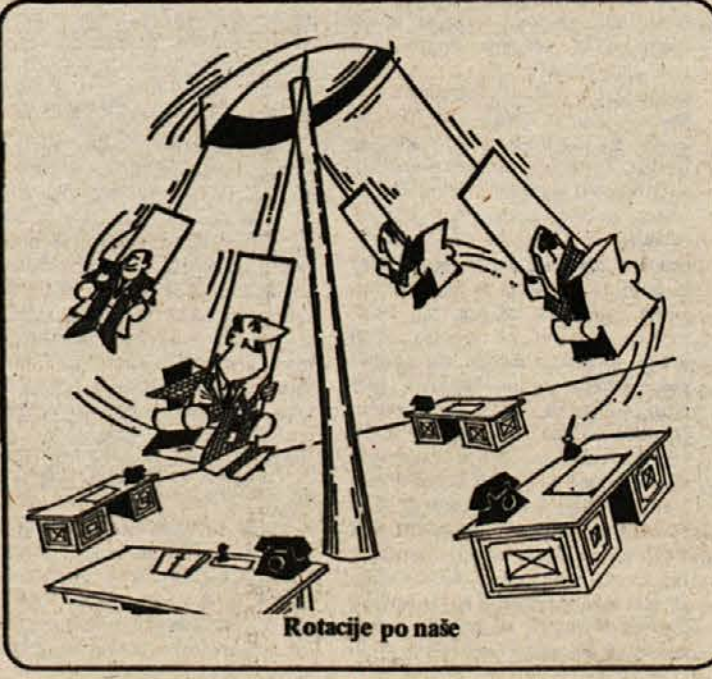
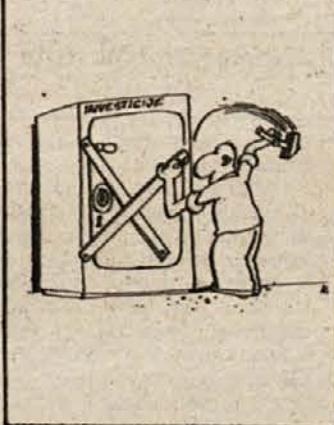
Predsednik Združenih držav Amerike Jimmy Carter se v nedavnem intervjuju za jugoslovansko televizijo in „Politiko“ ni pomisljal, ko je našteval pglavitne naravne danosti, ki so pripomogle, da so ZDA postale gospodarska velesila, najprej omeniti rodovitne ameriške zemlje. Pri nas iz odgovornih ustredkokdaj slišiš tako odločno, kaj kmetijstvo in zemlja pomenita deželi, in nič čudnega ni, če je ta gospodarska dejavnost v resnici še močno zapostavljena, četudi ima zdaj na papirju prednost tako kot energija in surovine (v Sloveniji dajemo za kmetijstvo samo 2,9 odstotka družbenega proizvoda!).

Pri nas ni Amerika, rodovitne zemlje nismo na pretek, zato pa bi morali toliko skrbneje gospodariti z njo in jo čimbolj izkoristiti. Toda ne, mnogo preveč jo pozidamo ali kako drugače nepovratno izgubimo, pa tudi z njiv, ki jih obdelujemo, ne pospravimo toliko, kot bi lahko.

Koliko besed je že bilo izrečenih o koristnosti stniščnih posevkov za rodovitnost in godnost tal, zlasti pa za gospodarjev žep, toda kot bi metal bob ob steno. Statistični podatki črno na belom kažejo, da smo še pred dvema desetletjema zasejali 40.000 ha stnišč, zdaj pa komaj še 14.000. Ob tem pa imajo naša kmečka gospodarstva v povprečju komaj 3,6 hektarja kmetijske zemlje!

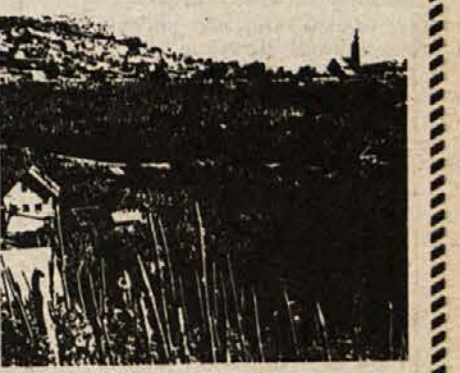
Nujna gospodarska ustalitev nas bo iz dneva v dan bolj silila, da proučimo vsako gospodarsko možnost in se ne zadovoljimo s prozornim izgovorom, češ da se to in ono ne izplača. Tudi stniščni posevek se izplača, seveda s pogojem, da ne pridelujemo stniščne repe, ki je kot krma malo vredna, zahteva pa veliko ročnega dela. Na stniščih je treba zasejati donosnejše kulture, ki jih je mogoče pridelovati s stroji. Ob tako bogatem strojnem parku, kakršnega skupno premorejo naše kmetije, je gospodarski „greh“ puščati polja neobdelana. Kakšne dokaze bi se potrebovali za tako trditev?

Inž. M. L.

Rotacije po naše

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Zavrt zgodnji razvoj peronospore

Letošnje hladno vreme je zavrljo zgodnji razvoj peronospore, zato so šele sedaj nastopili pogoji za razvoj te nevarne bolezni vinske trte. Čas inkubacije, to je čas, ko je treba škropiti, se je zaradi toplote in mokrote zelo skrajšal. Za lažje razumevanje te trditve navajam čas inkubacije pri različni toploti:

- pri toploti 21, 22 23 in 24°C je inkubacija le 4 dni;
- pri toploti 19 20, 26 in 27°C je inkubacija 5 dni;
- pri toploti 17 in 27°C je inkubacija 6 dni;
- pri toploti 16°C je inkubacija 7 dni;
- pri toploti 15 in 29°C je inkubacija 8 dni;
- pri toploti 14°C je inkubacija 10 dni;
- pri toploti 13°C je inkubacija 11 dni;
- pri toploti 12°C je inkubacija 13 dni.

Pri nižji toploti peronospora nima pogojev za razvoj. Ti podatki naj bodo vinogradnikom v pomoč, da bodo lažje določili čas škropljenja.

Kot sem opisal že v prejšnjih številkah Dol. lista, se mora čas škropljenja vinske trte navnati po življenjskih pogojih razvoja bolezni. Čim ugodnejši so pogoji za razvoj glivice peronospore, tem bolj se čas razvoja bolezni krajša. Vidimo, da je najkrajša inkubacijska doba pri toploti 21 do 24°C, ko znaša 4 dni; to pomeni, da je v času 4 dni pri ugodnem razvoju bolezni treba škropiti.

Zivljenje glivice peronospore vsako leto opazujejo antiperonosporne postaje, pri nas Kmetijski inštitut Slovenije v Ljubljani. Na podlagi teh opazovanj napovedujejo po dnevnem časopisu in radiu čas škropljenja, po katerem se velja vsaj okvirno ravnati. Pri tem je treba upoštevati, da napovedi antiperonosporne službe večkrat ne morejo upoštevati inkubacije, ki jo povzročajo lokalne plohe. Iz izkušenj vemo, da je na primer v Trški gori močna ploha, v 3 km oddaljenem Novem mestu pa ne pade kaplja dežja, in obratno. Zato se ni mogoče vedno 100-odstotno zanesati na te napovedi. Vinogradnik mora sam presoditi, da bo, če je vroče in dežuje, nastopila okužba trte po peronospori in da je v takem primeru

treba trto zaščititi pred okužbo s ponovnim škropljenjem, čeprav take napovedi ni. Letos na primer pogrešamo pri napovedih Kmetijskega inštituta za škropljenje proti peronospori ravno napotila za dolenske vinogradnike, saj dosedanja opozorila tega zavoda veljajo v glavnem za Primorsko in Štajersko. Če je suho vreme brez dežja, pa čeprav je vroče, ali pa če so noči hladne kot letošnjo pomlad, ni potrebno škropiti, čeprav je trje v bujni rasti in so mladike dolge, ker v takem vremenu ni pogojev za razvoj bolezni.

Do sedaj so vinogradniki čas škropljenja trte uravnavali v glavnem po rasti mladik in so prvi škropili, ko so poganjki dosegli 10 do 15 cm dolžine, kar pomeni v normalnem razvoju trte od srede maja dalje. Drugič so škropili, ko so bili vidni grozdčiči, to je v začetku junija, v času pred cvetenjem trte. Tretjič škropimo po cvetenju trte in nato v presledkih po 14 dni, če je lepo vreme; če je deževno, pa pogosteje. Te običaje je treba prilagoditi opisanim dejstvom: razvoja bolezni in tako bomo ujeti pravi čas škropljenja.

Za zatiranje peronospore smo do vojne poznali in uporabljali le modro galico, ki jo nekateri še vedno smatrajo za najboljšje sredstvo za zatiranje te bolezni. Danes uporabljamo tudi druga kemična sredstva, zlasti organske fungicide. Kemična industrija uvaja vedno nova kemična sredstva za varstvo rastlin in tudi nova sredstva za varstvo trte proti peronospori. Zarto je treba zasledovati strokovnih revijah in člankih strokovna obvestila in se držati navodil za uporabo, ki so našemu strovom priložena. Dostikrat dražje sredstvo ni najbolje, vsak fungicid je bil, preden je bil dan v promet, preizkušen in je uspešen pri pravilni in pravočasni uporabi. Katero sredstvo je najboljšje, nam v svojih navodilih ne pove niti Kmetijski inštitut, saj bi s tem nehoti vplival na konkurenco med proizvajalci teh škropil.

Tako kot kemična sredstva nam industrija ponuja vedno nove škropilne naprave. O teh napravah se prepričamo na strokovnih razstavah kmetijske mehanizacije na Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni ali pa v sejmi na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani ob priliki vinskega sejma. Tudi za škropilne naprave velja, da najdražje niso vedno najboljše. Pred nakupom škropilnic se posvetujmo z izkušenimi strokovnjaki, praktičnimi vinogradniki, ki se rezumejo na kmetijsko mehanizacijo.

D. T.

Izrečena pohvala in graja

Ribniški klub, ki je bil ustanovljen kot drugi v Sloveniji, delovno proslavil praznik

Z Sodražice, učenci glasbene šole iz Ribnice pod vodstvom Matije Suhadolca in vojaški ansambel.

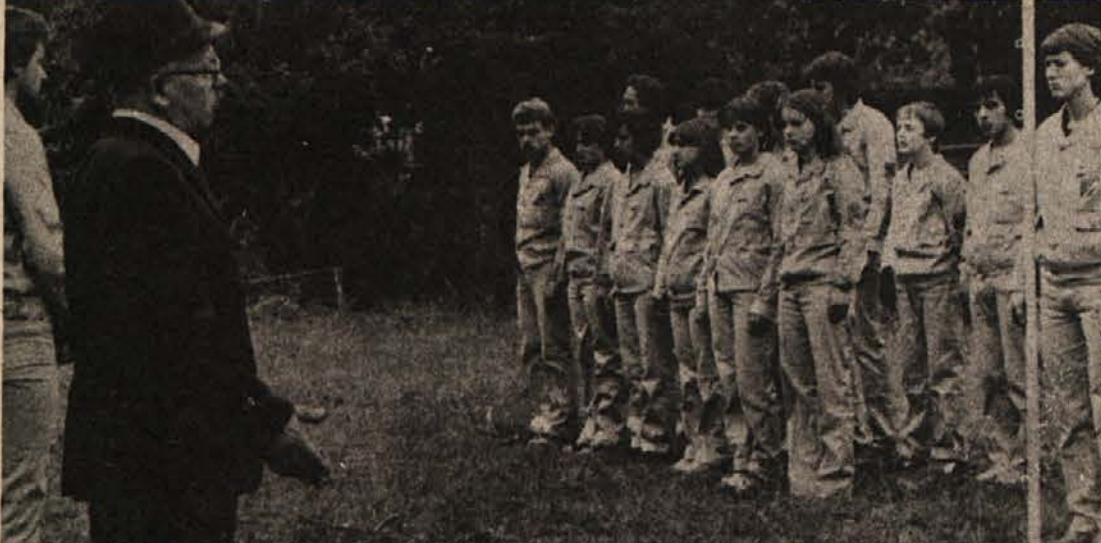
ŽELEZNIK SEKRETAR ZK - Na prvi seji programske-volilne konference ZK občine Ribnica 27. junija je bil za predsednika izvoljen France Grivec, za sekretarja pa Franci Železnik (na fotografiji). Sekretar bo to svojo dolžnost opravljal po klicno, predsednik pa ne. (Foto: Primc)

PRAZNIK SAMOUPRAVLJALCEV - Klub samoupravljalcev občine Ribnica je proslavil dan samoupravljalcev.

DA BO LEP ZA OTVORITEV! - V Škocjanu hite z zadnjimi pripravami za dogodek v soboto, 5. julija, ko bo gasilsko društvo proslavilo 80-letnico ustanovitve, hkrati pa bodo slovesno odprli nov gasilski dom, zgrajen nedaleč od ceste proti Bučki. V gradnjo so vložili obilo prostovoljnega dela. Zadnje dni so izkazali mladinci, ki so urejali okolje doma, da bi bil za otvoritvino čim lepši. (Foto: I. Zoran)

SPREJEM ZA BRIGADIRJE - 29. junija je krajevna skupnost Ortnek, Velike Poljane priredila slavnostni sprejem za mladinsko delovno brigado „Majda Šilo“, ki jo sestavljajo mladinci in mladinke ribniške občine. Na slovesnosti so bili predstavniki občine, pozdravni nagovor pa je imel domačin, družbenopolitični delavec Alojzij Škulj. (Foto: France Modic).

Namesto šole tovarniško okolje

Na ICTS maturiralo 207 dijakov in dijakinj

„V času šolanja niste pridobili samo znanja, temveč tudi delovne navade. Oboje bo našemu gospodarstvu, ki vas že pričakuje, prišlo še kako prav. Zato bodite v življenju in v tovarnah pošten, delovni, drzni, a ne predrzni.“

S temi besedami se je minulo soboto na zaključni prireditvi novomeškega ICTS od več kot 200 maturantov in maturantk posloval direktor Izobraževalnega centra za tehniške stroke inž. Božo Kočevar. Nato so se dijaki in dijakinje od učiteljskega zbora poslovili s krajšim kulturnim programom, nakar so maturanti in maturantke dobili zaključna spričevala.

Letos je maturiralo 38 učencev iz prve generacije tehniške strojne šole, 25 dijakinj in dijakov farmacevtske in 144 učencev poklicne kovinarske in avtomehanične šole. V jeseni pa bo pred komisijami odgovarjalo še okoli 70 dijakov in dijakinj. Precej jih bo nadaljevalo študij v Ljubljani, v glavnem pa bodo že čez nekaj dni šolsko okolje zamenjali s tovarniškim. Večina se bo zaposlila v Industriji motornih vozil, v „Krk“ - tovarni zdravlil in ostalih delovnih organizacijah na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju. J. P.

Pogostili brigadirje

Prva izmena mladinske delovne akcije „Kostel 80“, ki je tri tedne gradila vodovod na Kotelškem v kočevski občini, se je minuli teden poslovila z mitingi od občanov teh krajev. V sredo je bilo slovo v Banji Loki, v petek pa v Novi selih. Domačini so obkralj brigadirje pogostili, nato pa se z njimi pogovarjali o bodočnosti teh krajev.

V soboto pa je bila zaključna slovesnost ob koncu prve izmene.

Ob tej priložnosti so ugotovili, da je 69 brigadirjev izkopal v 3.400 delovnih urah 800 kubikov zemlje in kamenja oziroma izkopal 1.816 m jarkov za bodoči vodovod. Pri delu jih je oviralo slabo vreme.

Zaradi dežja so izgubili 1.200 delovnih ur, ki so jih nato nadknadili z delom popoldne ter ob prostih sobotah in nedeljah.

Umril je Franc Milavec

Dvaindevetdeset let v življenju človeka ni kratka doba, toda ko smo izvedeli, da je ugasnilo življenje Franca Milavca, delavca, revolucionarja in borca za svobodo, se nam je zdelo, da bi moralo biti še daljše, saj je bil v svojem življenju skupaj s svojo ženo Marijo kot oče za veliko prikrščen.

Franc Milavec je bil rojen na Rakeku kot eden mnogih otrok delavske družine. Oče je bil železničar in tudi on si je izbral za poklic, ki ga je opravljal do upokojitve. Zgodaj je okusil grenak kruh pastirja in kot 16-leten mladenič se je v Trstu prvič soočil s štrajkom, katerega so oblastniki grobo zatrli. V delavsko knjižico so mu tedaj zapisali, da je bil odpuščen zaradi stavke. Po odsluženju vojaščine se je zaposlil na Rakeku in se vključil v železničarsko organizacijo. Tedaj je postal tudi član socialdemokratske stranke. V prvi svetovni vojni je moral na rusko fronto, od kjer se je vrnil na Rakek. Tam se je znova pridružil štrajku železničarjev, zaradi česar so ga odpustili iz službe. Pred italijanskimi karabinjerji se je z družino zatekel v Ljubljano, nakar je dobil delo na železniški postaji v Brezicah.

Z ženo Marijo sta začela živeti na novo in družno vzgajati sinove v zavedne Slovence in revolucionarje. Po nemški okupaciji je Milavec skromni dom nudil zavetje takratnim aktivistom OF. Njegovi fantje so se med prvimi pridružil borcem brežiške čete in kmalu zatem so zaradi izdaje trije padli v boju s sovražnikom. Starša sta tiho prenašala bolečino in oče Milavec je ostal še naprej trdno povezan z NOB. Po vojni je živel nekaj časa v Trebnjem, nakar sta se z ženo preselila k nečaku v Brezino pri Brezicah, kamor sta si oba močno želela in kjer se je zdaj izteklo njegovo bogato revolucionarno življenje, zglede sedanjem in bodočim rodovom. S. REBERNIK

PIONIRSKA BRIGADA DELA

V nedeljo je začela delati pionirska brigada iz Črnomlja. Mladi brigadirji so nastanjeni v brigadirskem naselju v Kotu, delali pa bodo pri urejanju robnikov na partizanski magistrali. Skupaj bosta delali dve izmeni, vsaka po osem dni. Delovni dan pionirjev traja štiri ure, precej časa pa posvečata številnim interesnim dejavnostim.

BOLJŠA CESTA

Ce sto Kočevje-Brezovica-Predgrad-Dol so po kritiki v našem časopisu popravili. Občani so zdaj z njo zadovoljni, razen z delom od Predgrada do Dola, kjer je cesta rebrasta, na ostrih ovinkih pa so tudi nevarni jarki, ki jih je treba še popraviti.

Kako bomo ogrevali naše domove?

Nekatere možnosti, med katerimi lahko izbiramo zdaj, ko nastajajo vse hujše zagate zaradi predrage uvožene nafte, ki jo vse težje plačujemo zaradi težav v zunanjetrgovinski bilanci

Na gornje vprašanje ni mogoče odgovoriti z enim receptom, pa si zato oglejmo, kakšne so možnosti v bližnji prihodnosti za reševanje iz zagate, ki je nastala kot posledica velike podražitve uvožene nafte.

Najprvo moramo razdeliti naselja po velikosti. Če začnemo kar pri Novem mestu, lahko ugotovimo, da bomo morali na vsak način kuriti s premogom, vendar ne v posameznih majhnih kurilnicah, ki imajo slab izkoristek in močno slabšajo človekovo bivalno okolje, pač pa bomo morali zgraditi centralno toplarno, ki bo dajala poleg toplotne tudi električno energijo, ali pa nekaj velikih kotlovnice, tako da bi bila v vsaki večji soseski samo ena. Lokacija toplarne zahteva, da je ob železnici in po možnosti ob večji vodi, da ne potrebuje hladilnih stolpov, kotlovnic pa lahko stoji tudi na drugem prometno dostopnem mestu, ker so količine premoga zelo velike, tudi 50 t na dan in več. Take kotlovnice zahtevajo tudi dimnike višine 60 m, ki so seveda primerno dragi.

Kot se vidi iz teh nekaj osnovnih podatkov, gre v vsakem primeru za velike investicije, ki morajo biti zato dobro pretehtane in katerih izvedba je postopna in dolgotrajna. Seveda tudi ni mogoče priključiti na tak vir toplote manjše skupine oddaljenih hiš, ker bi to bilo predrago.

Za ostale manjše kraje pride v poštev le izgradnja skupne kotlovnice.

Pri tem je potrebno upoštevati tudi to, da morajo imeti take kotlovnice ustrezne filtre za dimne pline, ker premog bolj onesnažuje zrak kot nafta, ter mehanizirano manipulacijo s premogom in pepelom. Seveda bo še veliko objektov, ki ne bodo imeli možnosti priključka na tak centralni vir toplote in bodo morali imeti lastno kotlovnico, ki jo bo potrebno pač ročno kuriti.

Ogrevalni tehniki in zdravniki priporočajo naslednje temperature:

PROSTOR	18-20
SPALNICA	16-18
KUHINJA	16-18
TOPLJENICA	22-24
PREDELSKA	15
STREŠNICE	10
GAJARA	10

V zasebnih stanovanjskih hišah je danes večina kotlov kombiniranih tako, da prehod na trda goriva tehnično ni problematičen, je pa nevarno, zato se ravno na teh objektih poskuša nadomestiti z drugimi načini ogrevanja. Najenostavnejše je pač nabaviti termoakumulacijsko peč in jo imeti vključeno le na drugo tarifo. Tak način je tudi

ekonomsko primerljiv z oljem, vendar če bo to zajelo večji obseg, bo povzročilo omejevanje električne energije. V skrajni fazi lahko to povzroči celo razpad električnega sistema.

Naslednja možnost, ki pa je v ekološkem smislu najbolj čista, je sončna energija. Sončna energija se lahko uporablja pasivno, to je brez posebnih naprav, in aktivno z napravami. Z ozirom na nastoječe cene vseh oblik energije je logično, da bomo objekte dobro in pravilno izolirali in orientirali, posebno to velja še pri izrabi sončne energije. Pri tem moramo upoštevati, da ni mogoče gospodarno ogrevati prostorov le s soncem, ker bi dobili prevelike naprave, ampak bomo morali približno tretjino toplote proizvesti z drugimi sredstvi. Pri pasivnem izkoriščanju sončne energije bomo imeli prostore orientirane tako, da bodo dnevni prostori obrnjeni proti jugu, spalnici in pomožni prostori pa proti severu. Okna, obrnjena na jug, naj bodo velika, obvezno pa morajo imeti rolete, ki dobro tesnijo, da pončiči preprečujejo izgubo toplote skozi okna, poleti pa so ščitijo proti soncu. Iz povedanega sledi, naj bi imele hiše pravokotne, in ne kvadratne tlorise, strehe pa naj bi bilo približno v smeri vzhod-zahod, tako, da je na južno stran mogoče namestiti tudi sončne kolektorje, ki jih uporabljamo za aktivno izrabo sončne energije. Ker ležijo naši kraji na 45 stopinj severne širine, bi bil primeren tudi naklon streh približno toliko, da bi

pozimi sončni žarki padali nanje čim bolj pravokotno.

Instalacija za aktivno izrabo sončne energije vsebuje poleg kolektorjev še toplotni akumulator, črpalke, regulacijo sistema, dodatni vir toplote - kotel ali električno ogrevanje, razvodno onrežje z radiatorji in armaturami; če gre za nov objekt, je pravilno, da se odločimo še za talno ogrevanje, ki zahteva nižjo temperaturo ogrevne vode 50 - 55 stopinj, ga pa naknadno ni mogoče vgrajevati brez velikih gradbenih posegov. Pri uporabi sončne energije za ogrevanje prostorov je logično, da istočasno vgradimo tudi ogrevanje sanitarne vode, ki je še bolj ekonomično, ker je v uporabi celo leto.

Če pogledamo, kakšni so ti elementi, bomo videli, da sončne kolektorje sestavljajo elementi velikosti 1 do 2 kvadratna metra, ki imajo na zgornji strani enojno ali dvojno steklo ali plastiko, ki prepušča sončne žarke, zadržuje pa infrardeče žarke; pod steklom je sprejemnik, to le posebej obdelana površina, ki mora imeti to lastnost, da čim več žarkov vpija in čim manj oddaja; tako imenovane selektivne površine, kot npr. črno kromane, dosegaajo število 16, kar pomeni, da 16-krat več energije sprejemajo, kot je oddajajo.

Skozi to plast se pretaka medij, to je voda ali pa glikol, odvisno, kako je sistem izdelan. Pod to površino je dobra toplotna izolacija. Ker kolektor lahko doseže tudi visoko temperaturo (kadar ni pretoka,

tudi 200 stopinj Celzija in več), mora biti izdelan temu primerno. Za ogrevanje sanitarne vode je potrebno vzeti povprečno na 1 člana družine 1 kvadratni meter, za ogrevanje povprečne hiše pa je potrebnih 25 do 30 kvadratnih metrov. Za shranjevanje toplote uporabljamo rezervoar, poln vode, velikosti okoli 5 kubičnih metrov, ki omogoča ogrevanje tudi, kadar ni sonca, oziroma ko pade njegova intenziteta pod minimalno, pri kateri kolektor še deluje. Ta rezervoar mora biti zelo dobro izoliran.

Med ostalimi elementi je potrebno biti pozoren tudi pri izbiri radiatorjev, ki naj tudi še pri nižjih temperaturah dobro grejejo. V tem smislu so klasični radiatorji najboljše. Pri uporabi talnega ogrevanja moramo vedeti, da je površinska temperatura tal omejena na 28 stopinj, kar v naših razmerah samo ne zadostuje, zato mora biti kombinirano z radiatorji ali drugimi viri. Talno ogrevanje se izvaja s posebnimi plastičnimi cevmi, ki so položene v razmiku 15 do 20 cm, mora pa imeti svoj sistem regulacije. Cevi se polagajo v tlak nad toplotno izolacijo, zalivajo se s 5 cm betona, nad njim pa se polaga keramika.

Drugi način aktivne uporabe sončne energije je, da namesto vode uporabljamo zrak, za akumulacijo pa ustrezno količino kamna, ki mora biti čist, ker preko njega z ventilatorjem prepuščamo in na ta način grejemo enkrat kamenje, drugič pa prostore.

Za uporabo sončne energije za ogrevanje sanitarne vode je prvi pogoj seveda centralna priprava tople vode. Od zgrajenih blokov v Novem mestu imajo to možnost le tisti z Ra goske.

Naslednja možnost ogrevanja je s toplotno črpalco. To je sistem, ki je podoben kompresorskemu v hladilniku, le da ima strani obrnjene;

*****
PRIZNANJA SAMOUPRAVLJALCEV
Na svečanosti ob dnevu samoupravljalcev je klub samoupravljalcev občine Ribnica podelil priznanja, ki so jih prejeli: Jož Anzelj - INLES Loški potok, Ciril Abrahamsberg - INLES Ribnica, Janez Češarek - INLES Dolenja vas, Branko Filipovič - Vojna pošta, Andreja Hojčič - VVZ, Ivan Mohar - GG tori, Jelenov žleb, Franc Prelesnik - RIKO, Angelca Segar - osnovna šola Sodražica, Vinko Mate - INLES skupne strokovne službe in osnovna organizacija sindikata Postaje milice, Ribnica.

*****
PRIZNANJA SINDIKATA
Ob dnevu samoupravljalcev občinski svet Zveze sindikatov Ribnica podelil srebrne značke zveze sindikatov zaslužnim sindikalnim delavcem. Prejeli so jih: Ivan Barbič - tozid Jelenov žleb, Janez Češarek - INLES Ribnica, Albina Grivec - osnovna šola Dolenja vas in Janez Novak - INLES Sodražica. Razen tega je prejelo priznanje še osnovna organizacija sindikata tozda INLES Dolenja vas.

PRAZNIK SAMOUPRAVLJALCEV - Klub samoupravljalcev občine Ribnica je proslavil dan samoupravljalcev.

DA BO LEP ZA OTVORITEV! - V Škocjanu hite z zadnjimi pripravami za dogodek v soboto, 5. julija, ko bo gasilsko društvo proslavilo 80-letnico ustanovitve, hkrati pa bodo slovesno odprli nov gasilski dom, zgrajen nedaleč od ceste proti Bučki. V gradnjo so vložili obilo prostovoljnega dela. Zadnje dni so izkazali mladinci, ki so urejali okolje doma, da bi bil za otvoritvino čim lepši. (Foto: I. Zoran)

zadnja stran pomeni v tem primeru ogrevalni del, notranjost hladilnika pa prostor, od koder toplota prehaja v prostor. Razmerje toplote, ki jo naprava oddaja, do vlozene električne energije se imenuje kurilno število in je tem ugodnejše, čim višja je temperatura prostora od koder toplota črpano. Če imamo možnost, da toplota jemljemo iz tekoče vode, bo toplotna naprava imela to število minimum 3, kar pomeni za 1kW/h električne energije 3 kW/h toplotne. Te naprave so posebno primerne tam, kjer na razpolago voda višje temperature kot so termalni viri ali tople odpadne industrijske vode. Toplotna črpalke je poleti možno uporabljati tudi za hlajenje prostorov.

Poleg naštetih obstaja še možnost uporabe vodne sile, ki žene generator, z električno energijo pa se potem ogreva termoakumulacijska peč ali pa že opisana toplotna črpalka. Ta izvedba je zelo elegantna, vendar ima le malokdo na razpolago vodo z ustreznimi zavezitvijo. Nekdo nji stari mlini ali žage na naših potokih so imeli moč okoli 7 kW. Danes na teh mestih lahko vgradimo napravo s propelersto turbino pri manjših padcih, pri padcih nad 4 m pa lahko vgradimo Banjevo turbino.

Ing. Solc je to opisal in dal navodila, kako si to napraviti sam v reviji Obramba in zaščita. Poleg naštetih možnosti se v posameznih primerih pojavljajo tudi mnoge druge, kot je uporaba lesnih odpadkov, proizvodnja plina iz biomase in podobno. Za vse primerne pa velja, da je lažje in ceneje odbrati tisto energijo, ki jo imamo, da bomo dojavili novo, kar pomeni, da bomo povsod morali posvetiti izredno pozornost izolacijam ter sistemom vračanja energije od raznih pretehtanih sistemov hladilnih vod in podobno. JOŽE MALENEŠEK, dipl. str. inž.

V SPOMIN PISATELJA — Dramski krožek osnovne šole v Vavti vasi se je za konec šolskega leta in v spomin na pokojnega pisatelja in dramatika Leopolda Suhodolčana predstavil z njegovo trojejanjo „Narobe stvari v mestu Petpedi“. (Foto: D. Vuica)

Omalovažujoča Sevnica

Osamljeni nastopajoči na reviji gasilskih orkestrrov

Za nami je druga republiška revija gasilskih pihalnih orkestrrov ter dolgotrajne priprave nanjo. Ni moj namen, da bi za uspešni nastop pel hvalo godbenikom in organizatorjem ter govoril o pomenu te kulture prireditve. Rad bi opozoril le na omalovažujoči odnos občanov Sevnice in okolice do nje.

Zvoki pihalnih godb so v soboto, 21. junija, že od 13. ure dalje vabili na revijo. Sevnčani, ki so hoteli po nakupih in vsakdanjih opravkih, niso kazali posebnega navdušenja in sluhnja organizatorjev, da prireditev ne bo dobro obiskana, se je kasneje uresničila. Zelo lepo okrašen prireditveni prostor za sevnškim gradom je res ostal skoraj prazen.

Ob takšnih trenutkih, ki žal v Sevnici niso redki, se nehoti vsiljuje vprašanje, komu je namenjena prireditev, za katero godbeniki žrtvujejo na stotine ur svojega prostega časa z

željo, da bi drugim ljudem nudili uro ali dve prijetnega razvedrila in kulturnega doživljanja. Revija je uspešna. Grenak priokus pa je vendarle ostal.

V imenu organizatorja druge revije gasilskih pihalnih godb in orkestrrov Slovenije naj se ob tej priložnosti zahvaljujem pokrovitelju, predsedniku gasilske zveze Slovenije prof. Božiču ter vsem delovnim kolektivom in občanom, ki so z denarjem in delom pripomogli k uspešni izvedbi.

T. G.

V DRUGI POLOVICI LETA DOMA, V KOČEVJU

Polovico društvenega delovnega programa za letos v zvezi filatelističnimi razstavami je kočevsko Filatelistično društvo že izpolnilo. Sodelovali so na IV. festivalu filatelistične mladine Jugoslavije v Mostaru, občinski razstavi v Slovenskih Konjicah, Krškem in pri otvoritvi šole v Šempasu pri Novi Gorici. Najbolj so bili delavni pionirji in mladinci. Prejeli so skupaj 27 odličij in diplom ter več daril.

Drugo polovico leta bodo razstavljali doma, in to za občinski praznik in ob 70-letnici ustanovitve prvega telovadnega društva v Kočevju. Prikazali bodo samo športne teme, na razstavo pa bodo povabili tudi ostala društva, ki imajo take zbirke. Posebna društvena razstava pa bo 21. novembra. Posvečena bo trem še živčim in še delovnim članom — ustanoviteljem društva ter 75-letnici mentorja mladinskih oddelkov društva.

A. A.

BRUSNICANI PRAZNOVALI

15. junija je krajevna skupnost Brusnice slavila krajevni praznik v spomin na junijske dneve 1942, ko so italijanski okupatorji požgali Brusnice in ko so padle v tem kraju prve žrtve.

Pred šolo Vinka Paderšiča — Ba treje se je zbralo precejšnje število krajanov. Po slavnostnem govoru, ki ga je imel predsednik sveta KS Ma tež Franko, je že četrtri letos nastopil ženski pevski zbor, ki ga vodi Pavla Perhaj. Sodelovala sta še domači trio PEK in mladinski pevski zbor.

Ob koncu prireditve so domači gasilci izvedli mokro vajo, nogometnemu klubu Ratež, ki je na turnirju v malem nogometu dosegel prvo mesto, pa so podelili pokal krajevne skupnosti.

Grešniki z Vahte

Do narave brezčutno, celo nesramno početje avtoprevoznikov

Da so Gorjanci dragocen in tako rekoč neizčrpen vir dobre pitne vode, so vedeli že naši davni predniki. Od tu pride prelepa Trdinova bajka o zdravilnem učinku gorjanskega izvira Gospodične, pa pripovedi, da bo, ko se bo gora odprla, voda zalila sedem far.

V današnjih časih, zelo nenadonjenih, če ne celo sovražnih čisti, zdravi in neokrnjeni naravi, razni človekovi posegi, njegova nebrzdana samovolja in zaskrbljivoča kratkovidnost ogrožajo tudi te dragocene vire pitne vode.

Kaj na primer mislijo tisti zasebni avtoprevozniki, ki v mrtvem rokavu stare gorjanske ceste na Vahti menjujejo motorno olje in pri tem staro olje spuščajo po tleh? Tega olja ne more razgraditi noben naravni filter in slej ko prej prodre do vode. In potem, ko se bodo oljni madeži pojavili, ko bomo odprli v naših domovih (zajetje v Stopičah!) vodovodne pipe, bomo zagnali vik in krik. Prepozno!

Ker bi verjetno kakršni koli poziv, naj vsaj na tako nevarne načine ne onesnažujemo narave, naletel na gluha ušesa ali kvečjemu vzbudil posmeh, je nekaj prijateljev čiste narave sklenilo, da bo občasno „dežuralo“ na Vahti in skušalo zalotiti onesnaževalce, ki jih bo prijaviло ustreznim organom.

A. BARTEJ

pisma in odmevi

Skrb za kruh

Kdaj nova pekarija?

Kočevska pekarija ima že dalj časa težave s peko kruha. Dela namreč v zastarelih prostorih, z izrabljenimi pečmi in s stroji, ki se pogosto kvarijo. Zato učinek delavcev ni tak, kot bi bil, če bi delali v normalnih pogojih. Kočevski kruh je bil vedno znan kot dober. Pečejo ga tudi veliko različnih vrst, tako da imajo po trošniki večjo izbiro, kot v kakšnem drugem, približno enako velikem mestu.

Od predvojnih let se je število prebivalcev na sedanjem območju mesta najmanj podvojilo. Takrat je bilo v mestu najmanj pet pekarij, danes pa imamo le eno.

Kolektiv pekarije je pripravil načrte za novo, večjo pekarno. Izbrali so tudi že lokacijo zanjo. Pogosto je bilo že rečeno, da se bo njena gradnja zdaj zdaj začela, a ni še nič. Zadevo bo treba pospešiti, sicer se nam lahko zgodi, da bomo spet ostali brez kruha ali pa ga vozili iz Ljubljane, kar se je že zgodilo. Za oskrbo s kruhom pa ni odgovoren le kolektiv pekarije. Če bomo ostali brez kruha, bo to družbeni in ne zasebni problem.

A. ARKO

GLASBENI VEČER

Oddelek glasbene šole v Metliki je ob koncu šolskega leta pripravil v metliškem kulturnem domu nastop. Pokazalo se je, da učenci metliškega oddelka najraje igrajo klavir, harmoniko, trobento, klarinet in flavto. Vredno je tudi pisati, da so učenci obeh dislociranih oddelkov prvič nastopili skupaj; prejšnja leta je namreč oddelk črnomaljske glasbene šole pripravil svoj večer, novomeški pa svojega, kar je porajalo sume o ne ravno najboljših medsebojnih odnosih. Kaže, da je zadnji skupni nastop napravil konec takim govoričenjem.

Bo za telefon?

Radi bi ga v Cerovcu, Črešnjevcu in Kravčjem vrhu

Že več let si vaščani Črešnjevca, Cerovca, Kravčjega vrha in okoliških vasi v krajevni skupnosti Semič prizadevajo, da bi dobili boljše ceste do svojih vasi, vodovod in telefon. Tako so letos vaščani prispevali telefonske drogeve, skopali jame od Metlike preko Kravčjega vrha in Cerovca do Črešnjevca in drogeve postavili. Vsa stvar pa se je ustavila, ker PTT zahteva 350 toščakov preden se loti napeljevanja voda, toliko denarja pa vaščani sami ne morejo zbrati. Pomoč sta jim obljubili semiška Iskra in črnomaljska Kmetijska zadruga, kljub temu pa to ne bo dovolj. Seveda bi vaščani radi denar čim prej vplačali, saj se boje podražitev. Za začetek bi bili zadovoljni, če bi vsaka vas dobila samo po en telefon. Ljudje pravijo, da bi morala pomagati tudi občina, saj so prav te vasi po vojni zelo malo dobile.

F. DERGANČ

PRVI REKORDERJI — Če bi bilo na račun preobilne moče letos vsaj malo več topla, bi si lahko obetali izredno gobje leto. Tudi sicer gobarji ne ostajajo v tih dnevi praznih rok, kot na primer Ivan Godler iz Brežic, ki ima med bogato bero tudi dva težja primerka, 65 in 55 dkg težka jurčka. (Foto: Oskar Gerjevič)

SLAVKO SMERDEL

Dolenjska pela z okteti

Na 9. srečanju nastopilo 36 oktetov iz vse Slovenije

„To pevsko srečanje ni samo dokaz, da slovenska pesem živi, ampak je tudi spodbuda za rojevanje novih pevskih skupin.“ je na začetku osrednje prireditve letošnjega, spominu na predsednika Tita posvečenega (devetega) srečanja oktetov, ki je bilo 28. junija popoldne poleg šentjemejskega hipodroma, poudaril Uroš Dular, predsednik občinske konferen- ce SZDL v Novem mestu, govorec v imenu družbenopolitičnih organizacij novomeške občine in pokroviteljice delovne organizacije IMV.

Na glavni prireditvi, ki jo je posnela tudi ljubljanska televizija, so posamično nastopili okteti s po eno pesmijo. Na koncu je združen zbor, sestavljen iz vseh oktetov, ki so se udeležili letošnjega srečanja, zapel pet pesmi pod taktirko Janka

Avsenaka, umetniškega vodje Se ntjernejskega okteta.

Sicer se je Srečanje oktetov 80, kot se je imenovala ta pevška manifestacija, rojena pred devetimi leti v Šentjerneju na pobudo Šentjernejskega okteta, začelo z večernimi koncerti v petek, 27. junija, v osmih krajih. Razdeljeni v skupine po okteti peli: v Dolenjskih Toplicah, Kotu pri Semiču, Metliki, na Mirni, v Novem mestu, na Otočcu, Prevolah in v Škočjanu.

Prireditvi na rob se tole: najbrž bi kazalo prestaviti srečanje oktetov na poznejši čas, morda na september, saj ne gre, da bi bilo tudi posledaj komaj teden po števskem pevskem taboru, še zlasti ne glede na njegov največji koncept. Morda bo prav prihodnje leto, ko bo še ntjernejsko srečanje obhajalo 10-letnico, priložnost, da bodo okteti peli na drug dan kot do zdaj.

I. Z.

Pet orgelskih večerov

Kostanjevica jih prireja že četrtri — Imenitna mednarodna udeležba — Zadnji večer bo posvečen J. S. Bachu

V kostanjevski samostanski cerkvi od sobote, 28. junija, spet pojo orgle, ki jih je za izvedbo letošnjih, že četrtri orgelskih večerov posodila tovarna Cav. Francesco Zanin iz Codroipa pri Udinah. Temu italijanskemu proizvajalcu orgel pa se morajo Kostanjevičani zahvaliti tudi za tovrstne prireditve v svoji obnovljeni baročni cerkvi v prejšnjih letih.

Prireditelja — 25. dolenjski kulturni festival in Galerija Božidar Jakac — sta pripravila pet orgelskih večerov, ki se bodo zvrstili do 1. avgusta. Na njih bodo nastopili mednarodno znani in priznani mojstri, ki jih je pridobil slovenski orgelski umetnik Hubert Bergant.

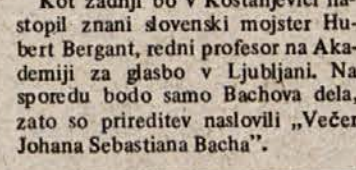
Prvi nastop je že mimo: v soboto, 28. junija, je v Kostanjevici namreč koncertirala Almut Roessler iz Duesseldorfa, docentka na glasbeni visoki šoli v tem nemškem mestu. Obiskovalci so prisluhnili orgelskim skladbam Bacha, Mozarta, Francka, Regera, de la Motta in Alaina.

Naslednji orgelski večer bo 5. julija, koncertantka pa bo Maria Valeria Briganti, umniška direktorica „Les amis de l'orgue“ v Neaplju in znana organizatorica orgelskih festivalov v tem mestu na jugu Italije. Spored tega večera sestavljajo Frescobaldijeve, Bassanijeve, Waltherjeve, Bossijeve in Franckove skladbe.

11. Julija bo koncertiral nemški orgelski mojster Johannes Tusch iz Lippstadta, tudi sam skladatelj. Izvajal bo dela Muffata, Marcella, Walonda, Mendelssohn — Bartholdyja, Brosiga, Lamennsa in Karg — Elerta. Tusch je med drugim znan tudi kot umetniški svetovalec pri izdelavi orgel nemške proizvodnje.

18. julija bodo Zaminove orgle v kostanjevski samostanski cerkvi pe- le pod prsti italijanske glasbenice Liliane Medici Turri in Padove, docentke na Frescobaldijevem konservatoriju v Ferrari. Za koncert je gostja izbrala Pachelbelove, Bachove, Waltherjeve, Beethovne, Boellmanove in Sowerbyjeve skladbe.

Kot zadnji bo v Kostanjevici nastopil znani slovenski mojster Hubert Bergant, redni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Na sporedu bodo samo Bachova dela, zato so prireditve naslovili „Večer Johana Sebastiana Bacha“.

TOPLO SPREJETA — Nemška glasbenica Almut Roessler iz Duesseldorfa je s sobotnim orgelskim koncertom v Kostanjevici navdušila občinstvo. Igrala je v samostanski cerkvi, ki je bila za to priložnost spremenjena v reprezentativno razstavišče avtorskih tapiserij iz zbirke Tovarne dekorativnih tkanin „Dekorativna“ iz Ljubljane. (Foto: Zožica Teppey)

kultura in izobraževanje

Zavoda ne bo Sklep novomeške ZKO

S sprejemom predloga o izbolsj- nju organiziranosti in delovanja ZKO novomeške občine je konfe- renca delegatov ZKO na seji 27. junija v mali sejni dvorani novega muzeja NOB v Novem mestu dokončno zavrnila pobudo delovne skupnosti ZKO o ustanovitvi kulturnega zavoda, ki bi se imenoval Dom kulture v Novem mestu. Po sklepu skupščine bo delovna skupnost še naprej delovala pod okriljem ZKO kot njena strokovna služba. Skupščina je na tej seji sprejela tudi samoupravni spozornik o medse- bojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med ZKO in delovno skupnostjo.

VRT KULTURNIKOV

V Svečah na Koroškem so v nedeljo, 29. junija, odprli vrt slovenskih koroških kulturnikov. Doprsne kipe je izdelal akademski kipar France Gorše. Doprsja kažejo podobe naslednje deseterice koroških kulturnih delavcev: škofa Modesta, škofa Antona Martina Slomška, Matije Majerja — Ziljskega, Antona Janežiča, Prežihovega Voranca, Frana Ellerja, Ivana Grafenauerja, Vinka Zwittra, Pavla Kernjaka in Milke Hartman.

TAPISERIJE V KOSTANJEVICI

V samostanski cerkvi v Kostanje- vici je od prejšnjega tedna odprta razstava tapiserij iz zbirke ljubljanske tovarne Dekorativne. Tapiserije so nastale po predlogah slovenskih likovnih umetnikov. Tako so kot avtorji tapiserij zastopali naslednji likovniki: Zvest Apollonio, Janez Bernik, Janez Boljka, Bogdan Bor- čič, Riko Debenjak, Herman Gvardjančič, Oskar Kogoj, Silvester Komel, Vladimir Makuc, Kiar Meško, Franc Novinc, Marjan Pogačnik, France Slana, Mojca Smerdu, Jože Spacal in Rudi Španzel.

„TABOR“ TUDI V GRADCU

Sentiški pevski tabor je bilo „slišati“ tudi v metliški občini. Letošnja zamisel organizatorjev, naj zbori, sodelujoči na taboru, pred tem gostujejo po ostalih dolenjskih krajih, je privedla v Gradac mešani pevski zbor Lisee iz Sevnice. Skupaj z metliškim mešanim pevskim zborom Beti so peli tamkajšnjim krajanom debelo uro, prireditev pa je popeljala Irena Sumina, ki je povedala nekaj pesmi slovenskih pesnikov.

Neugnano, neutrudno ustvarjanje

Marko Bulc odprl 13. tabor likovnih samorastnikov Jugoslavije

Slovesno, a hkrati prisrčno domače vzkluše začetka XIII. tabora likovnih samorastnikov Jugoslavije v Trebnjem je bilo 26. junija zvečer v avti trebanjske osnovne šole na las podobno enakim slavljem v preteklih letih. Marko Bulc, vodja delegacije SRS v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ, je v pozdravni besedi povedal, kar občutimo vsi in nosimo v sebi.

Letos se prvič s stisko v srch zbiramo v Trebnjem brez največjega samorastnika Jugoslavije, kiparja naših narodov, tvorca miru in neuvrščenosti — tovariša Tita. Vse njegovo bogato življenje je bilo eno samo samorastništvo pred vsem svetom — od ilegalnega dela pred vojno, revolucije, nastanka prvih ljudskih odborov v NOB tja do samoupravljanja in neuvrščenosti. Z delom je nenehno potrjeval, da je vsa družbena bit naše stvarnosti navezana na interese ljudskih množic. Ko moramo letos umiriti burno kipenje vsega našega življenja, je dejal med drugim tovariš Bulc, moramo hkrati vedeti, da stabilizacija ni nazadovanje. Gre za novo prevrednotenje dela in znanja, hočemo nove kvalitete.

Marko Bulc je zatem čestital udeležencem in vodstvu trebanjskih srečavanj in poudaril dosedanja razvoj tabora, ki dviga likovno nadarjenost ustvarjalcev, duhovno bogostvo naroda in svobodno

umetniško ustvarjalnost. Poudaril je še posebej njegov pomen pri bogatenju slovenske in jugoslovanske kulture in zaželel udeleženecem novih uspehov.

Med starimi znanci tabora smo ta večer lahko pozdravili Greto Pečnik, udeleženko vseh dosedanjih taborov, „baka“ Franciška Petelinšek je dobila veliko zlato plaketo tabora, tu pa so bili med drugimi tudi Martin Kopričanec, Boris Lavrič, Pero Mandič, Sandi Leskovec, Rudi Stopar, Franc Tavčar in drugi. Prijetno je bilo slišati Ivana Matoša in Romano Rek, ki sta

izvajala koncert za klarinet in klavir C. M. v Webra, oktet Boštanjskih fantov pa se je predstavil z izborom lepih pesmi.

Protij koncu je zaradi neurja zmanjkalo elektrike. V temi so vsi zbrani zapeli pesem o Jugoslaviji, in ko se je spet prižgala luč, je blestelo tudi v očeh najmlajše udeleženke tabora, Marie Isabel Otalora Lopez iz kolumbijske Bogote, ki je tokrat prvič med nami, tisto hrepenenje, zaupanje in navdušenje, ki na tako svojski način družji ustvarjalce, ki najdejo pot v Trebnju.

TONE GOŠNIK

Pred ribniško kolonijo

Na likovniškem srečanju Janka Trošta, ki se bo začelo 7. julija, bo ustvarjalo sedem slikarjev in trije kiparji

Ribnica se pripravlja na proslavitev 900-letnice svoje ustanovitve. Temu dogodku posvečajo že zdaj pomembne prireditve. Med take šteje tudi drugo srečanje likovnikov, ki bodo v naslednjih dneh ustvarjali v ribniški občini, imenuje pa se po domačinu, znanem kulturnem delavcu in slikarju Janku Troštu.

Na drugo srečanje, ki bo trajalo od 7. do 11. julija, so povabili deset ustvarjalcev, in sicer 7 slikarjev in 3 kiparje. To so: Jože Centa, Lojze

Campa, Marin Berovič, Marijan Pliberšek, Čoro Škodlar in Aladar Zaharijaš iz Ljubljane, Viktor Goričan iz Zagreba, Ferdo Mayer iz Kamnika, Stane Jarm iz Kočevja in Milan Črovič iz Ribnice.

Tudi tokrat poudarjajo, da ima srečanje namen zblizati likovne ustvarjalce z občudovalci likovne umetnosti. Likovniki bodo upodabljali značilne pokrajinske motive iz Ribniške doline, zanimivo krajino in ljudi, ki v njej živijo. Obveznost vsakega udeleženca je, da odstopi prireditelju po eno svojo stvaritev in da pripravi svoja dela za razstavo oziroma javni ogled.

KRVAVELI PRI ORLAH, NA PRAGU SVOBODE

Jutri je dan borca, ki ga praznujemo v spomin na tisti 4. julij 1941, ko je politbiro CK KPJ izdal ukaz vsem partizanskim odredom, naj začne oborožene akcije. Vstaja se je za čelna, razplamtela po vsej Jugoslaviji in se po štirih letih končala z zmago in osvoboditvijo.

V čast praznika objavljamo zapis, ki obravnava sklepne boje za osvoboditev Ljubljane, v katerih je na pragu svobode v boju za Ljubljano padlo mnogo borcev iz dolenskih brigad, Gubčeve in Levstikove. Dogodke je pisec obnovil deloma po lastnih spominih, deloma pa po pripovedi Staneta Škrlija, komisarja Gubčeve brigade.

Po zavzetju nemško-domobranske postojanke v Kočevju sta obe diviziji VII. korpusa slovenske partizanske vojske – petnajsta in osemnajsta – prejeli ukaz, naj zasledujejo umikajočega se sovražnika proti Ljubljani, oziroma naj mu ne dovolita, da bi se kjerkoli preuredil za obrambo. Diviziji naj bi očistili hrbovito ozemlje med dolensko in kočevsko magistralo in se pred glavnim mestom združili za končni napad na to pomembno cestno in železniško križišče.

Naša bojna enota, se pravi udarna brigada Matije Gubca, prodira nekje v sredi široke pahljače, ki jo sestavljajo Levstikova, naša, Cankarjeva XII. in XV. belokranjska brigada, za nami pa je s pomika korpusno topništvo. Napredovati nam je torej vzdolž kočevske ceste, ob kateri je sovražnik posejal vrsto bolj ali manj utrjenih postojank – od Kočevja, prek Ribnice in Velikih Lašč pa tja do turjaškega gričevja.

Podoba je, da ima sovražnik svoje posebne načrte. Postojanke padajo druga za drugo že, ob prvem stiku z našimi predhodnicami, tako da naše topništvo skoraj ne pride do besede. Zvečine je zaposleno z obstreljevanjem tankovskih zaščitnic, ki nas skušajo držati na primerni razdalji. Vzlic temu jim ne damo miru.

Široka in prašna kočevska magistrala je živa podoba naraščajočega razkroja sovražne vojske. Povsod leži odvržena vojaška oprema, orožje, zaboji z municijo – ob cesti pa deli konjskega prateža in volovske vprege in vse drugo, kar pomeni začetek konca. Manj razveseljiv je pogled na posamezne skupine civilistov, peš ali z vozovi, ki jih pušča za seboj bežeča soldateska. Kam? – jih vprašujemo, to gomo človeške nesreče. Čeravno se zavedamo, da nihče med njimi nima povsem čiste vesti, jim ne prizadenemo ničesar žalega. Glavni krivci in povzročitelji vse te zmede so jo zvečine že poprej popihali na varno, v Ljubljano in še naprej, ne zavedajoč se resnice, da so si za vedno izbrali usodo izobčencev iz lastnega rodu.

Na turjaških vzpetinah pri vasi Raščica se znova spopademo z močnejšo pehotno zaporo, podprto s tanki, ki jo po večumem boju le potisnemo s položajev. Prvotna predvidevanja, da bo že tu prišlo do večjih bojev za dostope v ljubljansko ravnino, so se izkazala kot netočna: sovražna obramba je popustila, čim je stopilo v akcijo naše topništvo.

Čeravno nam grozi nevarnost, da bomo izgubili živi stik s sovražnikom, je vedno bolj očitno, da je brigada kot celota na koncu svojih moči. Po treh dneh in nočeh bojev in forsiranih pohodov od Kolpe do barjanskih spustov je borcem treba dati krvavo zasluženi počitek, pa četudi samo za nekaj ur. Zavijemo s ceste in se utaborimo okrog zaselkov Podplanina in Škrlivca. Jurišno četo pošljemo naprej kot zavarovanje pred morebitnimi presenečenji, brigada pa brez večerje utone v spanje pravičnega, ki je opravil veliko delo.

IZNENADA, OPOLNOČI

Malo pred polnočjo pridvi na konju divizijski kurir: komandant in komisar brigade – takoj na štab divizije! Zakaj se ni vzpostavljena radijska zveza? – stoji v depeši.

„In to ti je počitek!“ se potožim komandantu Kramariču, ki se je pravkar vrnil z obhoda predstraž. „Tovariši z divizije so menda prepričani, da smo se do sem pripeljali z luksuznimi avtomobili.“ Komandant ne reče nič. Zajahava konje in se v diru spustiva za divizijskim kurirjem.

Spotoma preiščujem, kaj tako važnega nama bodo povedali v diviziji. Prejkone naju bodo oštevali, ker ne sedimo sovražniku na vratu in ga ne gonimo do iznemoglosti. Prišli naj bi pogledat, v kakšnem stanju so borci, pa bi ne bili tako neučakani! – V najglobljem kotičku duše pa se mi porajajo bedaste in predizne misli. Če bi nama dejali na diviziji na primer v tem smislu: Ne zamerita, tovariša, da vaju kličejo sredi noči, toda – vojne je konec.

Nemci in belogardisti so že položili orožje in Ljubljana nas nestrpno pričakuje... Kaj je v tem nemogočega? Hitler je že pred tednom dni obračunal sam s seboj, Rusi in Američani se objemajo na Labi, četrta armada je osvobodila Trst – mi pa še vedno oprezujemo okrog Ljubljane kot mačka okrog vrele kaše!

Rezek „Stoj!“ straže pred divizijskim poveljstvom me opozori, da smo še vedno v vojni.

Vstopiva v veliko kmečko hišo, kjer bo divizijski posvet. V predboji zapazim v medlem soju leščerbe tri zvezane vojake v nemških uniformah in s slovenskim grbom na rokavu. „Tle pa niso podobni delegaciji švabobrancev, ki bi nam prišli ponuditi vdajo,“ namignem komandantu Kramariču, ki jih pogleda s prezirljivim nasmehom.

Prostorna izba je že polna komandantov brigad in drugega poveljniškega kadra, ki nama poželijo veselo dobrodošlico. Zivahno pozdravljanje in hlastne pogovore o preteklih bojih prekine načelnik korpusnega štaba, ki napove začetek posveta. Na mizi pred seboj ima specialko, na kateri so vrisane debele puščice in položaji, do katerih sta se približali obe diviziji z njihovimi brigadami. Po kratki uvodni besedi preide na tisto, kar je vzrok, da so nas tako nemudoma sklicali na posvet.

OBETA SE SRDIT BOJ

„Iz izpovedi tistihle domobranskih 'zamudnikov', ki so jih zajele naše izvidnice, pa tudi iz lastnih obveščevalnih virov je mogoče s precejšnjo gotovostjo sklepati, da bomo na položajih južno od Ljubljane našli in resen sovražnikov odpor.“

Izvedli smo tudi, da so napravili Nemci na vseh ljubljanskih vpadnicah močne zapore in da pošiljajo vse umikajoče se domobranske kolone na že omenjene položaje, kjer se z vso naglico utrjujejo. V obrambni razpored so razen težkega pehotnega orožja uvrstili tudi tanke, v zaledju pa imajo tudi tri ali štiri topniške baterije, od katerih je ena dalekometna na ljubljanskem gradu. Kako odgovoriti na ta najnovejši sovražnikov izziv?

Md poveljniki brigad je završalo. Kakšne pripovedke so to, čemu verjeti besedam ujetih domobrancev? Kdor je na lastne oči videl vso to polomijo na vseh dolenskih in kočevskih cestah, ne bo nasedel vestem, po katerih naj bi sovražnik sam tiščal glavo v zanko, ki se bo vsak čas zadrgnila okrog njegovega vratu! – V napad in sicer takoj, še preden se sovražniku ohladijo pete!

„Prav, če ste za tako odločitve“, povzame z vidnim zadovoljstvom besedo divizijski komandant Tomic, „tudi jaz sem za to, da sovražniku ne damo priložnosti za organizirano obrambo. Opozarjam pa, da jutri zarana še ne moremo računati na podporo našega topništva, ki ima velike težave s prevozom orožja in municije na ustrezne položaje za njihovo delovanje.“

„Pusti to, komandant, tudi do sedaj smo marsikaj postorili – brez njihovih pihalnikov. Preden bodo izračunali tiste njihove elemente in druge ceremonije, bomo mi že opravili svoje,“ prepričuje navzočo poveljnik jurišnega bataljona. „Prav nič me ne veseli, da bi prišel pod granate lastnega topništva, kar se mi je že zgodilo.“

„Oprosti, tovariš,“ ugovarja operativni oficir topniške brigade, „pozabljaš, da tpe ni puška. Kolikor se spoznam na pehotne zadeve, menim, da imamo pred seboj nasprotnika, ki se utrjuje po vseh pravih krožnih obrambe. Morda ne bi kazalo kar tako podcenjevati in zavračati našo pomoč. Naše baterije bodo nared, čim najdemo ustrezne položaje in ugotovimo, kje so sovražnikove odporne točke. Pa tudi kje so njegovi topniški položaji – če jih bo treba nevtiralizirati. Ne nasprotujem takojšnemu napadu, vendar dajte nam možnost, da koristno posežemo v boj.“

„Trenutek posluha, tovariši,“ se vključijo v živahno besedovanje komandant korpusa, ki do sedaj ni posegal v razpravo. „Vesel sem odločnosti in požrtvovalnosti. Menim pa, da je prav, če vas obvestim o hudi tragediji, ki se je zgodila pred nekaj urami na Turjaku – dober streljal pred našimi izvidnicami. Belogardistična policija je privlekla iz turjaških zaporov večje število naših najboljših aktivistov, ki so jih aretirali v Ljubljani, in jih na zverinski način pobila v gozdu, nedaleč od gradu. – Vprašujem se, ali se morda ne pripravlja nekaj podobnega tudi našim ljudem v samem mestu, pa čeravno že trkam na njegova vrata?“

Trenutek molka – in že plane kvišku Šubic, poveljnik Levstikove brigade: „Tu ni kaj pretresati in onegaviti. Ob zori napademo, pa če bi se moral s svojimi borci sam prebijati do mesta!“

„Tako je!“ se pridružijo tudi ostali poveljniki. V napad!

V skladu z navodili korpusnega načelnika so se komandanti brigad hitro sporazumeli glede osnovne zamisli celotne akcije. Levstikova in Gubčeva brigada gresta v čelni naskok, ostale brigade pa bodo izpeljale obkoljevalne manevre na krilih sovražnega obrambnega razporeda.

V temno majsko noč se razleže konjski topot.

V ZADNJI BOJ

Prvi sončni žarki so s prečudovito svetlobo pozlatili brigado, ki je že nared za pohod. Brigadni orožar je razdelil strelivo in ročne bombe, intendant pa za nameček debelo pest cigaret na vsakega borca. Minometalska baterija si daje opravka z mulami, vezisti pa z radijskim oddajnikom, da se med potjo kaj ne skazi.

Bataljon za bataljonom se hitro spusti proti Smarju, kjer nas že čaka divizijski komandant Tomic z najnovejšimi napotki. Sledi še dodatno navodilo političnega vodstva: komunisti in skojejci na čelo bojnih oddelkov, politkomisarji in delegati pa k težkemu orožju! Še kratak posvet z bataljonskimi poveljniki – in brigada gre v svoj zadnji boj.

Komandant Anton razprostre specialko prek kolen in me povabi, naj prisedem k njemu na parobek.

„Vrag jim mater švabobranksko,“ se jezi v pristni belokrajščini, „dobro so se vgnezdili, ti hudiči! Pogled kart: nekaj gozda imamo še pred seboj, nato pa čistino do same vasi Orle. Če jih ne porinemo s položaja v enem naletu, se nam slabo piše. Levstikovci imajo lažjo smer napada, po gozdu, skoraj do sovražnikovih položajev. Dogovoriti se moramo za sodelovanje, za primer, če bi se kaj zataknilo.“

Komandant da poklicati vezista z radijskim oddajnikom in zahteva zvezo s sosednjo brigado.

„Zdravo, Miran! Ste že pozajtrkovali? Ob sedmih začnemo, ne?“

„Pozdravljen, Anton – in hvala za vprašanje! Moje bojne izvidnice so se že napotile k sovražnikovim predstražam, če dobijo le-tankaj za pod zob oziroma pred puške. Tukaj najbolj sitnarijo tisti, ki smo jih dobili iz pete prekomorske brigade – njim je vedno morje do kolena. Nenehno se hvalijo, kako so izganjali ustaše iz dalmatinskih in liških postojank. Danes bomo videli, kaj znajo in zmorejo“, se oglasi znani glas po etru.

„No, da, do sedaj so se kar dobro izkazali v bojih na Kočevskem – le da sose imeli takrat Nemci in švabobranci še kam umikati. Sedaj so pa kot v vreči. Poslušaj, gledaj na to, da imate vi lažjo pristopno smer za napad in boste verjetno prej našeli sovražne položaje – pustite kakšen bunker tudi za nas.“

„Nič ne skrbi, razdelili si jih bomo po bratovsko,“ odgovori Šubic.

„Tako je prav, Miran, za to uvidevnost te povabim na malico na Orlah. Moji rojaki iz belokranjske brigade so mi poslali cel sodček pristne metliške črnine, kaj meniš o tem?“

„Imenitno, Tone. Jaz pa te za protiuslugo popeljem drevi na večerjo k Figovcu“ sredi Ljubljane. Kar mene se drži, ko pridemo v mesto, da se ne izgubiš. Saj vem, da nisi bil dalj od Novega mesta.“

Veseli besedni dvoboj med obema poveljnikoma prekinejo zapovrstne detonacije.

„Ali slišiš, Kramarič? Tole je prejkone pošiljka za nas, po zračni pošti in priporočeno. Moram na položaj – srečno!“ Brigada pospeši premik tistemu zdoglasneri grmenju nasproti...

„PRIPRAVE“ NA MITING

Nekje na sredi poti proti izhodiščnemu položaju za napad nas začno prehitevati borci iz jurišne čete.

„Tovariš komisar!“ – skoči iz kolone slok mladenič, odloži strojnico in izvleče iz žepa precej oguljeno razglednico. „Ze vso pot se prerekamo in ugibamo, kje nam je udariti. Med nami je samo eden od Ljubljane, pa še ta je iz okolice.“

Fant mi pomoli pod nos kičasti fotografski izdelek s spodbrudnim podnapisom „Pozdrav iz Ljubljane!“

Malce neugodno mi je priznati, da se tudi sam ne morem orientirati na osladni slikanici.

„Seveda, to je Ljubljana, saj znaš prebrati, kaj piše spodaj. Kod bomo udarili, vprašaj? – Kot ponavadi, tja kjer ti bo najprej zažvižgalo okrog ušes,“ skušam obmiti odgovor na šaljivo plat.

„Tisto bomo že opravili – na hitro in po gubčevsko“, se zasmee dolgin in nadaljuje v pojoči dolenjščini.

„Takole smo se dogovorili: Tekmovali bomo, čim osvobodimo Ljubljano, se zberemo vsi, kar nas je iz Mirenske doline in izpod Gorjancev, pod veliko lipo, ki stoji menda sredi mesta. Potem bodo šentruperčani zapeli eno narodno – Stoji, stoji Ljubljana, Ljubljana, dolga vas – mi šentjemejci pa tisto: Tam v Ljubljanci so pa take, k'tere imajo rinke zlate, ki se svet'jo kakor luč, da vid'jo fantje v temno nuč...“

„Tudi jaz hočem biti zraven, četudi nimam posluha – bom pa samo usta odpiral“, pojasni samozvani kulturnik s strojnico.

„Taka je torej, petelini šentjemejski“, se delam strogega, „tiste, ki se svet'jo kakor

luč“, vam brenčijo po glavi, še preden ste dobro povohali Nemce in domobrance, ki so se postavili vmes.

Fant zaviti na ramo strojnico, kot bi bila iz papirja. „Pa brez zamere, tovariš komisar, na miting pa le pridi, saj si naš rojak, ali ne?“ – In že je odpetal za svojimi tovariši...

„Naj živim še sto let,“ preiščujem, „takih korenjakov najbrž ne bom videl nikoli več. Kaj mi lahko ponudi bližnja svoboda v zameno za vse to, kar bo že jutri neponovljiva preteklost?“

SOVRAŽNIKOVA BOJNA SREČA

Korak za korakom se brigada približuje tisti ločnici, kjer na specialki preide zelena barva v belo in ko bo treba pogledati stvarnosti v oči.

Napetost v borcih raste kot vedno, dokler ne poče prvi strel, ki pomeni začetek akcije.

Se slabe četrte ure je do sedmih, ko naj bi se brigada razporedila na izhodiščnem položaju za napad. Grmenje topovskih izstrelkov, pomešano z rezgetanjem strojnic in pokanjem pušk na naši levi, postaja vedno močnejše.

„Šubic s svojimi že napada,“ se čudi komandant brigade, „čemu tako zgodaj? Sedaj smo na vrsti mi. Prvi in drugi bataljon v strelce, tretji na levo krilo v rezervo. Hitro naprej!“

Bataljoni se v teku razvijajo v strelsko vrsto, ne da bi se menili za detonacije težkih min, ki prično deževati s sovražnikovih položajev.

Zavedajoč se, da je treba čimprej iz območja sovražnikovega zapornega ognja, se bataljoni v skokih poženejo naprej in z glasnimi „Juriš – hura!“ planejo iz gozda. Streljaje iz vseh cevi, se borci kar najhitreje približajo v pobočje – da bi se čimprej približali sovražniku na razdaljo, kjer bodo varni vsaj pred njegovimi minometalskimi in topniškimi izstrelki.

Sovražnik odgovarja z vsem, kar ima na voljo, da zavrne siloviti napad.

Pod silovitim ognjem branilcev se naša strelska vrsta razdeli na več skupin, ki vsaka zase pritiska navkreber. Desnokrilni bataljon pod poveljstvom neutršnega komandanta Risa je že skoraj na razdalji ročnih bomb, ki bodo opravile tisto glavno.

Tudi sam se pridružim centralni napadalni četi, ki je v manjšem zastoju. Ko mi že začne primanjkovati sape, se z glavo naprej zvrnem v krater, ki ga je pravkar napravila topovska granata. V trenutkih neprostovoljnega premora skušam ugotoviti, kako potekajo stvari. Napad je, kot kaže, zaustavljen nekako sredi pobočja, vendar se posamezne skupine skušajo z občasnimi juriši prebiti naprej. Po vsej verjetnosti lahko največ pričakujemo od Risovih bombashev, ki v skokih napredujejo po grebenu in so že uničili eno izpostavljeno strojnično gnezdo. Tako, tako, Gubčevci – še malo, pa bomo zagrabili fašiste za vrat!

Tedaj se zasliši na sovražnikovem položaju zamolklo brnenje. Tanki! Izza hiš se privljuje jeklene pošasti in zasujejo z gostim strojničnim in topovskim ognjem Risovo bojno skupino, ki se je vrnila v sovražni obrambni razpored. Kako se upreti tem nestvorom, ki za železnim oklepom sejejo ogenj in smrt?

Bojna sreča se počasi, a zanesljivo obrača v prid sovražniku, ki stopnjuje ognjeni pritisk. Nenehno raste število ranjenih in mrtvih borcev, ki se žilavo upirajo, prezirajo smrt in nevarnosti, ki prežijo na njih z vseh strani.

V dolini pod seboj zagledam komandanta Kramariča. Osebo vodi v boj še zadnji, rezervni bataljon, da bi morda rešil, kar se še rešiti da. Toda pravega zanosu ni več. Borci se sicer disciplinirano pomikajo navkreber, pri tem pa zadevajo na tiste, ki skušajo zvléci s pobočja ranjene tovariše in

jih spraviti na varno. Tudi ta zadnji napad je ustavila jeklena toča – vsak nadaljnji meter osvojenega zemljišča bo treba plačati s krvjo in življenji junaških borcev.

Komandant brigade spozna, da je treba prenehati s tem brezuspešnim početjem. Zato ukaže umik na izhodiščne položaje.

ODLOČILEN POSEG NAŠIH TOPOV

Po radijski zvezi sporočimo diviziji, da se juriši ne posrečijo in da imamo še neugotovljeno število mrtvih in ranjenih, ki jih zanesljivo ni malo, da pa smo pri vsej tej polomiji zajeli nemškega vojaka, ki trdi, da je poljski mobiliziranec. Če smo ga prav razumeli, bodo Nemci in domobranci branili svoje položaje do osmega maja popolnoči, nakar jim bo dovoljen umik.

„Pošljite nam tega poljskega Švaba takoj na komandno mesto“, pride ukaz z divizije. „Ali ste sposobni obnoviti napad, če vam zagotovimo izdatno topniško podporo?“

„Ne!“ odvme odločno komandant brigade, „pa če nam je ostati pod to prekleto vasjo do sodnega dne. Pridite pogledat, v kakšnem stanju je brigada, pa vam bo vse jasno!“

„Ostanite na dosedanjih položajih, če čakajte nadaljnja navodila. Komisar brigade naj pride takoj na štab divizije,“ odločno divizija. „Čez kakšnih deset minut boste videli, kaj smo medtem pripravili za tisto nad vami – morda boste postali boljše volje.“

„Storite, kar vas je volja, mi smo jih že dobili po grbi,“ odvme Kramarič in namenu sušalke. „Vidiš, komisar, po toči je prepozno zvoniti. To jim povej tam gor na diviziji, če bi te kaj privljali zaradi našega neuspeha in velikih žrtev.“

Pred odhodom povprašamo po radiu štab Levstikove brigade, kako se je zapre kancala akcija, v katero smo skupno krenili pred nekaj urami s tolikimi upanjem in poletom. In – ali sodijo, da imajo sploh kakšen pomen obnoviti napad?

„Nič ne vem, le to povejte Kramariču, da sem trenutno zelo potreben njegove metliške črnine, veliko črnine,“ se zasliši slušalki znani glas komandanta Šubice.

„Tudi jaz, dragi Miran, tudi jaz... Ko bi to kaj pomagalo! Takšni fantje – sedaj pa to-le...“, zahti Kramarič in vrže brzostrelko ob tla. Kdo ne bi razumel njegove bolečine, ki mu je bila brigada kot ena sama velika družina?

Ne tedaj in ne pozneje nisem zvedel, kaj so nam še hoteli sporočiti na drugem komandni liniji. Kajti na Orle in okolico se je spustila pravcati orkan granat, s katerimi je začelo naše topništvo orati po sovražnikovih položajih. Z neskrnitim zadovoljstvom opazujemo, kako pometa železna metla po grebenu.

Pozno popoldne je divizija ukazala, da se brigada umakne v zaledje v vas Poljca, izven dosega sovražnih baterij.

V GUBČEVI MANJKALO 58 BORCEV

Na dan svobode, 9. maja, je udarna brigada Matije Gubca skupaj z drugimi partizanskimi enotami vkorakala v državno okrašeno Ljubljano, ki je svojim osvoboditeljem pripravila nepozaben sprejem. – V naših vrstah pa na ta sečani dan ni bilo 58 tovarišev, ki jim ni bilo dano videti prizore, ki se vtisejajo v spomin za vse življenje. Med odsotnimi je bila dobna polovica takih, ki so dali svoja mlada življenja pod cvetočimi češnjami na Orlah – da bi naš glavno mesto živele posledje v svobodi in blaginji.

Tako je zapisano v zgodovinskih arhivih, pa tudi v srcih tovarišev, njihovih sobojevnikov, iz trdo preizkušene udarne brigade Matije Gubca, ki jim je bilo v tem krvavem spopadu prizaneseno.

MIRKO LJUBIC

Ljubljana pozdravlja osvoboditelje

KDO PREPOZNA TE SLIKE?

Trije moški in dve ženski, obošeni v mladem sadovnjaku v neposredni bližini domačij. KJE? ZAKAJ?

Nemški oficir, avtor fotografij, odlikovan s železnim križcem

Vojni plen: koza, govedo in še kaj. KJE JE BIL POSNET PRIZOR?

Ropanje dolenske (?) domačije. V KATERI VASI?

Goreča vas — glede na slog poslopij — na Hrvaškem?

Goreča vas ob železniški progi. KATERA?

September 1943. Italijanski okupatorji so bili prisiljeni položiti orožje. Glavnina krvavih bratov v crožju slovenske krvi je bila razbita. V Novem mestu zbrani belogardisti pod vodstvom stotnika Vuka Rupnika so se pred uničenjem izmaknili v Zameško in si v Nemcih našli novega gospodarja.

Nastopila je šesttedenska svoboda, med katero so nemška bombardiranja Šentjemeja, Novega mesta, Črnomlja pa spet Novega mesta, Mokronoga... napovedovala, da bo boj do končne zmage še dolg in krvav.

Za časa drugega osvobojenega ozemlja so bili uresničeni pomembni odloki: oblast na osvobojenem slovenskem ozemlju je prevzela Osvobodilna fronta, izvoljeni so bili odposlanci za kočevski zbor, mobilizacija je omogočila okrepitev starih in ustanovitev novih brigad in partizanska vojska je krenila v ofenzivo proti Savi.

Toda temni oblaki so se že zbirali nad Dolenjsko in se 21. oktobra 1943 prelomili. Z izhodiščnih položajev v Kostanjevici je nemška vojska z domobranskimi vodniki pričela izvajati prvo fazo ofenzivnih operacij, imenovano Wolkenbruch I (prelom oblakov). Militarizirani „nadčlovek“ na „banditskem ozemlju“ ni prizanesel niti civilnemu prebivalstvu. V mrliških knjigah v Kostanjevici, Šentjemeju Novem mestu, Črnomlju, Trebnjem, na Catežu... so popisane cele strani z imeni ustreljenih, obešenih ali drugače pokončanih.

O pobijanju, obešanju, požiganju in ropanju v teh dneh skoroda ni dokumentarnih fotografij, pa še te so sovražnega izvora in so le nekatere dokumentirane. Ivan Jurčec-Tomo, predvojni in zlasti medvojni partijski in skopevski delavec v naših krajih, se je ponovno dejavno vključil v prizadevanja za čim boljše predstavitev našega narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije v stalni razstavnici zbirki v novem oddelku NOB Dolenjskega muzeja. Posređoval nam je serijo fotografij iz tistih krvavih dni, ki jih je posnel oficir 162. pehotne „turkestanke“ divizije. Celjski fotograf Josip Pelikan, ki je film razvil, se je zavedal pomena posnetkov, zato je izdelal po en izvod fotografij zase ter jih pošteno skrnil. Ivan Jurčec-Tomo je že v začetku leta 1975 poslal fotografije uredništvu tednika TV-15, ki jih je nekaj objavilo v rubriki „Fotografija z vprašanjem“. S pojasnili so se oglašili štirje bralci, od katerih sta dva pravilno dokumentirala fotografijo obešenega partizana na Pluski pri Trebnjem.

Naša poizvedovanja so ta podatek potrdila, kakor tudi, da v nobenem primeru fotografije ne kažejo obešenih partizanov na Risljevi hruški v Ločni ali na Kastelčevem (sedaj Vovkovem) vrtu v Mačkovicu pri Novem mestu. O obešenih v Mačkovicu je v mrliški matični knjigi župnije Otočec zapisano: Janez Rozman, borec, Trščina (tedanja občina Tržišče), star 30 let, obešen, 26. oktobra 1943, pokopališče Otočec; Jože Rodič, borec, Tomažja vas, star 42 let, obešen, 26. oktobra 1943, pokopališče Bela cerkev. Za ostale fotografije nismo dobili ustreznih podatkov.

Glede na pot 162, pohotne „turkestanke“ divizije obstaja možnost, da so nekateri posnetki nastali na Hrvaškem, kajti 303. pehotni polk te divizije je v prvi fazi ofenzivnih operacij prodiral s črte Jastrebarsko-Krašič-V. Erjavec-Karlovac proti Beli krajini. Morda pa so bili narejeni že po končani ofenzivi kje na Štajerskem?

Povrnimo se k zločinu na Pluski! Mladega partizana so esesovci ujeli ob koncu oktobra ali v začetku novembra 1943 v bližnji vasi Luža, kjer je sam stražil strelivo. Upravičeno se nam zastavlja vprašanje: je bila vmes izdaja, da so ujeli ravno njega, po čigar obleki niso mogli zanesljivo sklepati, da je partizan. Namreč ko je partizan zaslišal nevarnost, se je, neoblečen od pasu navzgor, zatekel k eni od hiš v vasi in si pri gospodinji izprosil srajco.

Pred nočjo so ga prignali v hišo Andreja Andoljška na Pluski, kjer se je nastanila nemška komanda, in ga zasliševali. Po kratkem postopku so ga obsodili na smrt. Odvedli so ga pod jablano pri hiši Janeza Andoljška, ki so jo, ker je bila že trdna noč, osvetlili z avtomobilskimi lučmi. Od nekdaj so prinesli leste, s pomočjo katere je nemški vojak na vejo privezal vr. Medtem je partizan žalostno klical: „O, Marija, kaj bo pa moja mama rekla!“ Toda zaman je pričakoval milosti. Dva vojaka sta ga trdno prijala za roke in ga dvignila v nastavljeno zanko. Telo je obviselo, nato pa ga je eden od vojakov s puškinim kopitom močno udaril po glavi. Nemški vojaki, ki so obešali partizana, so v bližnji hiši pred svojimi tovariši krohotalje oponašali njegove besede „O, Marija...“ Kot je povedala Terezija Kek, je obešeni partizan visel dva ali tri dni. Nanj so privezali tudi napis vslovenščini (verjetna vsebina: Tako se dela z banditi!), ki sta ga morala na zahtevo Nemcev izdelati dva domačina.

Za esesovci so prišli oddelki turkestanke divizije. Na prošnjo so domačinom dovolili, da so partizana sneli in ga pokopali kar v bližini. Še pred zimo so ga partizani prekopali, vendar iz mrliške matične knjige župnije Trebnje ni razvidno, da bi bil pokopan na tamkajšnjem pokopališču.

Naključje je hotelo, da stara jablana, na katero so Nemci obesili partizana, naslednje leto ni ozelenela in se je posušila.

Kdo in od kod je obešeni partizan? Ivanka Bončina je v glasilu TV-15 zapisala, da so Nemci partizanove dokumente zažgali kar na tleh sobe v Andoljškovi hiši in da so domači v ostankih pepela lahko prebrali le besede „občina Lož“. Navedla je tudi, da se je kasneje v vasi oglasila njegova mati, ki je sina prepoznala po opisu obleke, za kar pa nismo dobili potrditve.

Zato se obračamo za pomoč na vse, ki bi nam pri tem lahko pomagali z ustreznimi podatki: tako pri fotografiji obešenega partizana kot pri ostalih na tej strani objavljenih fotografijah. Podatke pošljite na oddelek NOB Dolenjskega muzeja v Novem mestu.

ANTON ŠTAMPOHAR

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 4. VII.

1
10.15 POROČILA
10.20 ŽIVE NAJ VSI NARODI, skrajšan posnetek zaključnega nastopa pevcev na taboru v Sentvidu
10.55 ZBOR REZERVNIH VO-

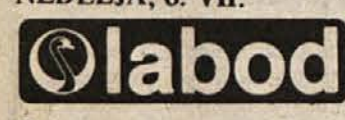

SOBOTA, 5. VII.

1
14.00 TENIS, prenos tekmovalj za moške iz Wimbledon
17.15 POROČILA
17.20 ALADINOVA ČAROBNA SVETILKA, risani film
Pravljice iz 1001 noči so silno privlačne za filmske ustvarjalce, rado pa jih gleda mlado in staro. Tokrat se bo moč zabavati ob francoskem risanim filmu, narejenem po eni najbolj znanih orientalskih pravljic.
18.30 NAŠ KRAJ

NEDELJA, 6. VII.

1
9.20 POROČILA
9.25 VIKING VIKI
9.50 UGRABLJEN
10.15 ČEZ TRI GORE... PESMI JUGOSLOVANSKIH NARODOV
10.45 ODPISANI
11.35 TV KAZIPOT

PONEDELJEK, 7. VII.

1
17.40 POROČILA
17.45 VRTEC NA OBISKU: NA SPREHODU

Kaj so doživeli malčki na kratkem sprehodu, bodo mladi gledalci izvedeli iz oddaje, ki bo prikazala tudi lepote narave,
18.00 BIOLOŠKE URE
Številni strokovnjaki po svetu zavzeto raziskujejo t. i. biološki ritem živih organizmov. Zanimivi poizkusi in dognanja ameriških

JASKIH STAREŠIN JUGOSLAVIJE, prenos slovesnosti iz Cačka
12.00 PARTIZANSKE PESMI
12.40 POROČILA
14.00 TENIS, prenos tekmovalj za ženske iz Wimbledon
17.10 POROČILA
17.15 MI SMO SMEŠNA DRUŽINA
17.30 PTIČJE STRAŠILO
18.00 DOMAČI ANSAMBLI: PIHALNI ORKESTER F. PUHARJA
18.30 OBZORNİK

18.40 RADOVNA
Televizijska reportaža bo prikazala naravne lepote Radovne, alpske doline, o kateri govorijo, da bo kmalu spremenila svojo podobo, saj menda obstajajo načrti o zajezitvi istoimenske reke. Ljubitelji planin in neokrnjenih naravnih lepota pa so kajpak zoper take posege.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 TITO, VOJNA IN REVO-

18.45 ROBINOVO GNEZDO, humoristična nadaljevanka
19.10 ZLATA PTICA, pravljica
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 S. Aleramo: ZGODBA O LINI
21.00 MUPPET SHOW (gostuje Helen Reddy)
21.25 TEMNA ZVEZDA, film

Sredi 22. stolejja se nekje v vesolju nahaja vesoljska ladja Temna zvezda. Njena naloga je, da najde in z atomskimi bombami uniči krhke zvezde. Na ladji je tudi žival s tujege planeta, vesoljci jo imajo za zabavo, a žogi podobna zverinica jim jo večkrat zagode, zaradi njene nagajivosti in celo zlobnosti se znajdejo na

12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 in 15.55 POROČILA
16.00 RAZVOJ POPULARNE GLASBE
16.50 BALIJSKI PRINC
Reportažni zapis nizozemskih televizijcev bo na dokumentarni način prikazal življenje na indonezijskem otoku Baliju, kjer so izredno močno zakoreninjeni nenavadni običaji, med njimi tudi verovanje v posmrtno življenje.
17.40 ŠPORTNA POROČILA
17.45 SAMO ENKRAT ŽIVIŠ, film
Junak tega ameriškega filma je nepridiprav, ki se dobro zaveda, da bo moral v zapor, če ga bo spet kaj polomil. Zato se odloči za pošteno življenje, poroči se in najde za zaposlitev v neki garaži. Tamkaj pa ga gospodar kmalu obtoži za nečedno dejanje, ki ga junak kajpak ni storil. Znajde se v zaporu, toda uspe mu pobegniti in z ženo se skušata prebiti v Ka nado... Pred tremi leti je ta film, ki razgalja ameriško družbo, biča njen policijski sistem, posnel Fritz Lang, glavni vlogi pa igrata Henry Fonda in Silvia Sydney.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 S. Janković - A. Isaković: TRENUTEK

znanstvenikov so zabeleženi v dokumentarnem filmu, s katerim so ZDA sodelovale na letošnjem beograjskem mednarodnem festivalu znanstvenega in tehničnega filma.
18.35 OBZORNİK
18.45 MLADINSKA ODDAJA
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 M. Novković: UGRIZ
Vaščani so razpeti med prvinsko navezanostjo na rodno zemljo in željami, da bi odšli po svetu za boljšim kruhom. Tako junak beograjske televizijske drame, ki jo je Bahrudin B. Čengić posnel po scenariju Milice Novković, zapusti ženo z dvema otrokoma in odide na delo v Nemčijo. Na zemlji gara žena, s poslanim denarjem pa družina začne graditi novo hišo. Osamljena ženska je privlačna za graditelje, taka razmerja pa kajpak marsikaj porušijo. Igrajo Gorica Popović, Dragomir Felba, Marko Nikolić, Liljana Krstić, Aljoša Vučković in drugi.
21.05 SODOBNIKI
21.35 V ZNAMENJU
21.50 MOZAIK KRATKEGA FILMA: PAUL JACOBS IN ATOMSKA BOMBA

V petdesetih letih so v ZDA izvedli vrsto poizkusov z atomsko bombo, na kraj eksplozij pa so pošiljali vojake, da bi se urili v razmerah, kakršne bi narekovala morebitna atomska vojna. Kratak film bo govoril o cinizmu ameriške vojske, ki je svoje ljudi tako rekoč zapisala smrti. O tem nečednem početju je hotel novinar Paul Jacobs izvesti anketo, ugotoviti, koliko preizkusnih vojakov je zbolelo za rakom in podobno. To delo je bilo za novinarja usodno, za posledicami radioaktivnosti je umrl, še preden mu je uspelo zbrati dovolj obtožujočih podatkov. Film o Jacobsovem raziskovanju je pred dvema letoma posnel Jack Wills.

1
17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.00 Dnevnik - 18.15 Dan Borca - 18.30 Šola za junake - 18.45 Glasbena medigra - 19.00 Športna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zaključni koncert jugoslovanskih zborovskih slovesnosti (prenos iz Niša) - 21.00 Igrani film - 22.35 Dnevnik - 22.50 Glasbena oddaja

LUCIJA, dokumentarna oddaja
20.45 JADRANSKA SREČANJA
22.15 V ZNAMENJU
22.30 KO POMLAD ZAMUJA, film
Kosovski vojni film z gornjim naslovom je Ekrem Kryeziu posnel po motivih partizanskega dnevnika Fadila Hodže. Gre za prikaz revolucije na Kosovu, v ospredju so stvarni dogodki, film pa prinaša tudi dokaj dramatično zgodbo, ne zanemarljivo doživljajev borcev in človeške usode kaže tudi s šaljive plati. Igrajo Hadi Sehu, Faruk Begoli, Abdurah Shala, Enver Petrovci in drugi.

2
17.25 Test - 17.40 Poročila - 17.45 Pojemo herojem - 18.15 L. Ristić: Goran (televizijska drama) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbena oddaja - 20.55 Včeraj, danes, jutri - 21.10 Tito in film - 22.10 Mali koncert - 22.35 Igrani film

robu propada. Taka je na kratko vsebina ameriškega znanstveno-fantastičnega filma, ki ga je z režiral John Carpenter, igrajo pa Brian Na ralle, Dre Pahich, Cal Kunilholm Dan O'Bannon, Joe Sannders in drugi.
22.45 TV KAZIPOT
23.05 POROČILA

2
16.10 Test - 16.25 Jugoslavija: Španija (prenos rokometne tekme za jugoslovanski pokal) - 17.45 Kontaktna oddaja - 18.30 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Večer ob filmski glasbi - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.10 Feljton - 21.40 Športna sobota - 22.00 Dokumentarni film

20.50 RAZDALJE IN BLIŽINE
Kako živi današnji kmet, tisti, ki mu zemlja 'pomeni kruh, ki orje s traktorjem, je hkrati strokovnjak za hmelj, živino, za sadje in tako dalje, ki dela od jutra do večera. O tem bo govorila oddaja.
21.20 V ZNAMENJU
21.35 RISANKA
21.40 PORTRETI: MARJETKA FALK
21.55 ŠPORTNI PREGLED

2
16.15 Dnevnik - 16.30 Nedeljsko popoldne - 19.30 Dnevnik - 20.00 Gore sveta: Andi - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.05 McIntosh (ameriški igrani film)

TOREK, 8. VII.

1
17.35 POROČILA
17.40 COLARGOL, lutkovna oddaja
17.55 GLASBA NARODOV: TAHITI
18.25 OBZORNİK
18.35 PO SLEDEH NAPREDKA

20.00 V ZIVO: ZAPOSLOTI ZAPOSLENE
Današnja oddaja bo ubrana na temo prizadevanj za ustalitev gospodarstva. Povabljeni poznavalci

SREDA, 9. VII.

1
17.40 POROČILA
17.45 UMETNOST NA JUGOSLOVANSKIH TLEH
18.10 FESTIVAL MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV V CELJU
18.40 OBZORNİK
18.55 NE PREZRITE
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

ČETRTEK, 10. VII.

1
17.50 POROČILA
17.55 TEHTNICA ZA NATANČNO TEHTANJE
18.25 OBZORNİK
18.35 NA SEDMI STEZI
19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 4. VII.

8.08 Pionirji - heroji. 8.40 Mladina poje za dan borca. 9.05 Iz jugoslovanske simfonične literature. 10.05 Spomini predsednika Tita. 12.10 S pesmijo po Sloveniji. 13.20 Južna Afrika, boj se nadaljuje. 13.50 Z ansambлом Bojana Adamiča. 14.05 Humoreska. 14.25 Koncert pihalnega orkestra milice iz Ljubljane. 15.15 Z našimi solisti v slovenskih operah. 16.00 Slovenski delež v vstaji jugoslovanskih narodov. 16.30 Pesmi svobodnih oblik jugoslovanskih avtorjev. 17.05 Poje Partizanski invalidski pevski zbor. 17.25 Od tod samo krvavi punit poznamo. 18.00 Popularne glasbene teme iz slovenskih filmov. 19.45 Minute z ansambлом bratov Avsenik. 20.00 Proti morju k svobodi. 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Godala v ritmu. 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Popevke s slovenskih festivalov zabavne glasbe. 0.05-4.30 Nočni program.

SOBOTA, 5. VII.

8.08 Pionirski tednik. 9.05 Z radiom na poti. 10.05 Sobotna matineja. 11.05 Zapijemo pesem. 11.20 Svetovna reportaža. 11.40 Zapijete z nami. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (Tadej Sluga: Pomen prekinitev rasti pri pridelovanju semenskega krompirja). 12.40 Veseli domači napravi. 14.05 Kulturna panorama. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Škatlica z godbo. 18.30 Iz dela GMS. 19.35 Mladi mostovi. 20.00 Sobotni zabavni večer. 21.00 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Z lahkimimi notami po naši domovini. 0.05-4.30 Nočni program.

NEDELJA, 6. VII.

7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Radijska igra za otroke (Marjan

Tokratna oddaja bo govorila o raziskavah morja, posneli pa so jo na ladji Andrija Mohorovičić, ki je sodobno opremljena a tovrstno raziskovalno delo.
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
gospodarskih stanj bodo govorili o gospodarnih naložbah, o kratkoročnem in dolgoročnem načrtovanju in prihodnosti, o vključevanju žensk v domače iznajdljivosti in ustvarjalnosti v prizadevanja za boljši gospodarjenje, o učinkovitih delovnem času in še o čem, kar bi moralo še kako brigati, a pogosto ne.
21.20 EMILE ZOLA
22.20 V ZNAMENJU

2
17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.00 Dnevnik - 18.15 Otrpela oddaja - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zabavna glasbena oddaja - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.10 Rdeči pesnik kikirika (dokumentarna oddaja) - 22.00 Poezija

20.00 IGRE BREZ MEJA, reportaža o jugoslovanskem sodelujočem mestu
20.05 IGRE BREZ MEJA, prenos iz Martine-France
21.35 KARNEVAL V RIJU, zabavnoglasbena oddaja
22.05 V ZNAMENJU

2
17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.00 Dnevnik - 18.15 Pisani svet - 18.45 Zabavna medigra - 19.30 Dnevnik - 20.00 Televizijska drama - 21.15 Včeraj, danes, jutri - 21.25 Iz šolskega sporeda - 21.55 Resna glasba

19.30 DNEVNIK

20.00 FILM TEDNA: KRUTA OKLAHOMA
Film z gornjim naslovom je pred sedmimi leti posnel ameriški režiser Stanley Kramer, pripoveduje pa o času, ko je pred dolgimi desetletji iskanje nafte. Spremljali bomo boj posameznika, ki je (kljub temu da je pravica na njegovi strani) neuspešen, saj mu nasproti stoji mogočna družba. Poznavalci pravijo, da je tudi ta Kramerjev film preveč suhoparen, razumski in zato umetniški nepričljivi, ton privlačnosti pa mu daje izvrstna igra Faye Dunaway, Georgea C. Scotta, Johna Millsa, Jacka Palanca in Woodrowa Parfeya.

PRVI RADIJSKI PROGRAM

Marinc: Strel). 8.41 Skladbe za mladino. 9.05 Se pomnite, tovariši! 10.05 Panorama lahke glasbe. 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 13.50 Pihalne godbe. 14.05 Humoreska tega tedna (G. Courtelino: Dve kratki). 14.25 S popevkami po Jugoslaviji. 15.10 Pri nas doma. 15.30 Nedeljska reportaža. 15.55 Listi iz notesa. 16.20 Gremo v kino. 17.05 Prihujbene opeme melodije. 17.50 Zabavna radijska igra (Marjan Marin: Inšpektor Ris ne miruje, 6. del). 18.32 Na zgornji polici. 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov. 0.05-4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 7. VII.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.25 Počitniško popotovanje od strani do strani. 8.40 Radijski pevci pri mikrofonom. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Miroslav Rednik: Prireja mesa v Sloveniji). 12.40 Izvirnih ljudske glasbene umetnosti. 14.05 Razmišljamo, ugotovimo... 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času. 18.15 Naš gost. 18.30 Kaj radi poslušajo. 20.00 Koncert za besedo (Misel). 20.25 Srečanje z Božidarjem Kantušerjem. 21.05 Odlomki iz W. A. Mozartove opere Don Juan. 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Jazz pred polnočjo. 0.05-4.30 Nočni program.

TOREK, 8. VII.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Mladi koncertant. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (Mitja Kocjančič: Tehnološka vrednost vinskih sort grozdja v posavskem vinorodnem rajonu). 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Opeme anje in monolog. 18.30 V gosteh pri zborih jugoslovanskih radijskih postaj.

21.55 V ZNAMENJU
22.10 GLASBENI MAGAZIN

2
17.40 Dnevnik v madžarščini - 18.00 Dnevnik - 18.15 Otrpela oddaja - 18.45 Poezija - 19.30 Dnevnik - 20.00 Neposredni stik - 22.00 Včeraj, danes, jutri

SREDA, 9. VII.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani. 8.45 Radijski pevci pri mikrofonom. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Miroslav Rednik: Prireja mesa v Sloveniji). 12.40 Izvirnih ljudske glasbene umetnosti. 14.05 Razmišljamo, ugotovimo... 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času. 18.15 Naš gost. 18.30 Kaj radi poslušajo. 20.00 Koncert za besedo (Misel). 20.25 Srečanje z Božidarjem Kantušerjem. 21.05 Odlomki iz W. A. Mozartove opere Don Juan. 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Jazz pred polnočjo. 0.05-4.30 Nočni program.

ČETRTEK, 10. VII.

8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Mladina poje. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Znane melodije. 12.30 Kmetijski nasveti (Slavko Gliha: Razvojni kmetijstva v hribovih). 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Skladbe za mladino. 14.40 Jezikovni pogovori poslušalce. 14.00 Vsa na. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Vsa na zemlja bo z nami zapela. 18.15 Lokalna radijske postaje se vključujejo. 19.45 Minute z ansambлом Atija Sossa. 20.00 Cetrlikov večer domačih pesmi in napevov. 21.05 Literarni večer (Afriška srečanja 4. del). 21.45 Lepe melodije. 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev. 0.05-4.30 Nočni program.

POTA IN STRAŽNIPOTA

dežurni poročajo

UBOGA STEKLENINA – Metlički miličniki so 23. junija pridržali do iztreznitve 28-letnega Martina Jakliča iz Križevske vasi. Nadpovprečno vesel se je oglasil v gostišču Na Dragah, kjer mu niso hoteli postreči z alkoholom. Razočarani Jaklič je začel razbijati steklenino, kar ga bo privedlo pred sodnika za prekrške.

VSE IZGNAL – Mokronoški možje postavijo na 25. junija zvečer pridržali do iztreznitve Silvestra Jakša (52 let) iz Dol. Jesenic. Jakoš se je opil in razgrajal v domači hiši, iz katere je najprej izgnal prebivalce, nato pa so mu šli na živce še posoda in oblačila. Pravica ga bo soočila s sodnikom za prekrške.

OB JAWO – Jožetu Butali iz Rodin so 24. junija popoldne pri železniški postaji v Črnomlju ukradli motocikel znamke „Jawa“ NM 15-109. Če jeklenega konjička ne bodo našli, bo lastnik ob 20.000 din.

Ogrožali zalogo vode

Višje sodišče v Ljubljani zvišalo kazen krškemu Togrelu in njegovemu direktorju Janezu Avšiču

Tovarna gradbenih elementov „Togrel“ Krško, ki je tozđ SGP „Pionirja“ iz Novega mesta je bila na gospodarskem oddelku novomeškega temeljnega sodišča obsojena za gospodarski prestopok – kršila je zakon o vodah – na denarno kazen 30.000 din. Pred kratkim pa je višje sodišče v Ljubljani po pritožbi tožilstva zvišalo denarno kazn na 100.000 din.

Togrelov direktor Janez Avšič je bil najprej obsojen na plačilo 3.000 din kazni, višje sodišče mu jo je povečalo na 6.000. Postopek Togrela bi lahko imel hude posledice: v rezervatu pitne vode na Krškem polju bi lahko okužili podtalnico. In to zato, ker so delavci v tovarniških obratih gramoznice Velika vas izpuščali odpadke iz betonarne čez porušeni kanal v odprto gradbeno jamo, na nečakovanem in nezaščitenem dnu gramoznice pa so imeli uskladiščenih 8 sodov z opažnim oljem, ki je zemljo močno prepožilo z masčobo. To se je dogajalo aprila in maja 1978.

Zakon o vodah določa, da je za izpuščanje odpadka in drugih snovi, ki utegnejo onesnažiti vodo, potrebno vodnogospodarsko dovoljenje, na območjih izvirov in talnih voda pa so predpisi še bolj strogi. Republiški sekretariat za urbanizem je zaradi tega Togrelu že od leta 1971 predpisal natančne in stroge pogoje za graditev čistilnih naprav. Vse odpadne vode bi moral Togrel speljati v nepropusten lovilni bazen.

V kritičnem času je Togrel gradil novo triprekatno greznico za odpadne vode, pri čemer se je delno porušil kanal, ki preprečuje, da bi voda pronicala v tla. Zato je odpadna voda tekla neposredno v gramoznico, s tem pa ogrožala talno vodo v rezervatu, ki je življenjsko pomemben za vso regijo.

Višje sodišče je menilo, da prvostopenjsko ni upoštevalo družbene nevarnosti dejanja. Zato je Togrelu in direktorju Janezu Avšiču zvišalo kazn. Sicer je najvišja možna kazn za tak gospodarski prestopok milijon dinarjev za pravno osebo in 30.000 za odgovorno.

PADEL Z BALKONA IN SE UBIL

V Rosalnicah pri Metliki so 29. junija okoli šeste zjutraj našli na dvorišču nedograjene hiše mrtvega 41-letnega Zlatka Muca. Preiskovalci so ugotovili, da se je Muc prejšnjega dne okoli 21.30 vrnil domov in nato ponoči padel z 2,5 metra visokega nezavarovanega balkona. Vzrok smrti je bila zlomljena hrbtnica. Muc je v hiši živel sam.

KRONIKA NESREČ

IZSILJENA PREDNOST – 23. junija zjutraj je 28-letni Ivan Špehar s Sinjega vrha vozil osebni avto od Vinice proti Črnomlju. Pri Vel. Nevarcu je z desne strani po dovozni poti pripeljal z osebnim avtom 21-letni Hudajet Mušanović iz Kanjarice in izsiljeval prednost. V trčenju je bil Mušanović hudo ranjen in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škode je za 40.000 din.

NEPREVIDNOST – Marija Šturm (76let) iz Soteske je 23. junija zjutraj izstopila iz avtobusa na postajališču na Partizanski cesti v Novem mestu in nameravala prečkati cesto, vendar se ni prepričala, če je prosta. Takrat je mimo pripeljal z osebnim avtom Novomečan Marjan Šuklje in Šturmovo zadel. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Zaskrbljujoča negotovost

Vprašanja sodišča v Novem mestu, ki zaslužijo posebno pozornost družbenopolitičnih skupnosti

Temeljno sodišče v Novem mestu z enotami v Brežicah, Črnomlju, Krškem, Novem mestu, Sevnici in Trebnjem se po dobrem letu delovanja srečuje tudi z vrsto vprašanj, ki zaslužijo posebno pozornost in ukrepanje družbenopolitičnih skupnosti.

Predsednik sodišča Štefan Simončič v poročilu omenja na prvem mestu dejstvo, da v postopkih zaradi gospodarskih prestopkov in v gospodarskih sporih opažajo, da samoupravna delavska kontrola še ni dovolj zaživela. Odnos do družbenega premoženja, do zakonitosti v poslovanju in do družbene samozastite še niso na sprejemljivi ravni. Poleg tega obvestila sodišča o spremljanju družbeno škodljivih po-

javov – obvestila pošiljajo organizacijam združenega dela – ostajajo brez odziva, oziroma brez odgovora o usodi posredovalnih postopkov, ki jih je ponudilo temeljno sodišče Novo mesto.

Ker je več kot polovica gospodarskih prestopkov s področja knjigovodstva, zakona o SDK in kršitev zaradi neoporečnosti živil, je po mnenju sodišča mogoče sklepati, da je temeljni vzrok pomanjkljiva strokovna usposobljenost gospodarsko-računskih kadrov in kontrole proizvodov.

V kazenskih prestopkih temeljno sodišče Novo mesto ugotavlja, da je vse več povratnikov, to je oseb, ki po prestani kazni storijo novo kaznivo dejanje. Zagovarjajo se, da se niso mogli zaposliti in vključiti v normalno življenje. Sodišče reče svoje, socialne in druge pristojne občinske službe pa bi morale posvetiti bistveno večjo skrb opuščeni storilcem in jim pomagati začeti novo življenje.

Zakonske posvetovalnice in spravni poskusi med zakonci, ki se nameravajo razvezati, so zdaj postali delovno področje skrbstvenih organov. Sodišče meni, da terja ta problematika posebno družbeno skrb in vsestransko podporo občinskih skupščin.

„Komaj rojeno“ temeljno sodišče Novo mesto pa se srečuje tudi s čisto zasebnimi, vendar zelo bistvenimi problemi. Po določbi o zagotavljanju kadrovskih in materialnih pogojev za delo sodišča mora ta ustanova predložiti vsakoletni predlog finančnega načrta dohodkov in izdatkov izvršnim svetom skupščin občin – podpisnic. Za izvajanje in spremljanje tega dogovora se imenuje skupna komisija. Slednje pa so težave, kar povzroča temeljnemu sodišču velike težave ob preskrbi denarja za redno delo. Po besedah Štefana Simončiča so nekateri izvršni sveti zavzeli do financiranja sodišča „zaskrbljujočo negotovost“.

M. B.

Očka in sinček umrli v fičko

Dolenjska magistrala je spet terjala krvavi davek. Radenko Čupurdija iz Klinje vasi (občina Kočevje) je med vožnjo iz zagrebške smeri s fičkom v Krakovskem gozdu zapeljal v levo in silovito treščil v tovornjak s prikolico, ki ga je nasproti pripeljal Albin Šprogar iz Črmošnjic. 24-letni voznik Čupurdija in njegov 6-mesečni sinček Srečko sta bila takoj mrtva. Hudo ranjeno ženo in mater Ružo Čupurdija so odpeljali v novomeško bolnišnico.

K OLESARKA OBLEŽALA MRTVA
Marjan Ožbanek (30 let) iz Črnomlja je 28. junija ob 16.10 vozil z osebnim avtom proti Črnomlju. Izven Vranovičev je na ravnem delu ceste dohitel 40-letno kolesarko Kristino Petrovič iz Vranovičev, ki se je peljala na tomosu avtomatik. Avtomobilist je začel prehitovati, ko je bil na levi strani voziča, je Petrovičeva začela zavijati v levo proti kolovozni cesti. Ostanek je zaviral, vendar je kljub temu treščil v kolesarko, ki jo je odbilo po pobočju, kjer je obležala mrtva.

KOMBI GA JE STISNIL
Na magistrali pri Dobruški vasi je 27. junija ob 7.45 32-letni voznik kombija Cestnega podjetja Novo mesto Radovan Topič med vožnjo iz zagrebške smeri iz neznanega vzroka zapeljal na travnato bankino in jarek. Kombi, ki se je prevračal 23 metrov, je vrzel ven voznika in ga stisnil. Hudo ranjenega Topiča so odpeljali v novomeško bolnišnico. Laze ranjen je bil sopotnik Čedimir Topič.

PO DOLENJSKI DEŽELI
• Pred dnevi je 67-letni K. O. iz Sremske Mitrovice vstopal na avtobus, ki je stal na novomeški postaji in bil namenjen v Dolenjske Toplice. Gnečo je izkoristil žepar in močaku iz zadnjega žepa izmaknil denarnico, v kateri so bili dokumenti in 2.200 din gotovine. Žrtev je neprijetno dejstvo ugotovila šele v avtobusu, ko je bilo treba plačati vozovnico.
• Minuli četrtek je prihitel na novomeško postajo mlince priletni Amerikanec naše krvi. Povedal je, da se je med ogledovanjem „starega kraja“ nastanil v hotelu Metropol. Med sprehodom je spoznal neznanca, ki ga je pretental, da je ena največjih novomeških znamenitosti ravno Ragov log. Med drevjem je samozvani turistični vodnik Amerikanec vzel 675 dolarjev, 8.000 dinarjev in šop listin.

PADEL Z BALKONA IN SE UBIL

V Rosalnicah pri Metliki so 29. junija okoli šeste zjutraj našli na dvorišču nedograjene hiše mrtvega 41-letnega Zlatka Muca. Preiskovalci so ugotovili, da se je Muc prejšnjega dne okoli 21.30 vrnil domov in nato ponoči padel z 2,5 metra visokega nezavarovanega balkona. Vzrok smrti je bila zlomljena hrbtnica. Muc je v hiši živel sam.

KRONIKA NESREČ

IZSILJENA PREDNOST – 23. junija zjutraj je 28-letni Ivan Špehar s Sinjega vrha vozil osebni avto od Vinice proti Črnomlju. Pri Vel. Nevarcu je z desne strani po dovozni poti pripeljal z osebnim avtom 21-letni Hudajet Mušanović iz Kanjarice in izsiljeval prednost. V trčenju je bil Mušanović hudo ranjen in se zdravi v novomeški bolnišnici. Škode je za 40.000 din.

NEPREVIDNOST – Marija Šturm (76let) iz Soteske je 23. junija zjutraj izstopila iz avtobusa na postajališču na Partizanski cesti v Novem mestu in nameravala prečkati cesto, vendar se ni prepričala, če je prosta. Takrat je mimo pripeljal z osebnim avtom Novomečan Marjan Šuklje in Šturmovo zadel. Odpeljali so jo v bolnišnico.

PADLA S PRIKOLICE – Ko je 57-letni Jože Rauh iz Sadinje vasi 24. junija popoldne peljal traktor s prikolico od Sadinje vasi proti Pučledu, je med prečkanjem lokalne ceste Ručetna vas – Semič padla s prikolice 70-letna Antonija Pivec iz Kašče. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Novomeščani sedmi v državi

Kup dobrih rezultatov novomeških atletov v finalu atletskega pokala Jugoslavije – Veliki uspeh celo z oslABLJENO ekipo, njihova štafeta pa je izgubila palico

Čeprav so novomeški atleti v finalnem tekmovalstvu za atletske pokale Jugoslavije v Beogradu nastopili v manj disciplinah kot so pričakovali ob začetku sezone, so se v primerjavi z lanskim letom povzpeli kar za pet mest in končno zasedli 7. mesto v Jugoslaviji. Za šestovrščnim Dinamom, ki je zbral 80 točk, so zaostali le za 1 točko.

V finalu je največkrat pojavljajal Darko Cujnik, saj je v dveh dneih nastopil kar petkrat. 110 m z ovirami je pretekel v zelo dobrem času 15,49 s, manj sreče pa je imel pri metu kopja.

Najboljši novomeški rezultat prvega dne je dosegel Žužek, ki se je v teku na 1500 m hrabro držal vodilne skupine in na koncu dosegel nov dolenjski in osebni rekord s časom 3:49,4. Štafeta 4 x 100 m, ki je v kvalifikacijah dosegla najboljši rezultat v državi (42,0), je odstopila, ker so fantje nesrečno izgubili palico. Zal so s tem izgubili tudi zanesljivih 20 točk.

V nedeljo je Koleta izenačil svoj dolenjski rekord v skoku s palico in s solidnim skokom 440 cm zasedel 5. mesto. Okleččen je bil 4 v metu diska (50,56 m), prav lahko pa bi bil tudi drugi, saj so bile med prvimi le majhne razlike. Cujnik je v isti disciplini dosegel rezultat 44,18 m. V teku na 200 m je Vane Keržan dosegel najboljšo novomeško uvrstitev. S časom 22,43 s je zasedel 3. mesto. Kranjčič je zaradi poškodbe

NAJBOLJŠE KEGLJAČICE REKE

V nedeljo je bil v Krškem na kegljišču Hotela Srečič finale 28. državnega ekipnega kegljaškega prvenstva za ženske, ki ga je odlično organiziral kegljaški klub Krško. Prvo mesto je zasedla ekipa Reke s 10.007 podrtimi keglji, drugo mesto so osvojile kegljačice Celja (9.993), tretje Konstruktorja iz Maribora (9.928), četrte pa so bile igralke Avtohrvatske (9.918). Najboljša posameznica je bila svetovna prvakinja Biserka Pemman z Reke, ki je v dveh dnevih podrla 898 kegljev, kar je nov rekord kegljišča.

ZMAJARJI NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Tretjega evropskega prvenstva v letenju z zmaji v avstrijskem Koessnu se je udeležila tudi šestčlanska jugoslovanska reprezentanca, ki so jo določili po rezultatih na petih izbirnih tekmovanjih, na katerih je sodelovalo preko 50 letalcev. V reprezentanco se je uvrstil tudi Andrej Sotelišek, član krškega kluba Krila. Sotelišek se s tem športom ukvarja štiri leta, je eden pobudnikov za ustanovitev kluba v Krškem in zelo zaslužen za razmah tega športa na Dolenjskem. Udeležbo na evropskem prvenstvu so z denarnim prispevkom omogočile tudi ZTKO Krško ter delovni organizaciji SOP in Kovinarska.

POKAL SEVNIŠKIM KEGLJAČEM

Na tradicionalnem kegljaškem turnirju v počastitev praznika občine Krško na kegljišču Hotela Srečič v Krškem je nastopilo šest ekip: iz Sevnice, Senovega, Brežic, Novega mesta, Zagorja in Krškega. Zmagali so kegljači iz Sevnice z 861 podrtimi keglji, drugo mesto so zasedli Novomeščani (849), tretje so bili tekmovalci iz Brežic, četrtri iz Krškega, peti kegljači Senovega in šesti Zagorja. V zmagovalni ekipi so bili najuspešnejši Marjan Pfeifer, Ivan Levičar in Jože Bedek.

NOGOMET POD GORJANCI

Športno društvo Gabrje je v nedeljo pripravilo v malem nogometu turnir za nagrado Gorjancev, na katerem so igrala moštva Brusnic, Šmarjete, Starega gradu in Gabrja. Prehodni pokal so osvojili Brusničani, druga je bila ekipa Starega gradu, tretji so bili Gabrčani, četrtri pa igralci Šmarjete.

USPEH NOVOMEŠKE KOLEŠARŠKE TROJICE

Kolesarji novomeškega Novoteksa so na nedeljski dirki, ki so jo pripravili v počastitev občinskega praznika Hraštnika, dosegli lep uspeh. Med mlajšimi mladinci je Papež zasedel drugo mesto, Črnič pa je bil deseti. Pri starejših mladincih pa se je spet izkazala trojica, ki je letos dosegla že več odličnih rezultatov: Novak je zmagal, Bojanc je bil tretji, Zagorac pa sedmi. Kmalu po startu so pobegnili Novak, Bojanc in še neki kolesar Save, Zagorac je bil žrtvoval za klubska tovariša in uspešno zadrževal glavnino kolesarjev. V sprintu je bil Novak najboljši in je prepričljivo zmagal.

Penca (110 in 400 ov), ki je bil takrat bolan. Ekipa je bila oslABLJENA tudi zato, ker je Cujnik prišel v Beograd naravnost z morja, kjer je še dan pred tekmo izpolnjeval študijske obveznosti VSTK (potapljanje, plavanje).

J. P.

Tri dni dobrega rokometeta

Dolenjska gostitelj najboljših mladinskih ženskih reprezentanc Jugoslavije – Zmagala dekleta iz Srbije

Prizadevni rokometni delavci iz Novega mesta so pretekli petek, soboto in nedeljo pripravili „Turnir bratstva in enotnosti“ ženskih rokometnih reprezentanc republik in pokrajin Jugoslavije. Tekme reprezentanc so potekale v Novem mestu, Črnomlju, na Mirni in v Dolenjskih Toplicah in si jih je ogledala množica ljubiteljev rokometeta. Kakovost rokometeta, ki so ga pokazale mlade rokometarice, je solidna, tako da se za prihodnost jugoslovanskega ženskega rokometeta ni bati, marsikateri igralke so prav na tem turnirju dokazale, da sodijo v člansko

državno vrsto. Po finalnih srečanjih v novomeški športni dvorani so reprezentance dosegle naslednji vrstni red: 1. Srbija, 2. Hrvaška, 3. Vojvodina, 4. Makedonija, 5. Slovenija, 6. BiH, 7. Crna gora, 8. Kosovo.

Pokal za najboljšo strelko je dobila Paračinova (Hrvaška), ki je dosegla kar 20 zadetkov. Najboljša vratarka je Djurićeva iz ekipe Srbije, najboljša igralka turnirja pa Pešićeva (Srbija). Posebni pokal za fair play je uredništvo Dolenjskega lista podelilo vrsti BiH.

FINALNO SREČANJE SRBIJI – V srečanju za končno uvrstitev sta se vnovomeški športni dvorani pomerili ekipi Srbije in Hrvaške. Z rezultatom 12:5 je zmagala ekipa Srbije. (Foto: J. Pavlin)

Obetajoč atletski rod

Odlični uspehi novomeških mladih atletov in atletinj

Na republiškem finalu atletskega finala za mlajše mladince in mladinke so mladi Novomeščani dosegli nekaj izvrstnih rezultatov. Igor Šega je zmagal v teku na 100 metrov s časom 11,1 s, Primc pa v metu diska s 45,60 metra. Srebrni medalji sta osvojila Florjanc z novim dolenjskim rekordom za mlajše mladince v skoku v višino (196 cm) in Šega v teku na 400 m (50,3 s). Lapanje je bil tretji v metu kopja z 48,48 m, tretje mesto je zasedla tudi štafeta 4x100 m (45,2). V teku na 400 m se je izkazal Remec z osebnim rekordom 51,5 s, pionir Kočevar pa je v teku na 1.000 m dosegel dolenjski pionirski rekord s časom 2:39,3. Hudoklin je s skokom 616 cm zasedel četrto mesto.

Iz Kranja, kjer je bilo posamično republiško prvenstvo v atletiki za mlajše mladince, so se novomeški tekmovalci prav vsi vrnili z medaljami. V teku na 100 m je spet zmagal Šega (11,5), na 400 m je bil Remec drugi (52,5), tudi štafeta 4x100 m je zasedla drugo mesto. Florjanc je s preskočenimi 194 cm potrdil, da je res v odlični formi, Hudoklin pa je s 632 cm osvojil tretje mesto v skoku v daljavo. Tretji je bil tudi Lapanje v metu kopja (49,88 m). Primc je osvojil zlato medaljo v metu diska in je orodje zalučal 46,02 m, kar sedem metrov dlje kot drugovrščeni, v metu kladiva pa je bil drugi z rezultatom 31,26 m. Šega je osvojil še srebrno medaljo v teku na 200 m s časom 22,8 s.

Pri dekletih je dosegla lep uspeh Borja Eržen, ki je v teku na 100 m z ovirami dosegla nov dolenjski rekord za mlajše mladince s časom 15,8 s in osvojila zlato medaljo. Ponovno se je odlično odrezala Greta Hren v skoku v daljino: s skokom 521 cm je bila druga; srebrno medaljo je osvojila tudi Glavičeva v metu krogle, orodje je vrгла 10,02 m daleč.

Novomeška prvakinja za letošnje leto v metu kopja je postala Violeta Bunc; ker je še začetnica, njen rezultat 34,34 m veliko obeta. Borja Eržen je na 100 m z ovirami s 16,3 s zasedla tretje mesto. Sedem mladih novomeških atletov je torej osvojilo 11 medalj, kar je svojevrsten uspeh, še bolje pa bi bilo, ko ne bi bila poškodovana Greta Hren, ki bi imela glavno besedo v skoku v daljino. J. P.

ODLIČEN ŠPRINTER – Mladi novomeški atlet Igor Šega (na fotografiji s svojim trenerjem) je najhitrejši mlajši mladinec v Sloveniji; v teku na 100 metrov je zmagal na republiškem prvenstvu, kjer je osvojil še drugo mesto v teku na 200 m.

JAZ, MORILEC?

Pravijo, da sem bil pijan, ko sem se zaletel v voz. Jaz o tem ničesar ne vem. Slišal sem samo, da je nekaj počilo, videl, kako so leteli po zraku koščki stekla in kako sta tista dva, ki sta sedela na hodnik, kot pajaka zletela v zrak: enega je vrglo med konje, drugega na njivo. Kako sta bila smešna, to bi morali videti! Pa voz! Nič se ni zmenil, da bi ga odmaknil. Moj avto je bil čisto razbit, moj lepi novi kadet. Tisti tip, ko sem ga vozil, je bil tako čuden... Hlod, ki ga je zadel v glavo, ga je potislil nazaj - brrr - odvratno, vam rečem! Briga me, če ima tri majhne otroke, to je njegov problem. Saj sva skupaj pila v tisti gostilni in tekmovala, kateri bo popil več brizgancev. Bil je zraven, ko sem rekel: - Sedaj bova pa letela, da bo veselje! Celo smejal se mi je in rekel, da ne znam hitro voziti. Jaz, da ne znam voziti?! Nič se več zabavo s pešci tako, da sem v polni hitrosti zapeljal čisto blizu, pritisnil na hupe... Oh, kako bedast obraz so delali! Včasih je kateri celo padel.

Ah, saj pravim. Kdor ni okusil, kako si močan in neustrašen za volanom, ko ga imaš pod kapo litrček ali dva, ta sploh ne ve, kaj se pravi uživat. No, in tako ne vem, zakaj so mi rini pod nos tisti zoprni balonček in mi pozneje puščali kri, če so pa videli, da sem komaj stal na nogah. Kdo pa se ne bi majal, prosim vas, če bi zlezil iz razbitega avtomobila, kjer je vse polno krvi, zraven pa še en mrtvec! Prav lahko bi počakali s tistim pihanjem vsaj en dan, da bi prišle malo k sebi. In pa zoprna vprašanja, če je bil voz osetljiv. Kaj, vraga, vem, če je bil! Če bi videl kakšne lučke, bi videl tudi voz, ne? Sploh pa, kaj iščejo vozovi na cesti in spravljajo v nevarnost pošteno ljudje? Konji in neumni kmetje so za kolovoze pa pika! Zato se kako dam prav tisti ženski, ki je vpila iz avtomoba, ki smo mu ustavili pot, da bi treba vse kmete potolči. Neki tip jo je naglal nazaj v avtomob. Treba bi ga bilo prebutati!

Nato mi je nekdo rekel, da sem morilec. Jaz - pa morilec? ! Še nikoli nisem nikogar ubil. Še mački ne bi hvči vratu, kaj šele, da bi ubil človeka. Ta, ki mi je to rekel, se bve še zagovarjal. Ni kar tako, če rečeš človeku morilec. Žal mi je, da mu nisem kar tam dal eno na gobec. Sicer pa je bil tudi on krjav. Menda ga je po glavi steklo od mojega avtomobila prav mu je!

Tistega zraven mene pa so naložili v rešilca. Bedaki! Mrtveca - pa v rešilca! Vsak pametni bi lahko vedel, da je človek, ki se zaleti s 100 km/h v hlod na mestu mrtve. Pa zijala! Koliko se jih je nabralo! Prihajali so iz avtomobilov na obeh straneh ceste in bedasto zijali vame kot v deveto čudo. - Le kako je mogel ostati živ, pa še nič mu ni? - sem slišal od nekod. O, hudiča! Po njihovem bi moral biti torej žig mrtve. Nato me je nekdo potpreljal po rami: - Vse bo še dobro, nič ne maraj! - O prijatelj dragi, ti nisi pozabil name! In na vse noči, ki sva jih skupaj prekrakala.

- Ne meni se zanje, - mi je rekel, popil boš mleko! Kakšno mleko neki? Lahko se ga sicer nalokam, ampak pihal sem že, pihal in tisti balon je bil kot trava. Nato sem videl, kako je moj prijatelj nekaj ogovarjal mlilničnika, pa mu zelenec ni pustil do besede, nazadnje je še zakričal: Kaj se mešate v zadevo?

Saj pravim, iz vsega skupaj so delali tak pomp, navsezadnje pa je bila čisto navadna prometna nesreča, v kateri je eden pozabil dihati. Saj takšne nesreče se dogajajo vsak dan, mar ne...?

PO SVETU OKOLI

SOLZNI MARATON - Rosie Ruiz bi bila rada ena prvih žensk, ki jim je uspelo preteči maratonsko progo. Zankrat je svoje sposobnosti izkazala predvsem s solzami. Hudo je jokala, ker so podvomili o njej. Že drugič se je namreč pojavila na cilju maratonskega teka, prvič v New Yorku in drugič v Bostonu; toda nekateri od tekačev zatrjujejo, da se je maratonske Rosie v tek vključila šele malo pred ciljem. Podobno dokazuje tudi magnetoskopski posnetek, na katerem ni mogoče zaslediti nobene ženske med tekači. Sumljiva pa je bila tudi sama Rosie, saj je na cilju tega napornega atletskega preizkusa pritekla sveža kot rožica.

POZVENČENJE RASTLIN - Sovjetski strokovnjaki so odkrili, da rastline ženskega spola dajejo večji pridelek, zato so iznašli postopek, s katerim spreminjajo rastlinam spol. Gre za posebno toplotno obdelavo semen. Moški del rastlinstva niti potrestitar ni more!

UKANJENA ORLICA - Čuvajem živalskega vrta v Limburgu je uspelo priveriti golgolaivo orlico. Po več neuspelih poskusih so ji ukradli jajce in ga dali v inkubator, kjer je zagledal beli dan eden od redkih golgolaivih orličev v ujetništvu. Orlica namreč lasten zarod, ko je še v jajcih, uniči. Za radi te navade so bili ameriški orli tako redka pojava. Na prevaro ljudje menda prej niso pomislili, čeprav bi težko zapislali, da človeštvo z njo nima izkušenj.

POZABLJIVI KIRURGI - Nedolgo tega so malezijski kirurgi operirali 79-letno žensko in ji iz telesa pobrali 15 cm dolgo pinceto, katero so pozabili v starki pred 20 leti, ko so jo prvkrat operirali. Kdo ve, kaj so pozabili tokrat? Počkajmo naslednjih 20 let!

ČEŠNJEVA VAS - V romunski vasi Clisoara že stoletja velja običaj, da mora oče ob rojstvu otroka zasaditi češnjevo drevo. Nič čudnega torej, če okoli vasi raste dandanašnji že blizu 65.000 češenj, očetom v ponos, otrokom pa v slast.

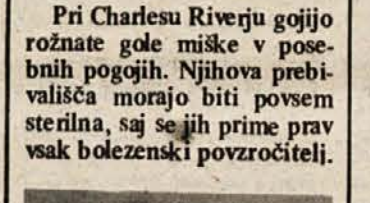
Rožnati stvar

Gojitelji poskusnih živali ustvarili golo miš

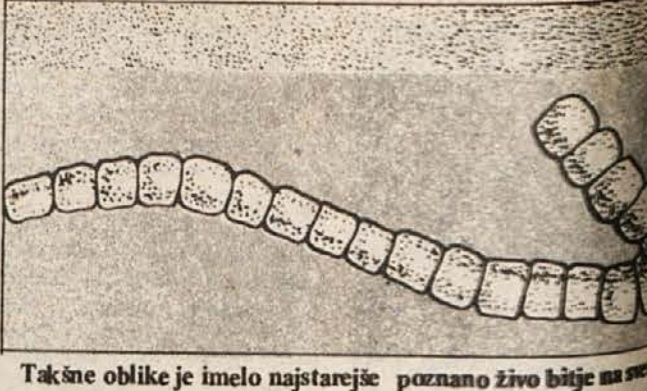
V številnih laboratorijih po svetu vsako leto konča življenje na milijone poskusnih živali. Znanstveniki jih uporabljajo, da na živih organizmih preverjajo teoretične izkušnje ali pa na njih odkrivajo povsem nove, še ne zamisljene stvari. Med najpogostejšimi prebivalci znanstvenih laboratorijev so miši, podane, morski prašički, zajci in opice. Zaradi hitrega razpada in "bistro-umnosti" so za številne raziskave najprimernejše prav sicer nadležne in nezaželezne miši. Četudi je marsikje miši prevč, jih je za znanstvene raziskave težko dobiti. Nič nenavadnega ni torej, da so nastali posebni centri za vzrejo poskusnih živali. Največji na svetu je ameriški Charles River. V letošnjem letu bodo v laboratorije poslali več kot 18 milijonov poskusnih živali, med njimi pa bo tudi miš posebne vrste.

Gre za golo rožnato miško, kakršne doslej niti narava ni poznala. Nastala je s slučajno mutacijo, zdaj pa izrodek sistematično gojijo naprej. Prednost uboge kreature je v tem, da nima priželjca, zleze, ki pri sesalcih, torej tudi pri človeku, vpliva na tvorbo protiteles in s tem na odpornost organizma proti zunanjim vplivom. Ker niš nima te zleze, je idealna za proučevanje škodljivega vpliva različnih snovi. Organizem gole miške ne odkloni nobenega transplantanta in tako na nji zlahka preskusa jjo, kako se obnašajo različni zločestni tumorji.

Pri Charlesu Riverju gojijo rožnate gole miške v posebnih pogojih. Njihova prebivališča morajo biti povsem sterilna, saj se jih prime prav vsak bolezenski povzročitelj.

Gola rožnata miš živi le za poskuse. V naravi bi takoj poginila.

Življenje iz pradavnine

Tri in pol milijarde let star fosil v kamenju iz Avstralije. Mikroorganizem je „dihal“ ogljikov dioksid

Pretekli teden je skupina raziskovalcev v Los Angelesu sporočila, da so odkrili fosilne ostanke najstarejšega živega bitja na svetu. Gre za okamenino celičnih verig, katerih starost so z radiometričnim merjenjem izračunali na 3,5 milijarde let. Celične verige so našli v kamnih iz Avstralije. Skupina raziskovalcev je že pred meseci nabrala nekaj zelo starih kamnin na območju zahodne Avstralije, ki ga domačini imenujejo Severni tečaj zaradi odmaknenosti in nepriljudnosti, vendar niso vedeli, kaj se v starih kamninah skriva.

Naravnost v srce

Zamašek v venčni dovodnici ne pomeni več nujne smrti

Srčno kap, dandanašnji zelo pogosta bolezen, lahko povzroči poleg drugega tudi zamašek, ki zapre srčno venčno dovodnico. Srčna mišica ne dobi za življenje potrebne kisika, zato začne odmrti. Od tega, koliko tkiva srčne mišice odmre, je odvisno, ali se bo bolnik, kateri je utrpel srčno kap, še postavil na noge ali ne pa bo preživel. Evropski in ameriški kardiologi v zadnjem času praktično preizkušajo no nov način preprečevanja srčne kapi: v venčno arterijo vbrizgajo encim streptokinazo, ki zamašek raztopi.

Injekcije streptokinaze so sicer uporabljali že prej, vendar so ga vbrizgavali v krvni obtok tako, da je encim krožil po vseh žilah. Raztopil je zamašek, hkrati pa je povzročil nevarno notranje izjive krvi. Prav zaradi tega so se uporabili tega radikalnega sredstva, če se je dalo, raje izognili. Zahodnonemski zdravnik Klaus Peter Rentrop pa je med prvimi z ačel vbrizgavati talilni encim direktno v zamašeno venčno arterijo. Postopek izvede s pomočjo dolgega, upogljivega katetra, ki ga uvede v srčno arterijo, lego pa nadzoruje s fluoroskopom. Ko je naprava na mestu, zdravnik vbrizga encim, ki tako deluje le na nevadni strdek.

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Ukradene brisače in kultura

BI VOLILI obratne delavske svete ali jih ne bi? V večjih kolektivih o tem burno razpravljajo. Mnenja „za“ in „proti“ se brusijo. Kdo ugovarja? Največkrat upravna vodstva podjetij in tisti člani DS, ki so se znašli z njimi na isti črti. Drobili bomo sredstva, posamezni obratni si bodo delili prevelike plače, na ta račun bodo slabili skladi - to so največje „dokazi“ onih, ki trdijo celo to, da bi obratni DS škodljivi. Negodnega otroka ne moremo pustiti samega na cesto; obratnim delavskim svetom bomo zato vnaprej določili njihove pristojnosti. Ni torej prav, da takoj zavpijemo: „Ne bo šlo, sredstva bomo drobili, delili preveč plač in slabili sklade!“

VELIKI NEPOZABNI dnevi so za nami. Z nedeljsko slavnostjo je množica več kot 20.000 navdušenih gledalcev in 8.000 nastopajočih dala zletu bratstva in enotnosti najlepši zaključni pečat. Tradicionalno sodelovanje zletnih okrajev je dobilo v uspešnem VII. srečanju v Novem mestu nov zalet, ki ga bodo izpodbudne besede visokega pokrovitelja in navzočnost množic in dragih gostov plemenitile do novih medsebojnih obiskov.

VEČKRAT BEREMO, da je bilo kje kaj polomljeno, zaradi raznih brezvestnežev, da je bilo drugje spet kaj ukradeno (n. pr. brisače iz stranišča novomeške kavarne), skratka, naletimo na primere, ki jih ne bi napravili niti „lovek z nizko kulturno izobrazbo. Včasih pravimo, da manjka kulture, idealizma in ne vem česa še vse: toda kje bo človek vse to dobil, če ne v dobri knjigi, igri, filmu? Tako se nam maščuje premajhno vlaganje v knjižnice in ostale kulturne ustanove.

priglasje misli

Resnica se ne meri z besedami o njej, ampak z deli zanj. O. DAVICO

Po mojem mnenju ženska strast izkita ena ni seks, temveč govorjenje.

I. B. SINGER

Proti papirju in viračniku se s prepričano človeško vero ni benti.

L. GAGERN

lisik	mit.bog	dukak	dvigalo	kravji	d l	pentija	nagrobni	usmiljena	pod
	časa		za blago	mladič			napis		
						novica			
posrednik						izpreminjajo			
čekan						letni las			
						življajske			
razalo						izstrice			če-ting
						dreplah			
						odskočitev			
d l	rus.	španski	kanon	šl.mesto		mednarodna			
	žganje	tek	špila	špila		zveza			
melečna						progor			
sesalcev									
kasilo						večanje			
zgodovina									
knjižni									
naš otek									
oče									

Vsa skrivnost je v človeku

Že pred 8.000 leti so iskali vodo z rogovilasto palico - Moderni bajaničarji uporabljajo palice iz steklenih vlaken in plastike - Bajaničarji ne trese skrivnostna moč

Malo ameriško mesto New Sharon je vsako poletje pestila snov, pomnjanje vode pa je leto za letom sililo meščane k čempitvanj ponosne vode, nemalokrat tako teme, da se niti kopati niso smeli. S pomočjo vladnih posojil in lastnih sredstev so pozabili okoli 150.000 dolarjev za nazgraditve geološke raziskave ter vrtanje globokih vodnjakov, vendar je bilo vse zaman; vodnjaki so bili suhi, novih podzemnih zalog vode pa niso odkrili. Nazadnje so se v New Sharonu odločili, da pokusijo še z malce sušnejšo in dvomljivo zadevo. Najeli so lokalnega bajaničarja in ta jim je proti plačilu 500 dolarjev v označenem mestu izkopali vodnjak, se je izkazalo, da je v njem skrivni vodo za vse potrebe mesta. Navadna bajanica je ponovno dobila neznanstveno znanje nad znanostjo.

Samo bajaništvo je videti zelo preprosto. Bajaničar vzame v roke bajanico - ta je dandanes najrazličnejši oblik in iz različnih snovi, od plastike in steklenih vlaken do kovine - nato pa z njo v rokah hodi po zemljišču, kjer naj bi našel vodo. Ko pride nad podzemni vodni tok, začne bajanica v rokah močno poskakovati, trese se in včasih se celo sunkovito iztrga iz rok. To je znamenje, da je bajaničar našel, kar je iskal.

Primer ni osamljen. Bajaničarje, ki s pomočjo vladne palice bajaničarje odkrivajo podzemne vode, ko vna, vodnje in rade, je na svetu veliko. Ne nazadnje imamo tudi pri nas na Dolenjskem nekaj ljudi, ki so sposobni z rogovilasto leseno palico najti vodo. Slovensko združenje bajaničarjev ima na svojem spisku okoli 25.000 ljudi z neznanstveno odkriteljsko sposobnostjo, menijo pa, da je na svetu več milijonov ljudi, ki imajo bajaničarske sposobnosti, le da se jih ne zavedajo.

Danes so raziskave prišle že toliko daleč, da je jasno, da ne trepeta bajanica, ampak da bajaničar sam nezavedno stresa palico. Toda kako pride do tega nezavednega procesa, znanost še ni pojasnila, kar pa seveda ne pomeni, da se bajaništva na vse kriplje otepa. Znano je, da so ameriški vojniki med vojno v Vietnamu s pomočjo bajanice odkrivali podzemne rove, mine in pasti. V borbi za življenje so pač opustili znanstveni dvom in raje poprijeli za praktično plat stvari.

Kakšnje vode z bajanico je staro stonaj toliko kot človeški rod; na skalah v janskem gorju Atlas so arheologi med drugimi opazili tudi stari stikavljani naši tudi podobno moča z bajanico v roki. Poznanci stardavnih bibličkih besedil menijo, da je tudi Mojzes, ko je s palico udaril po skali in je pritekla voda, opravil le običajno bajaničarsko delo in da so kasneje pripravili o tem zavili v kopreno čudeža. Izročilo pravi, da je tudi stonaj angleški fizik Isaac Newton pokazal svoje sposobnosti v bajaništvu. O neznanstvenem pojavu sta proučevala tudi izumitelji T. Edison in genialni fizik A. Einstein.

Oba sta bila prepričana, da je upnaka skrita v električnem ali elektromagnetnem polju, oziroma v občutljivosti posameznikov na spreminjanje v jakosti teh polj. Geologi sicer pravijo, da vode ni težko najti in da je treba le dovolj široko kopati, vendar pa sami listnate trditve prevečkrat postavijo na laž.

dal, da je z biofizično metodo precej lažje, predvsem pa občutno ceneje odkrivati rudna in naftna ležišča kot z običajnimi poskusnimi vrtninami. Seveda služi bajaništvo le kot dodatna pomoč pri znanstveno neoporečnih geoloških raziskavah na tleh in iz vesolja.

Fizik Z. V. Harvalik je opravil več poskusov s prostovoljci in prišel do ugotovitve, da bajaničarji poznajo drobne spremembe v magnetnem zemeljskem polju. Sposobnost bajaništva so izgubili, če so jim glave zavili v aluminijaste folije. Harvalik domneva, da bajaničar nezavedno zazna spremembe, nakar možgani pošiljajo impulze v mišice roke in te prično premikati predmet, ki ga bajaničar drži v rokah. „Bajanice ne preklika nobena skrivnostna sila!“ zaključuje Harvalik.

Tako naj bi bila skrivnost delno pojasnjena, zagotovo pa ostaja še vedno bajaništvo preko zemljevidov. Navedimo samo najbolj poznane primer iz leta 1950. Bajaničar Henry Gross ex na zemljevidu Bermudov označil tri mesta, kjer naj bi bile zaloge podzemne vode. Geološke raziskave so trdile drugače: na Bermudih ni nobenih zalog pitne vode. Na otokih so se za poskus vseno odločili izkopati v odnjake na mestih, ki jih je označil bajaničar. Posledica: našli so dovolj pitne vode.

Bajaništvo tako kot še nekatere človeške sposobnosti čaka, da postane dostopnejše razumu. A dokler znanje še ni dosti človekovim lastnim močem, ostaja skrivnost in kot tako mikavno in čarobno.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Krka je za nezdravo konstatirana

(Toliko) smo se veselili nad ugodno rešitvijo vodovodnega vprašanja, toda po dolgem času smo še vedno pri upanju in nič dalje. Ne vidimo še nič razkopavati, tudi cevi ne voziti. Novomeški vodovod nima biti za kakovo potrato, da bi samo razvazene sitneže zadovoljili, naš vodovod je živa potreba; brez vodovoda nam bivanje tu, vsaj včasih, neznosno postaja. Krka je za nezdravo konstatirana, studenci pa so ob letošnjem dežju poplavljeni in mnogokrat je komaj vodo od kave ločiti. Naj bi nam merodajni gospodje to že enkrat izposlovali ter se na prizadevanje našega župana ozirali.

(Letos) je po Dolenjskem v mnogih krajih jako dosti češenj, jabolk, hrušk. Kjer ni mogoče češeni v denar spraviti, kaže pač iz njih izborno žganje češnjovko napraviti. Češnje so v ta namen tim boljše, čim sladkejšo so. Najboljše so popolnoma dozorele divje. Pravilna naprava češnjovke je popolnoma jednaka pravilni napravi slivovke. Posebno sloveče žganje napravljajo iz češenj v Švicu, kjer mu češnjeva vodica pravijo.

(Ljubljanski) grad, ki je od potresa prazen, se bo popravil ter zopet za kaznilnico rabil. Stroški poplave so preudarjeni na 12.000 goldinarjev.

(Nadvojvoda) Franc Ferdinand poročil se bo danes z grofico Zofijo Chotek. Ker nevesta ni cesarskega rodu, je cesar zahteval od navjodovne prisoge, da otroci ne bodo imeli pravico do prestola.

Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. julija 1900

POSLEDNJI MOHIKANEC

»Kako pa je z ostalimi belečje je spravičel poglavar dalje.« Naj grede prosti svoje potle je odvrnil Unkas. »Toda ženska, ki jo je pripeljal Mingo v našo laboratorije.« Tu je Unkas vzdihnil in položil glavo. »Mohikanci, vi veste, da je mojale se je vencial opogumljeni Lisjak. In stari poglavar je odločil: »Tedad pojdi z njo. Namitja ne trpi nobene nepravilnosti.«

»Bodi usmiljen, Lisjak,« je poprosil Heyward, »vse ti damo, kar želiš!« - »Lisjak potrebuje samo maščevanje,« se je glasil odgovor. »Reši jo, veliki Orel!« je tedaj ubupano vzkliznil major. Toda poglavar je samo zmajal z glavo: »Možje ne govorijo dvakrat.« - »Res je,« se je oglasil Natty, »toda Lisjak, ali ne bi hotel namesto ženske ujetnika, kot sem jaz?«

Mingo je nestrno odbil velikodušno Stezosledčevu ponudbo in zgrabil Coro, ki se je poslavljala od obhokane sestre. V usodo vdana je stopila za njim, tedaj pa jima je zastavil pot Unkas in oznanil Lisjaku: »Zdaj sije sonce nad nami, toda ko zatone, pazi na svojo glavo!« Mingo pa se je le posmehljivo zarezal in odvedel jetnico. Vedel je, da mu zdaj ne bodo sledili.

VAŠA ZGODBA

NI VEČ TISTI, POLETNI

V tišini gozda rastejo gobe. Zjutraj pridem, iščem jurčke. Lepo obarvane, trde, jesenske. Veliko odkritje, cela družina je skupaj. Z nasmehom jih odluščim od zemlje. Capljam naprej, kot lovec na jelena iščem jurčke. Molčiči, brez napak gledajo izza skale. Iz tal rastejo novi, skriti očem zunanega sveta.

Gozd kaže nova znamenja. Razveselijo dežnikarice. Nemir v meni se capljam. Sončni žarki tipljejo megleni svet, predirajo meglo. Polno gozdnih čarov je na tleh. Prijetno diši po trohnboli in vlagi. Z roko brkljam pod smrekco, iščem gobe.

Kakor, da puhti megla iz zemlje, razblinja se. Omamlja toplota sonca. Obuhanim zveje smreke, veje ima pri tleh. Okoli sebe čuva mladice. Videti je kot kolkja s piščanci. Zarzem se v prikazen, v obliki stare cunje je obesena na veji. Slišim pritrjeno šumenje. Dve sklonjeni postavi se pomikata naprej, iščeta gobe. Nista me opazili. Skrivnost dveh duš je odšla naprej.

V grlu žgečka megla in hlad, močno kihnem. Jesenski gozd je slovesen. Kravrordeče barve bukev se mešajo z barvami jelk, topol, trepetlik in brez. Temne smreke in jelke dodajajo k temu vzdušju svoje.

Capljam v jelšev gaj ob vodi. Lansko leto sem našel v njem polno gob. Obstani mrežo iz vej zagledam dve race. Igrajo se na vodi in pod vodo. Potapljajo se, plavajo, čebļjajo. Pod nogami poč suha jelševa vejica. Divje race odlete ena za drugo. Vodni krogi ostanejo, umirajo se.

Gladko površino vode prepeljunske škuka, plane po ribici, golta. Vter giblje visoke trave, trga liste. Lahko frli po presvettjenem zraku. Poslušam šepetanje padajočega lista in glas vran, razmetanih nad drejvem. Poslednje muhe se krotko pasejo na močvirnih jesenskih travah, poteepam se med drejvem. Vsako drevo stoji na svojem mestu. Blodim med kosarstnimi smrekami, ki imajo veje skorje pri tleh.

Na iglice jelk in smrek igra veter svoje melodije. Breza drgne ob bukev, čudne glasove daje od sebe. Posut z iglicami in listjem kapljam naprej. Tla so poslana z novonapadlim listjem vseh mogočih barv in z odmrliimi vejami dreves. Poslušam poslednje jesensko petje ptičev.

Iščem gobe in ne vem, če bom še kaj našel. Siničke dolgorepke obirajo drevesno skorjo in tiho čebļjajo. Ciciban kliče: »Ze že te vidim, pridil, pridil, pridil! To ni več nabiranje gob. Doživljanje življenja v jesenskem gozdu, vročična blodnja.

Nisem sam, zapozneli jelen se oglaš. Grozi s svojim mogočim rogovom. Oči dežnikaric spet zabliščijo. Krasjijo pritilni svet mahu in dobre gozdne zemlje, pokrite z listjem. Poedina drevesa, čudno oblikovana, polnijo oči. Duplo stare lipe in studenci je prazno. Mladiči so odleteli na jug. Šepet kril žuželk v zraku je proti poldnevni vse močnejši. Korak se ustavlja v mahu, lističe, vse rumene, ponijo oči. Lipa, razčfrana od strele, ima polno gob na sebi.

Z molčičimi debli in skalami pri studencu sem sam. Tako mi je dobro, tako je prav. Objema me prastara zvestoba gozda z zelenimi vejami jelk, smrek in bukev.

Nemir me prevzema, nenehno padanje lista. Ena sama slovesna zrna jeseni je to. Mlada smreka pri studencu je zrastle, se rahlo dvignila. Glas, ulit v bron, slišim iz Stare cerkve. Jug bo, toplo je v zraku. Drevesna žaba napenja svoj meh, naznanja prihod dežja.

Hrošč se tiho in nevede premika po smrekovi skorji proti vrhu. Ozračje se komaj zadržava zažibje. Krila jereba plahutajo, usede se na debelo vejo. Čež posoko se vleče fisica, krmari s kosmatim repom. V tihi žum gozda zavita sloka, leti skozi zrak kot strelca.

Odpira se blag pogled na stare lipe pri Rožnem studencu. Obrezane, polomljene in bolne so. Kosaraste smreke polnijo prazen prostor med jelšami. Šepet kril kačjih pastirjev v zraku se umirja. Pakjove mreže pa postale vidne. Polne kaplje slane ne lovijo več muh.

Krepil me svež zrak, duh po vlagi in trohnboli. Jesenske barve listja, hoja po mehkem mahu in mir. Ciklema se kljubujejo. Voni ni več tisti sveži, poletni. Sonce smrek in jelk leže na tleh, rišejo nazobčane piramide.

Nikamor se mi pravzaprav ne mudi. Stopam po stari gozdni poti domov z vrečko gob v roki. Leteči glasovi sivih vran me pozdravljajo. Premle ptice na vejah, šepetajoči glasovi vetra. Pozvanjanje odmrlih vej in vejic, udarjajočih ob debela in tanka pisava ptičjih nog.

Razveselijo dežnikarice...

O cesti, ki vrača življenje

Krajani Lok in Zaloga posodablajo cesto, ki jih povezuje s Stražo, središčem KS

Razširitev in posodobitev ceste, ki povezuje vasi med Stražo in Novim mestom na levem bregu Krke, je bila dolgo načrtovana. Od besed k dejanjem so prešli pred leti, ko so se za boljše povezavo s svetom zavzeli prizadeti krajanje. Izvolili so gradbeni odbor in mu naložili izvedbo.

Del ceste od Straže do Sel so posodobili letos. Opravljena dela cenijo na 900.000 dinarjev. Krajani Sel in Hruševca so v raznih prispevnih oblikah dali 650.000 din, v kar je všteto tudi njihovo brezplačno delo na trasi. Večji delež so primaknile delovne organizacije in krajevna skupnost.

Kilometer in pol dolgo cesto, ki povezuje Loke in Zalogo, so začeli širiti 16. junija. Večja zemljska in druga gradbena dela so zaupali metliški obrtni zadrugi. Krajani so ali bodo zbrali: 236.000 dinarjev od vseh gospodinjstev, 470.000 dinarjev iz krajevnega samoprispeljka, 300.000 dinarjev iz dodatnega samoprispeljka, 120.000 dinarjev je vredno 4000 m² brezplačno odstopljenih zemljišč, prav toliko pa tudi prostovoljno delo na cesti. Skupni prispevek obeh vasi, Lok in Zaloga, ki štejeta vsega 73 gospodinjstev, je vreden 1.246.000 dinarjev. Sicer pa tudi tu pomagajo delovne organizacije in krajevna skupnost.

Predsednik gradbenega odbora Lado Lavrič iz Lok ima v soseski Dragu Rebi in Alojzu Dergancu ter Martinu Dergancu iz Zaloga najbolj zagrete sodelavce, vsi pa

predstavljajo srce, ki spodbuja in vodi akcijo. Povedali so, da bo cesta od Lok do Zaloga letos usposobljena za promet. Za zdaj bo makadamska, ker si asfalta brez izdatnejše pomoči širše družbene skupnosti ne morejo privoščiti, bo pa dovolj široka in utrjena.

„Hkrati s cesto bi radi uredili kanalizacijo in odtok vode iz zamočvirjenih zemljišč. Loke in Zalogo ležita na poplavnem območju, zato voda ostaja in onemogoča normalno življenje. Posebno Zalogo je bil do zdaj ob visokih vodah za več dni

popolnoma odrezan od drugih krajev. Zato bomo tudi cesto dvignili tako, da je voda ne bo več ogrožala,“ sta povedala Lado Lavrič in Martin Derganc.

Predsednik gradbenega odbora je še pripomnil: „Zadnji čas je, da smo se lotili te gradnje. Problemi so postali že tako pereči, da je krajanom splahnelo vsako upanje na boljše čase. Kar smo imeli komunalij, so bile na predvojni ravni. Razen slabe elektrike in nekaj kanalizacij te dve vasi ne premoreta nič, kar bi krajanom dajalo upanje. Z dograditvijo ceste naj bi se življenje v teh krajih na obrobju straške krajevine skupnosti šele prav pričelo. Upamo pa, da ne bo ostalo samo pri tem.“

I. ZORAN

POSODABLJANJE Z MINAMI
— Posodabljevalcem ceste Loke — Zalogo se kamnito zemljišče močno upira, zato morajo skale minirati. Za kompresor rad stopi tudi Franci Plut, član občinskega komiteja ZK.

UDARNIŠKA NEDELJA — V nedeljo, 29. junija, so se krajanje Zaloga množično udeležili prostovoljne delovne akcije na cesti, ki jo posodablajo od Lok do njihove vasi. (Foto: I. Zoran)

Prvič plakete

30-letnico samoupravljanja so proslavili v novomeški občini v več delovnih kolektivih. 27. junija, na dan samoupravljalcev, je bilo v veliki dvorani Doma JLA skupno slavnostno zasedanje vseh zborov občinske skupščine, izvršnih organov družbenopolitičnih organizacij, izvršnih odborov SIS, predstavnikov delavskih svetov in članov skupščine Kluba samoupravljalcev.

O pomenu zakona o delavskih svetih, ki je pomenil uvedbo samoupravljanja pri nas ter o nadaljnjem razvoju samoupravnega urejanja vseh zadev pod Titovim vodstvom je govoril predsednik občinske skupščine Marjan Simič. Pri tem je poudaril, da so bili prvi delavski sveti v novomeški občini ustanovljeni že pred sprejemom omenjenega zakona 27. junija 1950.

Na slovesnosti, ki se je udeležilo več sto ljudi, je podelil predsednik občinske skupščine sveta Stane Zunič plakete samoupravljanja petim delovnim organizacijam in šestnaestim posameznikom. Plakete so priznanja Kluba samoupravljalcev občine Novo mesto, letos pa so jih podelili prvič.

Dobili so jih: Labod, Novoteks, Pionir, Novoles in Gozdno gospodarstvo ter posamezniki:

Franc Redek in Anton Kralj iz Novolesa; Anka Petrovič iz Laboda; Peter Kumer, Franc Pavlin in Milan Jakš iz Novoteksa; Vilma Manček iz Tovarne zdravil Krka; Milan Bukovec in Jože Piletič iz IMV; Roman Jevšek, Ivan Gričar, Anton Gazvoda in Ka rel Košir iz SGP Pionir; Lojze

Padovan iz SDK; Ria Bačer iz ČZP Dolenjski list in Anica Sušaršič iz OŠ Novo mesto.

Na slavnosti je predsednik občinske skupščine Marjan Simič podelil državna odlikovanja 33 občanom. Prejeli so jih:

medaljo dela: Viktor Barbo, Štefka Čečelič, Ljudmila Dular, Dominik Kren, Jože Krese, Rudolf Rustja, Martin Uhernik, Jožefa Vranešič, Frančiška Zupančič in Jožefa Zupančič;

red dela s srebrnim vencem: Jože Beg, Avgust Bradač, Alojz

Damiš, Ana Erlih, Ivan Hribar, Herta Huebscher, Alojz Ilenič, Igor Jelnikar, Albi-

na Kosec, Jožica Pavlin, Janko Popovič, Jože Rajh, Frančiška Simic, Slavica Skrubej, Marija Šobar, Marjan Šonc, Anton Vrstovšek in Marija Zvegljič;

red zaslug za narod s srebrno zvezdo: Milena Kostrevec in Ivan Pavlin;

red republike z bronastim vencem: Majija Novak in Milena Popovič;

red dela z zlatim vencem: Franc Kump.

„Delamo odločno premalo!“

Podatki kažejo, da znaša povprečni delavnik v novomeški občini ne 7 marveč le 5,4 ure — izgubljanju delovnega časa napovedujejo boj, ki naj bi pritegnil slehernega zaposlenega

V novomeški občini je bilo lani vsak dan na bolniški povprečno 1.000 delavcev ali 4,3 odstotka vseh zaposlenih. Če bi prišli še dneve porodniškega, rednega in izrednega dopusta, bi bila povprečna dnevna odsotnost z dela še za nekaj odstotkov večja.

Do prav osupljivih podatkov o izabi delovnega časa so prišli, ko so dali pod drobnogled največje

gospodarske organizacije Krko, Novoles, Pionir, Novoteks, IMV in šentjernejsko Iskro, Zdravstveni center, občinsko skupščino in novomeške osnovne šole, kjer je skupaj okoli 14.800 zaposlenih.

Tako je bolezen zahtevala skupni izostanek z dela skoraj 270.000 dni, kar pomeni, da je bilo vsak dan odsotnih z dela povprečno 860 delavcev. Delavci so imeli povprečno po 21,5 dneva rednega in nekaj več kot en dan izrednega dopusta. Največji izredni dopust so imeli v Pionirju, in sicer nekaj več kot štiri dneve na delavca. 552 žensk je na porodniškem dopustu preživel 99.460 dni.

Podatki pokažejo, da je dejanski izkoristek delovnega časa znašal namesto 7 le 5,4 ure na dan. Tu niso upoštevani sestanki med delovnim časom, posvetovanja, seminarji, odhodi delavcev iz delovnih organizacij zaradi privatnih opravkov itd.

Podatki pa pokažejo še naslednje: če bi bolniške do 30 dni zmanjšali samo za 10 odstotkov, bi pridobili več kot 16.900 novih delovnih dni. To pomeni, da bi se v hipu zmanjšale potrebe po nič manj kot

54 delavcih. Prihranek bi bil več kot očitno.

Najbrž ni treba posebej poudarjati, da kliče prav to področje po učinkovitih ukrepih, katerih učinek bi bil prav gotovo zelo pomemben in ne samo simboličen prispevek k stabilizaciji. V tem smislu so zastavili besedo tudi razpravljajci na občinski partijski konferenci 24. junija in pozivali k večji delovni zavesti in disciplini. Menili so, da je potrebno narediti premike vsaj na področjih, kjer jih lahko.

Menili so, da bi kazalo boljše izrabo delovnega časa nekako stimulirati. Seveda se vsi tudi zavežajo, da bodo ukrepi le malo zalegli vse dotlej, dokler ne bodo povsod uvedli plačevanja po delu in rezultatih dela.

Vsekakor bodo imele sindikalne in partijske organizacije dovolj dela tudi v času bližnjih dopustov. Še posebej skrbno pa se bodo morale pripraviti na obnavljanje polletnih obračunov gospodarjenja, ko bo poleg besede o dohodu razprava tudi o celotnem poslovanju, vstevši zaposlovanje, izrabo delovnega časa, uresničevanje družbenih dogovorov in samoupravnih sponzumov, izpolnjevanje nalog v sedanjem srednjeročnem obdobju in pripravo novih planskih dokumentov. I. Z.

Nagrajena vzornost

„Gorjanci“ nagradili vzorne in zaslužne voznike

Sindikalna konferenca „Gorjanci“ iz Straže je 27. junija pripravila proslavo v počastitev 30-letnice samoupravljanja in tradicionalno podelitev značk in priznanj najzaslužnejšim voznikom in delavcem.

Zlate in srebne značke „Gorjanci“ podeljujejo v kolektivu že od leta 1964. Letos jih je prejelo kar 56 delavcev. Posebna komisija je izbrala voznike v tovornem in avtobusnem prometu, ki zadnji dve leti niso povzročili prometne nezgode in so

na delu vzor ostalim. Območna zavarovalna skupnost Triplav je za nagrade prispevala 40.000 din.

Zlata odličja so do sedaj več kot desetkrat prejeli: Janez Samsa (14-krat), (pokojni) Albin Vovk (14-krat), Ivan Grič, Ivan Hribar in Jože Mlakar (12-krat). Letos so zlato značko prvič pripeli sedmim voznikom: Zdravku Hadžiču, Stefanu Kastelcu, Josipu Krajačiču, Francu Luzarju, Matiji Peterlinu, Ivanu Prazniku in Jožetu Znidaršiču. Srebrno značko je prejelo 16 voznikov, 27 voznikov pa denarno nagrado. Na proslavi so podelili plakete vzornim delavcem. Prejeli so jih: Janez Samsa, Franc Potočar, Franc Kump, Rudi Cimski, Alojzija Bohte in Jože Mlakar.

J. PAVLIN

Ne gre za vajeti, marveč za pomoč

Občinska konferenca ZK spet razpravljala o delovanju mladih v novomeški občini

Kakih 270 tipkanih vrst je obsegalo gradivo, na podlagi katerega je občinska konferenca ZK v Novem mestu 24. junija razpravljala o organiziranosti in delovanju mladine v novomeški občini po kongresih ter sprejela sklepe.

Člani konference so se v celoti strinjali z ugotovitvami, da je ZSMS v občini zdaj mnogo bolj organizirana kot do nedavnega, to pa se kaže tudi v delovanju, ki je učinkovitejše. Seveda so še hibe, te pa gre do delno tudi na rovaš ZK, ki je posvečala precejšnjo pozornost mladim, še posebej mladim komunistom, ki bi morali biti idejno in

akcijsko jedro v ZSMS.

Mladim so odprta vsa pota v pore družbenopolitičnega življenja in samoupravljanja, vendar pa tega še ne morejo ali ne znajo izrabiti in uveljaviti svoje interese. Kje in zakaj se zatika, bo pokazala analiza, ki jo bodo naredili pod vodstvom osnovnih organizacij ZK.

Premiki so nujni, še zlasti bo potrebno odpraviti kratak stik med študenti (štipendisti) in klubom novomeških študentov, saj se zdi, da se mnogi izogibajo akcij, ki jih organizira ta klub. Med drugim se kot rdeča nit vleče iz leta v leto ugotovitev, da se mladi v višjih in visokih šol ne vključujejo v mladinske delovne akcije v zadostnem številu in po mnenju občinske konference ZK slabo upravičujejo družbeno pomoč (štipendije) pri študiju.

KMETIJSKI GLAVOBOLI

V novomeški občini pridelajo kmetje skoraj 4870 ton krompirja več, kot ga sami porabijo. Tržni preseček je tudi pri mleku. Velik primanjkljaj pa se kaže pri tako imenovanih samooskrbi prebivalstva pri moki, zelenjavi, sadju, svinini, perutnini in celo pri jajcih. Predlagajo intervencijske ukrepe, s katerimi bi izboljšali oskrbljenost s pridelki.

NAGRAJENI ZA VESTNO OPRAVLJANJE ODGOVORNEGA POKLICA — Podeljevanje značk „Gorjanci“ pomeni tudi preventivo za varnejšo vožnjo in prispevek k boljšim rezultatom poslovanja v OZD „Gorjanci“. (Foto: J. Pavlin)

Kakšna naj bo nova petletka Krke?

O stabilizacijskih nalogah in razvojni usmeritvi novomeške tovarne zdravil je bila prejšnji teden beseda na problemski konferenci komunistov te delovne organizacije

Komunisti novomeške tovarne zdravil Krke so na problemski konferenci, ki je bila 25. junija popoldne v sejni dvorani garni hotela na Otočcu, podprli usmeritve svoje delovne organizacije za naslednje plansko obdobje 1981 — 1985 in napore, da dobi Krka svojim dosedanjim dosežkom na domačem in tujem trgu ustrezen razvojni načrt. Na večerni konferenci so oblikovali vrsto stališč in sklepov, ki nalagajo komunistom, kako delovati v osnovnih organizacijah oziroma tozdi, da bodo razvojne naloge tudi uresničene.

S pripravo novega srednjeročnega plana v „Krki“ nekoliko kasnijo. Povedali so, da zategadelj, ker so se zamudili za načrtom za leto 1980. Slednjega so zavoljo težav z devizami in družbenih ukrepov za povečanje stabilnosti gospodarstva lahko sprejeli šele maja. S pripravo novega srednjeročnega plana kasnijo deloma tudi zato, ker bi radi

vnesli vanj tudi vse organizacijske spremembe tozdiv in delovne skupnosti, ki jih nameravajo napraviti letos.

Iz usmeritev je razvidno, da bo naložbena dejavnost Krke živahna zlasti na farmacevtsko-kemičnem področju, pri predelavi nekovin in na področju zdraviliškega turizma in gostinstva. Z dokončanjem tako imenovanega Programa 64 in obrata na Ljutomeru se bodo bistveno povečale zmogljivosti za proizvodnjo zdravil. Potrebe pa narekujejo, da bodo začeli ob koncu novega srednjeročnega obdobja graditi nov tabletni obrat.

Večje naložbe bodo še: premostitev obrata za zelišča v Ločno, prenova obrata za izdelavo kozmetičnih pripravov, zgraditev obrata za pripravo otroške hrane, novih prostorov za ekstrakcijo zdravilnih zelišč in prostorov za predklinične raziskave, zgraditev novih zmogljivosti za bazično proizvodnjo, dograditev skladišč in podobno. Do leta 1985 naj bi dokončali rekonstrukcijo bivše steklarne Inis in jo usposobili za proizvodnjo izolacijskih materi-

alov (fina steklena vlakna).

Naložbe so predvidene tudi v gostinstvo in zdraviliški turizem. Še posebej naj bi prišlo na vrsto Šmarješke Toplice, ker je to zdravilišče, kot smo slišali na problemski konferenci, edino v Sloveniji, ki ga še niso prenovili in posodobili. Vlaganje v to dejavnost se, kot zatrjujejo, splača. Akoravno gre za naložbo, ki daje učinke nekoliko kasneje, so največ vredne devize, ki jih prinaša zdraviliški turizem. Devize pa so Krki še kako potrebne.

Sicer šteje Krka že vrsto let med tiste, ki svoje izdelke izvažajo. Letos je načrtovala, da bo iztržila na tujem nekaj nad 41 milijonov dolarjev. Devize potrebuje v prvi vrsti za kritje uvoza surovin. Na zahodnoevropskem, ameriškem in japonskem trgu z izvoznim iztržkom ne more pokriti uvoza z tega območja. Zato je njena nadaljnja usmeritev „zagledana“ prav v povečan izvoz na zahodni trg. Ko bodo končane predvidene naložbe, naj bi na ta trg pošiljali za 10 milijonov dolarjev bazičnih surovin kot do zdaj.

NEDAVNO ZGRAJENI DIMNIK — znanilec novega razvoja novomeške tovarne zdravil.

Ob še tesnejšem sodelovanju z lastnimi raziskovalci pa naj bi v novem srednjeročnem obdobju dosegli, da bi Krka vse preparate izdelovala v celoti doma in nič več v kooperaciji z drugimi. Naloga znanstvenoraziskovalne dejavnosti bo ob tem, da se zagotovi čim hitrejši prenos razvojnih dosežkov v proizvodnjo. Zato so se odločili to dejavnost v prihodnje še bolj podpirati.

Na problemski konferenci so komunisti ocenili, da so nekatera predvidevanja za novo petletko precej drzna in vsega ne bo moč uresničiti. Posebej so se zavzeli, da bi znova pretresli naložbeni načrt in ga zasnovali na uresničljivejših izhodih. I. ZORAN

Novomeška kronika

MESARJI SE NE BODO ŠLI — Gostje spet posedajo na preurejenem vrhu hotela Kandije. Da bi se bolje počutili, jim ob večerih zvončkljajo akordi zabavnega orkestra. Ob glasbi tudi laže prenašajo neprijetne vonje, ki se zlasti ob nizkem zravnem pritisku širijo iz neposredne okolice. Kot je razbrati iz junijske številke glasila Odločajmo, bo treba potrpeti še do konca leta 1982. Do tedaj naj bi namreč od tod preselili mesnopredelovalni obrat, ki je ostal poleg hotela Kandije iz prejšnjih let.

NA TRŽNICI NIČ NOVEGA — Sadja in zelenjave, posebno češenj, breskev, solate, peteršilja in drugih dobrot zemlje, je bilo zadnje dni na pretek, kdor je imel posebno srečo, je lahko kupil tudi banane. Jajca so, kot vedno, najprej pošla.

PRIRASTEK KRAJANOV — Zadnje dni so v mestni porodnišnici rodile: Nada Benčik s Ceste komandanta Staneta 32 — dečka, Marija

Ketiš iz Kristanove 26 — Vesno, Vida Blažič iz Adamičeve 35 — Gregorja, Polonca Vodopivec iz Segove 14 — Leno, Milena Zupančič iz Adamičeve 33 — Katjo in Anica Vidic iz Segove 20 — deklico.

— Ena gospa je rekla, da delajo nekateri še manj kot 5,4 ure na dan, kar je pokazala analiza za novomeško občino, pa se jim je kljub temu posrečilo zafurati toliko velikih stvari...

Pravo delo vrača samozavest

V nekdanji skopiški šoli se bodo lahko zaposlovali in usposabljali invalidi

Narščajoče število delovnih invalidov kaže po hitrejšem usposabljanju in zaposlovanju invalidnih občanov, po humanizaciji odnosa do invalidov. Uspehi se že kažejo, saj se v Skopicah lahko v kratkem nadejamo prve invalidske delavnice v Posavju. Ustanovili jo bodo v prazni osnovni šoli.

Denar za obnovu zbirajo v brežiški in krški občini. Skupnost za zaposlovanje v Brežicah je namenila za ustanovitev delavnice 300 tisoč dinarjev, iz presežkov interesnih skupnosti za leto 1978 pa je za te namene rezerviranih 400 tisočakov v obliki kredita. Svoj delež je ponudila tudi stanovanjska skupnost Krško.

Delavnica v Skopicah bo namreč zaradi lege na meji obeh občin dostopna tudi krškim invalidom. Za začetek bi sprejeli na delo in usposabljanje 20 do 25 kandida-
tor.

Na predlog skupnosti za zaposlovanje naj bi se v tej invalidski delavnici zaposlilo približno polovico invalidov in polovico delavcev s popolno delovno sposobnostjo. Različni programi pogodbenega dela naj bi omogočili usposabljanje in zaposlovanje vseh vrst invalidov. Predvideno je kooperantsko delo s Konfekcijo Jutranjko v Sevnici, s krškim SOP Tozd Oprema, s tovarno celuloze in papirja „Djuro Salaj“ – tozd Papirkonfekcija v Krškem, z Invalidskimi delavnicami v Škofji

JUTRANJKI NAJVIŠJE PRIZNANJE

DO Jutranjka Tozd „Orlica“ v Brežicah je pred dnevi prejel najvišje priznanje Zveze socialistične mladine Slovenije za uspešno delo na vseh področjih samoupravnega življenja, za izreden posluš do problemov mladih, za dosežke na kulturnem področju in za velik prispevek, ki ga je dala za razvijanje mladinskega prostovoljnega dela. V Sloveniji so taka priznanja dobili še: mladinska organizacija v Rumanji vasi pri Novem mestu, ZSMS v tovarni Sa va v Kranju in mladinski odbor Slovenske gospodarske zveze iz Trsta in TVD Partizan Gaberje – Celje.

Samoupravni organi in delegacije v tozdu Orlica so sklenili, da bodo tudi v prihodnje vložili vse svoje moči in znanje v nadaljnjo krepitev samoupravnih odnosov in da bodo z delovno zavzetostjo delegatov in samoupravnih organov ustvarjali pogoje za dobro gospodarjenje tozda.

Loki in Zagrebu, z Iakro v Sentjerneju, s Cicibanom v Mimu pri Novi Gorici ipd. Pričakovati je tudi odziv drugih delovnih organizacij, ki se doslej niso posvečale tem vprašanjem, zato se tudi niso dokopale do razumevanja tovrstnih potreb. Ne sreče pri delu ne počivajo ne za šivalnimi stroji in tekočimi trakovi, ne v kmetijstvu, gozdarstvu, ne na drugih področjih.

V Posavju so doslej poskrbeli le za usposabljanje in zaposlovanje prizadetih mladostnikov z ustanovitvijo delavnice v Krškem in Sevnici, zdaj pa se tudi delovni invalidi lahko nadejajo skorajšnje vključitve v tak delovni proces, ki jim bo nadomestil nekdanji poklic in jim dal občutek enakopravnosti v družbi.

Novo v Brežicah

ZACASNO PREBUJANJE – Hišni sveti nikakor ne morejo zaživeti. Komaj tretjina je aktivnih, drugi životarjajo, ne da bi jih v njihovi zaspanosti motila neurejenost stanovanjskih poslopij in njihove okolice. Nekaj zaspanec je sicer uspešno zbudila krajevna skupnost z očistevalno akcijo pred kongresom in na začetku pomladi, vendar tega mnogi niso izkoristili za sprejemanje trajnejših obveznosti.

OMEJENA PRODAJA – Odkar primanjkuje pralnih praškov, jih kupci sproti razgrabijo, prav tako tudi olje in sladkor, katerih občasno v nekaterih prodajalnah povsem zmanjka. Po kavi pa mnogi sploh ne sprašujejo več, čeprav so uvozna skladišča po pojasnilih trgovcev solidno zapolnjena. Torej se je še lahko nadejamo.

IZJEMA MED DELOVNIMI ORGANIZACIJAMI – Jutranjkin tozd „Orlica“ je eden tistih redkih delovnih kolektivov, ki je kulturi na široko odprl svoja vrata. Povezuje se s šolami in kulturnimi ustanovami, prireja razstave in vključuje v počastitev praznikov in obletnic tudi zunanje kulturne dejavnike. Bo zgled tega kolektiva pomagal spremeniti odnos do kulture še kje drugje?

BREŽIŠKE VESTI

na dan. Za njihov delež so jim bili zares hvaležni.

VELIKO PROSTIH MEST

Delovne organizacije v Posavju so v prvem četrtletju iskale 842 delavcev. V Krškem so nudile zaposlitev 183 delavcem, v Brežicah so iskale 389 delavcev, v Sevnici pa 270. Največje povpraševanje je po delavcih ozkega poklicnega znanja in po nepričueni delovni sili, po natakarjih, konfekcionarjih in delavcih s poklicno šolo kovinske stroke.

KRŠKE NOVICE

SEDEM ZNAKOV – Najvišja občinska sindikalna priznanja, srebrne znake ZSS, so podelili minul teden na slovesnosti, s katero so počastili 30-letnico delavskega samoupravljanja in 70-letnico rojstva Edvarda Kardelja. Predsednik OS ZSS Dmago Šterban je znake izročil Bojanu Agrežu, Jožetu Božiču, Ivanu Halelju, Srečku Korenu, Tilki Udvanč, Zori Vrečki ter OO ZSS v IOZD Vzdrževanje krške tovarne „Djuro Salaj“.

DO 15. JULIJA – Do srede julija so v Kostanjevici podaljšali možnost, da na njihov naslov pošljejo grafične liste za šteti „Grafični bienale jugoslovanskih otrok“. Ze sedaj kaže, da bodo pošiljke po številu presegle vse dosežanje in da bo strokovna žirija, ki jih bo pregledovala v avgustu, imela res veliko dela.

KOLIKO LETOS? – Na ribnikih na Mačkovcih so za letošnjo sezono nekoliko povišali cene odlova. Člani drugih ribiških družin plačajo za ribolovno karto ter kilogram ulova po 50 dinarjev, domači turisti po 60, tuji pa za oboje po 100 dinarjev.

KRŠKI TEDNIK

POGLED NA GRAD – Streha je na novo prekrita. Akciji kulturne skupnosti za obnovo tega sevnškega kulturnozgodovinskega spomenika se je pridružil tudi kolektiv Stillesa, ki je lani prispeval zanj 220 tisoč dinarjev, letos pa se bo lotil obnove vile v grajskem parku, v katerem bo imel stalno razstavišče za svoj proizvodni program. (Foto: J. Teppey)

Izvoz desetkrat večji od uvoza

V sevnškem Stillesu pred novo investicijo – Gradili bodo tovarno na Blanci

Na Blanci bo do konca leta stala nova tovarna. Tja se širi sevnški Stilles, kateremu je Posavska banka pred dnevi odobrila kredit za to investicijo.

V občini Sevnica je to prva nalozba na območju nerazvitih krajevnih skupnosti. Dajala bo kruh delavcem iz širšega okoliša, kjer je po predhodni raziskavi strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje še zadostno zaledje delovnih moči. Za delo v tem industrijskem obratu potrebujejo pretežno nekvalificirane delavce, ki jih bodo nato pručevali skupaj s poklicno šolo lesne stroke v Škofji Loki. Strokovnjake jim bodo poslali iz sevnške tovarne.

Proizvodnja v novi tovarniški hali na Blanci se bo začela v začetku prihodnjega leta. V njej bodo izdelovali stilsko sedežno pohištvo in program za izvoz. Izvažali bodo 50 odst. proizvodnje. Stilles je namreč ena tistih redkih delovnih organizacij, ki izvažajo desetkrat več, kot kupuje. Letna vrednost izvoza je okoli 25 milijonov dinarjev, uvoza pa 2,5 milijona. V tujini kupujejo le reprodukcijski material in rezervne dele za stroje. Z osnovno surovino za svoje izdelke, z lesom, se v celoti oskrbujejo v domači občini.

Stilles ima dva tozda in delovno skupnost skupnih služb in je z 22 drugimi delovnimi organizacijami Združen v SOZD Slovenijales. Z

OGLAŠUJTE V DL!

MUZEJSKI PRIKAZ MIZARSKÉ OBRTI

Delovni kolektiv Stillesa v Sevnici namerava zbrati gradivo za prvo muzejsko zbirko o mizarstvu v Sloveniji. Tudi za prostore bo kolektiv sam poskrbel. Uredil jih bo v kleti renoviranega poslopja ob sevnškem gradu. Pobuda za ustanovitev mizarске zbirke izdaja precejšnje n. posluh delavcev za načrte, ki presegajo ozke interese delovne organizacije, za snovanje zbirke, ki bo postala pomemben člen v prikazovanju tehničnega napredka te gospodarske dejavnosti na Slovenskem.

SEVNIŠKI PABERKI

KJE STE BRIGADIRJI? – Mladina sevniske občine se je kaj slabo odrezala v pripravah na republiško delovno akcijo na Goriškem. Na delo je prišlo komaj 28 brigadirjev namesto 40, in to v času, ko je večina srednješolcev in študentov že opravila šolske obveznosti. Sevnščani so bili upravičeno razočarani nad tako skromnim odzivom mladih, med katerimi imajo kar 600 štipendistov. Morali so jih naknadno opomniti, da je delo v brigadi tudi del njihovega moralnega dolga do družbe, ki jim omogoča študij.

MALOMARNOST. Na družbeno in zasebno premoženje občani premalo pazijo in s tem naravnost izzivajo tatove in zlikovce. Zaradi malomarnega ravnanja so oškodovani posamezniki in kolektivi. Po toči zvoniti je seveda prepozno, zato miličniki pogosto opozarjajo odgovorne občane na drugačen odnos do vsega, kar predstavlja kakršnokoli vrednost. Kje je občutek za samozaščito?

referendumom dne 16. junija letos so delavci Stillesa izglasovali spremembe in dopolnitve sporazuma, katerega so prej temeljito prebrali, da jim ne bi ušlo kaj bistvenega za uravnavanje medsebojnih odnosov v prihodnje. Dohodkovna razmerja imajo uveljavljena tudi znotraj DO. Vsak tozd je namreč samostojen od projekta do proizvodnje in prodaje izdelkov.

J. TEPPEY

ZA VARNOST MALO STORJENO

Ceste v sevnški občini imajo zadnja leta sicer več asfaltnih prevlek, še vedno pa niso ustrezno označene. Promet ogrožajo tudi neutrne bankine ter pomanjkanje varovalnih ograj. Nesreče povzročajo pretežno domačini, ker ne upoštevajo stanja cest in pozabljajo na „črne“ točke. Tujci vozijo previdneje.

SEVNIŠKI VESTNIK

Prostovoljcev vedno dovolj

V krški občini niso nikoli v zadregi za brigadirje – Vsako leto dober odziv mladine

Mladinsko prostovoljno delo se je v krški občini uveljavilo kot redkokje. Tam nikoli niso v zadregi za brigadirje na lokalnih, republiških ali zveznih delovnih akcijah. Povsod, kjer so krški mladinci doslej sodelovali, so osvojili vsa možna priznanja.

Množičnost jim omogoča, da so se odločili za ustanovitev kluba brigadirjev in ustanovitev stalne brigade, v kateri imajo zdaj evidentiranih 50 mladincev, njen seznam pa še širijo. Namen stalne brigade je, da lahko vsak čas prevzame kako nujno delo, kot je bila na primer ureditev okolja za sprejem vlaka bratstva in enotnosti, pomoč pri urejanju stadiona ipd. V stalno brigado sprejemajo predvsem mlajše člane, ki se bodo po preizkušnji na domačih tleh udeleževali delovnih akcij širšega pomena.

Zanimivo pri vsem tem pa je, da mladinci že za prihodnje leto

pripravljajo samoupravni sporazum o financiranju mladinskega prostovoljnega dela, kar bo dalo brigadam nov polet. Bolje bo poskrbljeno za opremo brigad in za izobraževanje brigadirjev.

Letos sodelujejo mladi krški delavci, dijaki, vajenci in študenti v vseslovenski akciji „Kras 80“, na zvezni akciji „Palič 80“ pa bodo delali skupaj z brigadirji iz pobratene občine Bajina Bašta.

Tudi z vojaki ima brigadirska mladina občine Krško prirčne stike. Pri urejanju stadiona so jim zaradi tega radi priskočili na pomoč. Štiri dni je delalo na tem delovišču po 100 vojakov deset ur

na dan. Za njihov delež so jim bili zares hvaležni.

VELIKO PROSTIH MEST

Delovne organizacije v Posavju so v prvem četrtletju iskale 842 delavcev. V Krškem so nudile zaposlitev 183 delavcem, v Brežicah so iskale 389 delavcev, v Sevnici pa 270. Največje povpraševanje je po delavcih ozkega poklicnega znanja in po nepričueni delovni sili, po natakarjih, konfekcionarjih in delavcih s poklicno šolo kovinske stroke.

KRŠKE NOVICE

SEDEM ZNAKOV – Najvišja občinska sindikalna priznanja, srebrne znake ZSS, so podelili minul teden na slovesnosti, s katero so počastili 30-letnico delavskega samoupravljanja in 70-letnico rojstva Edvarda Kardelja. Predsednik OS ZSS Dmago Šterban je znake izročil Bojanu Agrežu, Jožetu Božiču, Ivanu Halelju, Srečku Korenu, Tilki Udvanč, Zori Vrečki ter OO ZSS v IOZD Vzdrževanje krške tovarne „Djuro Salaj“.

DO 15. JULIJA – Do srede julija so v Kostanjevici podaljšali možnost, da na njihov naslov pošljejo grafične liste za šteti „Grafični bienale jugoslovanskih otrok“. Ze sedaj kaže, da bodo pošiljke po številu presegle vse dosežanje in da bo strokovna žirija, ki jih bo pregledovala v avgustu, imela res veliko dela.

KOLIKO LETOS? – Na ribnikih na Mačkovcih so za letošnjo sezono nekoliko povišali cene odlova. Člani drugih ribiških družin plačajo za ribolovno karto ter kilogram ulova po 50 dinarjev, domači turisti po 60, tuji pa za oboje po 100 dinarjev.

KRŠKI TEDNIK

Šola v Tašaleri odpira vrata

Sole v naravi v Tašaleri pri Pulju se bo udeležilo več kot 400 otrok

Čeprav je letos leto stabilizacije, programi trebanjske občinske izobraževalne skupnosti niso bistveno okrnjeni. In trebanjska letna šola v naravi, ki jo Trebanjci že nekaj let organizirajo v Tašaleri pri Pulju, bo spet razkrila platnene strehe za šolarje.

Predsednik komisije za šolo v naravi pri trebanjski izobraževalni skupnosti Stefan Kamin je povedal, da se bo letos šole udeležilo v dveh izmenah okoli 250 učencev, kar ustreza lanskemu številu udeležencev. Tako kot vsa leta doslej bo program temeljil na šoli plavanja, obogaten pa bo še s spoznavanjem življenja in narave v primorju, kulturnozgodovinskih znamenitosti ipd. Hkrati bodo imeli učenci vaje iz obrambnih nalog, veliko kulturnega in zabavnega življenja. Stabilizacija jih bo prizadela le toliko, da ne bodo imeli voženj z ladjo, pa tudi kakšen izlet manj bo med šole, zato pa bodo program življenja v taboru obogatili z drugimi dejavnostmi. Odziv za šolo v naravi je letos spet dokaj visok tudi zaradi ugodnih cen, saj bodo starši za 10 dni koristnega pouka v naravi plačali le 800 dinarjev, kar zmoreto tudi že manj premožni.

Tudi odziv za letovanje predšolskih otrok je precejšen, saj se bo

tega udeležilo 53 predšolskih otrok, več kot sto učencev od 1. do 5. razreda pa se jim bo na letovanju pridružil. Zanimivo je, da se za letovanje odločajo tudi starši otrok, ki doslej niso kazali zanj pretiranega zanimanja. Tako je letos iz Dobrnica nekaj več prijav kot pretekla leta.

PRIZNANJA SAMOUPRAVLJALCEM

Pretekli petek je bila v Trebnjem slavnostna akademija v počastitev dneva samoupravljanja, na kateri so podelili priznanja najboljšim samoupravljalcem. Priznanja so dobili delavski svet „Dane“ z Mirne, jubilejno nagrado je dobil delavski svet IMV z Mirne, Jože Novak z Gorenjega Vrha pri Dobrnici in Franc Jevnikar za razvijanje samoupravnih odnosov na področju kmetijskih kooperantskih odnosov.

Šola v naravi bo trajala v dveh izmenah od 27. 6. do 15. 7., potem pa bodo v taboru organizirali letovanje. Prevoz v Pulj organizira občinska izobraževalna skupnost z lastnimi avtobusi. V taboru se bodo nekaj časa zadrževali tudi taborniki in morda še športniki. Tako je Tašalera pri Pulju v poletnih mesecih pravo trebanjsko letovišče.

GOSTOLJUBNI TREBANJCI

V sklopu prireditve pevskega tabora v Sentvidu so na predvečer gostovali v Trebnjem trije mešani pevski zbori, in sicer iz Divače, Dolenjega Logatca in Murske Sobote. Kljub temu da je bilo po zelo uspešni prireditvi in skupni večerji treba prenočiti 140 pevcev, se je izkazalo, da to za gostoljubne domačine ni noben problem. Marsikatera družina je vzela na prenočitev celo po 4 pevce, ki so naslednji dan bili polni pohval za izkazano pozornost.

Podobno kot v Trebnjem je bilo tudi na Mimi, v Sentlovrenču in Mokronogu, kar je lep dokaz, kakšni so lahko sadovi široko zastavljene družbene akcije.

L. P.

TREBANJSKE IVERI

SLAB NADOMESTEK – Trebanjci že dolgo tarnajo, ker nimajo tržnice. In čeprav je neki zasebnik nasproti cerkve na nekem dvorišču odprl nekaj tržnične podobnega, še niso zadovoljni. Res je, da ima omenjeni prodajalec veliko izbiro sadja in zelenjave, toda cene so izredno visoke, sadje in zelenjava pa dajeta vtis, da sta bila že temeljito prebrana. Zato se Trebanjci upravičeno sprašujejo, kdaj bodo dobili pravo tržnico?

TREBANJSKE NOVICE

KOMAJ STREŽEJO POVPRASEVANJU – Čeprav uvod v letošnje poletje ni bil kdove kako vroč, pa je povpraševanje po „Daninih“ pijacah izredno veliko, tako da ta mirenska tovarna komaj streže povpraševanju. Velike težave pa ji pri tem povzroča tudi pomanjkanje steklenic, katere poskušajo dobiti tudi z odkupom starih. „Kratki se začanja odkup prvih sadežev, tako da je proizvodnja v „Dani“ zdaj v resničnem zamahu.

MLADI PRIMEJO ZA VSAKO DELO. Šole, delovne organizacije, občinska skupščina in družbenopolitične organizacije v krški občini kažejo izredno razumevanje za udeležbo mladine na enodnevni, daljših lokalnih, republiških in zveznih akcijah. (Foto: Jožica Teppey)

Julija nov vrtec v Stari cerkvi

V sedanjem, ki bo opuščeno, prostora za 26 otrok, v novem pa za 60 — Število otrok na območju Stare cerkve narašča — Tu grade tudi veliko stanovanj

Gradnja vrta za 60 otrok od 8 mesecev do 7 leta starosti zaključujejo te dni v Stari cerkvi pri Kočevju. Takoj po dograditvi, se pravi po 15. juliju, bo začel delati. Njegova gradnja bo veljala 4.479.608 din, gradi pa ga Marles iz Maribora v sodelovanju z „Gramizom“ iz Kočevja.

Gradnja bo plačana z denarjem, združenim pri SIS za otroško varstvo, in z bančnim posojilom. Zemljo za vrtec je brezplačno odstopilo ZKGP, župnišče pa je tudi pristalo za zamenjavo dela svoje zemlje in tako omogočilo to gradnjo. Vrtec v Stari cerkvi je bil

predviden tudi v sedanjem srednje-ročnem načrtu. V sedanjem vrta, ki je v zaslikih prostorih in bo po dograditvi novega ukonjen, je 24 otrok, razen tega je 15 otrok s tega območja v kočevskem vrta. Imajo pa še 33 nerešenih prošni.

Število predšolskih otrok na območju KS Stara cerkev zadnja leta narašča. Leta 1973 se je rodilo 22 otrok, lani pa že 36, tako da je do 7 let starih 222, od tega na ožjem območju Stare cerkve (Breg, Koblarji, Gorenje, Slovenska vas, Mlaka, Ložine in Stara cerkev) kar okoli 200. To pomeni, da tudi novi vrtec zelo verjetno ne bo mogel sprejeti vseh otrok.

JULIJA VRTEC — V Stari cerkvi pri Kočevju te dni dokončujejo vrtec za 60 otrok. Dela napredujejo po načrtih. Zamude ni. (Foto: Primc)

DROBNE IZ KOČEVJA

PLOČNIKE POPRAVLJAJO — Občani so zadovoljni, da so končno le začeli popravljati pločnike, ki so jih prekopali še pred zimo, ko so polagali po mestu telefonski kabel. Razrite ceste in pločnike asfaltirajo, za kar je bil že skrajni čas, saj se je turistična sezona že začela. Tudi ceste so te dni začeli na novo označevati s tako imenovano „horizontalno prometno signalizacijo“.

DRUŠTVO REGISTRIRANO — Republiški sekretariat za notranje zadeve je 9. junija registriral Društvo diabetikov Kočevje — Ribnica. Društvo je članom začelo izdajati izkaznice. Pregledi sladkornih bolnikov bodo v Kočevju predvidoma od avgusta dalje, do takrat pa morajo bolniki na pregledu še v Ljubljano. Člani društva bodo prejeli v kratkem okrožnico z obvestili o pregledih in vsem ostalem, kar je zanje pomembno.

KONEC PRVE IZMENE — V soboto, 28. junija, je bil v brigadirskem naselju Kostel svečan zaključek prve izmene lokalne mladinske delovne akcije „Kostel 80“. Brigadirjem in gostom je spregovoril predsednik KS Kostel Franc Volč.

KOČEVJSKE NOVICE

— Po čem sklepaš, da velja nakup zastave 15-krat več kot gradnja nove hiše?
— Ker imajo v Nemški vasi za praznike izobešenih približno 15-krat manj zastav, kot je v vasi novih hiš.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

ŠESTI V REPUBLIKI — Na nedavnem republiknem tekmovanju gasilskih enot civilne zaščite je zastopala ribniško občino ekipa RIKO Ribnica. Ribničanje so se odlično odrezali, saj so zasedli šesto mesto. Ekipa RIKO je zastopala občino zato, ker je zmagala na lanskem občinskem tekmovanju. Taka tekmovanja organizirajo v občini vsako drugo leto, se pravi, da bo naslednje šele prihodnje leto.

LJUTOMERČANI V RIBNIŠKI OBČINI — Mešani pevski zbor iz Ljutomerja je gostoval te dni v Sodrži in na Slemenih. Poslušalci so bili s koncertom zelo zadovoljni. Pevci so prenočevali v domu na Travnici Gorji.

TEČAJI PRVE POMOČI — V ribniški občini so letos izvedli že štiri 20-urne tečaje prve pomoči. Dva sta bila v Ribnici, po eden pa v Loškem potoku in Sodrži, katerega so se udeležili tudi tečajniki z območja Slemen. Skupaj se jih je udeležilo okoli 150 članov ekip prve pomoči.

OBVESTILO DOPISNIKOM

Dopisniki iz kočevske in ribniške občine naj zaradi letnega dopusta našega kočevskega novinarja pošiljajo svoje prispevke ves mesec julij na naslov: Dolenjski list, pp 33, 68001 Novo mesto. Isto velja tudi za vse, ki pošiljajo vabila za razne sestanke, prireditve in proslave.

REŠETO

Največ za kmetijstvo

Letos kar za 70 odstotkov manj naložb kot lani — Vrednost vseh letošnjih investicij 127,6 milijona dinarjev

Tudi komunisti v metliški občini so na nedavni seji občinske konference največ pozornosti namenili oceni uredniševanja nalog in stališč Zveze komunistov na področju ekonomske stabilizacije. V zvezi s tem je beseda tekla tudi o investicijah v metliški občini, saj so stabilizacijska prizadevanja krepko posegla tudi na to področje.

V letošnjem prvem trimesečju je bilo v občini prijavljenih deset investicijskih projektov v vrednosti okoli 127,6 milijona dinarjev, kar je v primerjavi z lanskim letom za skoraj 70 odstotkov manj. Od vrednosti prijavljenih investicij odpade na gospodarske več kot 60 odstotkov. Medtem ko so lani več kot 70 odstotkov vseh naložb namenili za razvoj industrije, bodo letos največ vlagali v kmetijstvo, v industrijo pa manj kot 20 odstotkov vrednosti vseh naložb.

Glavni vir sredstev za investicije so krediti, ki predstavljajo več kot polovico vsega potrebnega denarja, medtem ko lastna sredstva investitorjev znašajo dobro tretjino. Do konca marca so v občini opravili že

krepko čez polovico predračunske vrednosti vseh investicijskih del.

Največja investicija v letošnjem letu je naložba Kmetijske zadruge za posodobitev Vinske kleti — okoli 32 milijonov dinarjev; gradnja Komotovega skladišča bo veljala 24,3 milijona dinarjev, nadaljevanje dograjevanja oziroma adaptacije doma počitka 21,5 milijona din; med večjimi naložbami je še gradnja Mercatorjevega skladišča, kar bo tudi veljalo nekaj več kot 21 milijona dinarjev.

Do sedaj stabilizacijski ukrepi in omejitve teh investicij niso ovirali, kaže pa tudi, da nobena naložba ne bo zahtevala dodatnih sredstev.

A. B.

PRAZNIK KS PODZEMELJ

V nedeljo je krajevna skupnost Podzemelj prvič praznovala svoj praznik, ki so ga izbrali v spomin na začetek aktivnega dela društva kmečkih fantov in deklet v teh krajih leta 1933. Na slavnostni seji so zaslužnim občanom podelili krajevna priznanja Osvobodilne fronte; dobili so jih: Anton Kralj iz Boršta, Jože Klepac st. iz Krasinca, Niko Muc in Stanko Bajuk iz Primostka, Viktor Kure iz Grma, Martina Ka pušin iz Krasinca, Kristina Križman iz Podzemlja, Ivan Malešič iz Zemlja ter vasi Prilozje in Otok.

Spreminjati, ne le ugotavljati

Naloge komunistov v stabilizacijskih prizadevanjih

Na nedavnem posvetu s sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov v Metliki je beseda tekla o konkretnih akcijah, ki čakajo komuniste po zadnji seji občinske konference, na kateri so ocenili uredniševanje nalog in stališč Zveze komunistov na področju stabilizacije.

Rešitev je večji izvoz

Iskra in Belt bosta izvozila za 17,5 milijona dolarjev

Na zadnji seji občinske konference Zveze komunistov v Črnomlju, ki je bila posvečena pregledu uredniševanja politike ekonomske stabilizacije, so precej pozornosti posvetili tudi izvoznim prizadevanjem v črnomaljski občini. V razpravi so poudarili, da se izvoz povečuje, kljub temu pa je ta rast izvoza še prepočasna in je izvoz v glavnem usmerjen le na pokrivanje uvoza. Zato so se komunisti zavzeli, da je treba proizvodnjo organizirati tako, da bo še bolj učinkovita, s tem se bosta povečani produktivnost in ekonomičnost in le tako bodo lahko povečevali tudi izvoz.

Iz črnomaljske občine izvažata Belt in Iskra. Za letos sta si ti dve delovni organizaciji zastavili, da bosta izvozili za 17,5 milijona dolarjev svojih izdelkov, od tega Iskra 9,8 milijona, Belt pa za dobrih 7,5 milijona dolarjev. Medtem ko bo Belt večino izvoza realiziral na klirškem območju (6,15 milijona dolarjev), pa Iskra načrtuje, da bo kar za 7,35 milijona dolarjev izvozila na konvertibilno območje.

Belt se je v prvem četrtletju ubadal še z dodatnimi težavami: do sedaj so osnovne surovine lahko kupovali z dinarji, sedaj pa

dobavitelji zahtevajo tudi določen del deviz, poleg tega pa so v Beltu morali povečati uvoz surovin z zahoda.

Iskra se v prvem četrtletju ni ubadala s takimi težavami, jih pa še pričakuje. Čeprav Iskra veliko materiala uvaža z zahodnega tržišča, je imela v začetku leta plan izvoza in uvoza uravnotežen; to ravnotežje pa so najnovejši predpisi podrli in če ga hočejo spet vzpostaviti — to pa je nujno — imajo na voljo tri rešitve: kupiti manjkajoča sredstva, manj uvoziti in s tem zmanjšati proizvodnjo ali povečati izvoz. Seveda so se v Iskrini odločili za slednjo možnost, kljub temu pa si bodo verjetno morali pomagati tudi z delnim nakupom deviz.

A. B.

ČRNOMALJSKI DROBIR

CESTA PA TAKA! — Cesta, ki pelje od Metlike pred Kravčevjega vrha do Semiča, je ena najslabših v vsej Beli krajini. Verjetno je razlog tudi ta, da teče del ceste po metliški, del pa po črnomaljski občini, vendar metliška občina očitno ni najbolj zainteresirana za popravilo te ceste, saj ob njej ni nobene metliške vasi. Zadnje čase je cesta z metliške strani posipana s tako debelim gramozom, da skoraj ni prevozna, na črnomaljski strani pa je toliko luknjic kot na lunini površini.

LEP GLAS — Na finalni prireditvi „Kar znaš, to veljaš“, ki je bila prejšnji petek v Domžalah, sta nastopila tudi dva pevca iz Črnomlja: Suzana Gladek in Srečko Brezar. Da uspeh mlade Suzane, ki se je pred tem zelo dobro uvrstila na „Glasu mladih“ in na črnomaljski prireditvi „Kar znaš, to veljaš“, ni naključen, govori tudi odlično drugo mesto, ki ga je pevki žirija prisodila v Domžalah. Prav je, da se kakšno lep glas sliši tudi iz Bele krajine.

Črnomaljski poročevalec

MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR V VINICI

V nedeljo se je v Vinici začel raziskovalni mladinski tabor, ki ga organizirata republiko gibanje „Znanost mladini“ in črnomaljska raziskovalna skupnost. Tabor bo trajal do 9. julija in se ga udeležuje 40 mladih iz vse Slovenije, Trsta in dva člana iz Hrvaške. Tabor vodi dr. Aci Leben. Delujejo arheološka, etnografska, geografska, zoološka in botanična skupina. Tabor je v Vinici deloval že lani. Ko bodo delo zaključili, bodo izsledke objavili v posebni brošuri. Mladi raziskovalci so nastanjeni v vinški šoli.

Na seji občinske konference so komuniste še posebej zadolžili za konkretno delo pri uredniševanju sklepov in stališč. Poudarili so, da je bilo že do sedaj izdelanih veliko ocen, analiz, sprejetih precej sklepov in stališč, ni pa bilo konkretnih akcij. V razpravi so opozorili, da po starem ne morejo več. Sedaj gre za spreminjanje stanja, ne pa zgolj za ugotavljanje, in tu se naj izkaže sleherni komunist, kajti bitka za stabilizacijo bo uspešna le, če bo vanjo vključen ves najširši krog delovnih ljudi in občanov.

SPREHOD PO METLIKI

METLIŠKA OBČINA JE DOBILA kopicu strelšč, kjer se lahko staro in mlado vadi v streljanju z zračno puško. Pobuda je prišla iz temeljne telesno-kulturne skupnosti, kjer zatrjujejo, da bodo v kratkem ustanovili tudi strelske družine, in sicer v Metliki, Podzemlju, Gradcu, Rosalnicah, Dobravah, Lokvici in na Šuhorju. Metličani, ki jih ta šport zanima, naj se zglasijo pri Cvetu Rusu, drugi pa pri predsednikih športnih društev v krajevnih skupnostih.

AVTO-MOTO DRUŠTVA Dolenjske Toplice, Duga resa, Tržič in Črnomelj ter avto-moto klub Vinica, Semič in Metlika pripravljajo za 4. julij obisk Baze 20 in tovariško srečanje članov AMD in AMK. Po ogledu Baze 20 se bodo pomerili udeleženci srečanja v vlečenju vrvi, v streljanju z zračno puško, po kosilu pa bo zabava s plesom. Zborna mesto za člane AMK Metlika bo na Trgu svobode, prijave pa zbiraajo Cvet Rus, Milan Travnikar in Zvone Hauptman. To bo veselo.

CESTA BRATSTVA IN ENOTNOSTI je dobila novo asfaltno prevleko, ki so jo položili kar na staro podlago, tako da so zdaj pločniki le nekaj centimetrov nad površino ceste. Čmogleddi so prepričani, da bo ob malce večjem nalivu iz oblakov pred bifejem jezero, kajti nova plast asfalta je precej zmanjšala požiralne odprtine, ki vodijo v kanalizacijo. Treznejši krajanji pa nimajo pripomb na vrste, kajti posamezniki so se vozili pred bifejem s čolnom že takrat, ko so imeli „požiralniki“ večjo prostornost.

metliški tednik

Mehanik kot dragocenost

V današnjih časih, ko avtomobilni res ni več samo nepotrebno razkošje, marveč potreba, nujen in sestavni del našega življenja, je dober mehanik, ki se svojega dela res loti zavzeto in z veseljem, ne pa zgolj zato, da bo čim prej in čim več „potegnili“, že kar majhna dragocenost.

Med svojimi stalnimi strankami velja za takega Franc Štefan iz Vavpca vasi pri Semiču, ki se s popravilom avtomobilov ukvarja po službi, se pravi da je popoldanski obrtnik, sicer pa

delava v Iskrinem avtoparku v Semiču. „V semiškem koncu ni niti enega rednega avtomehnika, dva pa se s tem delom ukvarjata kot popoldanska obrtnika,“ je povedal Štefan, ki pravi, da se pri njem oglašajo v glavnem njegove stalne stranke. „Lotim se vsakega avtomobila in vsakega dela na njem. Moje stranke so v glavnem domačini.“ Vendar Štefan ne odreče tudi, če je treba vzeti v roke kakšno drugo pokvarjeno stvar. Ravno tisti dan je sosedu popravil motorno žago. „Svoje čase sem celo ure popravil“, se je nasmejal.

Čeprav je s samim delom Štefan zadovoljen, je potožil zaradi precejšnjih davčev. „Po delu tega je tu še nekaj takih, ki delajo na črno, mi, ki imamo obrti, pa moramo dražje plačevati elektriko, voditi knjige itd.“ Moje stranke med vsemi, ki za ga poznajo, ne velja le za dobrega mehanika, marveč tudi za dobrega človeka, ki je res pripravljen vsakomur pomagati.

A. B.

Zračni napad na Loški potok

Uspela vaja enot CZ, v kateri je sodelovalo okoli 150 pripadnikov CZ in drugih — V paradi 450 udeležencev

V nedeljo, 22. junija, so nad Loškimi potokom zaokrožila sovražna letala. Dan je bil znak za alarm. Ljudje so se skrili v zakloniške, začele so padati bombe... Tako se je začela vaja enot CZ v tej KS in njihovih enot.

Po koncu alarma je najprej odšla na kraj napada enota RBK. Po nekaj minutah je bil spet dan znak za alarm, ker so začele goreti trgovine, obrat Saturnus in obrat BPT. Najprej so odšle v akcijo gasilske ekipe, skupno 7, nato tri reševalne ekipe, za njimi pa še štiri ekipe prve medicinske pomoči, ki so oskrbele skupaj 17 težje in lažje ranjenih. Pri vaji, ki sta jo organizirala štab CZ KS Loški potok in občinski štab CZ, so sodelovale enote CZ tozda INLES, Sa turnusa, BPT, gasilskega društva, krajevne organizacije RK, mladina osnovne šole, več prebivalcev, oddelek RBK, zdravstvena postaja Loški potok in zdravstveni dom Ribnica.

Vaja je bila posvečena dnevu CZ. Praznovanje tega dne pa se je pričelo za občino Ribnica 22. junija zjutraj v Loškem potoku s svečano sejo občinskega štaba CZ, na kateri je govoril predsednik sveta za ljud-

sko obrambo in družbeno samozščito Stane Kromar. Nato so odprli v šoli razstavo sredstev in opreme CZ. Po vaji je bil mimohod enot in štabov CZ iz vseh KS pa tudi delovnih in drugih organizacij. Po mimohodu je udeležencem svečanosti in vaje spregovoril najprej predsednik komiteja za LO in DSZ France Grivec, analiziral vaje pa je podal poveljnik občinskega štaba CZ France Ilc. Podelili so tudi priznanja in značke najza služnejšim enotam in posameznikom. Kulturni program so izvedli učenci osnovne šole Loški potok. Po zaključku prireditve so bili vsi udeleženci postreženi s parti-zanskim fiziolo.

J. P.

DVE KRATKI

ZAČELA SE JE SEZONA VESELIČ — Čeprav vreme še ni najbolje, se je začela sezona gasilskih proslav in veselic. V nedeljo, 29. junija, je bila gasilska proslava v Sušju. Na njej so razvili tudi prapor pionirske desetine. Po proslavi je bila veselica. **SOLARJI NA IZLETIH** — Ob zaključku šolskega leta so učenci osnovne šole Ribnica in podružničnih šol Dolenja vas in Sušje obiskali kraje naše ožje domovine, ki so poznani po raznih zgodovinskih dogodkih.

M. G.

REŠEVALI RANJENCE — Reševanje ranjencev na vaji enot CZ v Loškem potoku je potekalo s priročnimi sredstvi (deska itd.) in formacijskimi (spustnica v obliki vreče, vrvi z zadrževalnimi obročki). (Foto: Drago Mohar)

KRIŽARJENJE PO ZAHODNEM IN VZHODNEM MEDITERANU

Z motorno ladjo „DALMACIJA“ — našim največjim plavajočim hotelom.
NOVOST: kombinacija ladja — letalo

Križarjenje št. 22

od 18. oktobra do 2. novembra 1980 — 16 dni, ladja/letalo (Zagreb) — ITALIJA (Genova), FRANCIJA (Nice), MONACO, ŠPANIJA (Barcelona, Palma de Mallorca, Valencia, Malaga, Granada), GIBRALTAR, MAROKO (Tanger, Casablanca, Rabat), KANARSKI OTOKI (Gran Canaria — Las Palmas), PORTULALSKA (Madeira, Lisboa)
CENA od 18.900 din

Križarjenje št. 23

od 2. novembra do 18. novembra 1980 — 17 dni, letalo/ladja (Zagreb) — PORTUGALSKA (Lisbona, Madeira), KANARSKI OTOKI (Las Palmas), MAROKO (Casablanca, Rabat, Tanger), ŠPANIJA (Cadix, Sevilla, Malaga, Granada, Melilla), GIBRALTAR, TUNIS (Kartagina), MALTA (La Valeta), Rijeka
CENA od 19.600 din

Križarjenje št. 24

PO VZHODNEM MEDITERANU
16 dni, od 18. novembra do 3. decembra 1980
GRČIJA — EGIPET — IZRAEL — CIPER — TURCIJA
CENA od 18.000 din

INFORMACIJE, PRIJAVE IN VPLAČILA v poslovalnici

SLAVNIK ZAGREB, Draškovičeva 44, telefon (041) 441-663 in 448-708
SLAVNIK Ljubljana
GLOBTOUR Novo mesto

Križarjenje z „Dalmacijo“

Velika križarjenja po vzhodnem in zahodnem Mediteranu so vsebinsko bogata

„Slavnikova križarjenja z motorno ladjo Dalmacija so pravzaprav tradicionalna. Vsako leto privabljajo številne udeležence kljub na prvi pogled relativno visoki ceni. Potovanja po vzhodnem Mediteranu pa bodo letos prvič kombinirana z letalom in ladjo. Programi so sestavljeni tako, da vsak predstavlja zaokroženo celoto. Obiski številnih krajev in ogledi zanimivosti v Italiji, Španiji, Gibraltarju, Maroku, Alžiru, Tunisu, na Malti in Portugalskem omogočajo udeležencem križarjenja, enkratna doživetja različnih kultur, posebno v državah, ki so redkeje na programih turističnih agencij.

Program križarjenja po vzhodnem Mediteranu pa zajema obisk Grčije, Egipta, Izraela, Cipra in Turčije. Tudi ta program zajema obiske manj znanih držav. Prične in konča pa se na Reki,“ pripoveduje Drago Pavletič, vodja Slavnikove poslovalnice v Zagrebu.

Zvedeli smo še, da ima motorna ladja Dalmacija, ki je naš največji plavajoči hotel, 149 kabin s 317 ležišči za potnike. Nosilnost je 5.650 bruto registrskih ton, popre-

na hitrost znaša 18 morskih milj na uro. Dolžina ladje je 117, širina pa 16,5 metrov. Ladja je klimatizirana

v vseh prostorih in nudi potnikom vse potrebno udobje. Potnikom sta na razpolago 2 restavraciji, lido bar, salon, pokriti bazen, ladijska trgovina, frizerski salon, ambulanta z zdravnikom. Za zabavo skrbi orkester. Imajo pa tudi pevca in posebej še nekoga, ki skrbi za zabavo. Torej udobje, ki ga človek le redko doživi tudi na kopnem.

JANKO SAJE

NACRT KRIŽARJENJA

Cestni predor pod Karavankami

Na obeh straneh jugoslovansko—avstrijske meje pospešeno opravljajo pripravljala dela za izgradnjo karavanškega predora. Na Hrušici pri Jesenicah grade viadukt od načrtovanega mejnega platoja prek Save

Na obeh straneh jugoslovansko—avstrijske meje pospešeno opravljajo pripravljala dela za gradnjo karavanškega predora — Na Hrušici pri Jesenicah grade viadukt od načrtovanega mejnega platoja prek Save.

Hrušica pri Jesenicah — Glavna prometna žila v jugoslovanskem cestnem omrežju bo transjugoslovanska avtomobilska cesta Karavanke—Gevgelija. Del te ceste bo potekal tudi po Gorenjski. Začel se bo s karavanškim predorom na Hrušici pri Jesenicah in nadaljeval do Naklega ter naprej proti Ljubljani.

Izgradnja karavanškega predora pomeni pomemben člen povezave med avtomobilsko cesto Tauern in bodočo jugoslovansko avtomobilsko cesto Karavanke—Gevgelija, saj bo to del šel promet med srednjo Evropo in Balkanom. Predor bo dolg 7,6 kilometra; od tega bo 3,3 kilometra cesta skozi predor na jugoslovanski strani in 4,3 kilometra na avstrijskem ozemlju. Vstop v predor z naše strani bo približno 4 km zahodno od Jesenic, na Belem polju pri Hrušici. Na avstrijski strani bodo cesto speljali v predor zahodno od

z električnega predora Področca—Jesenice. Na obeh straneh meje pred predorom bosta platoja s stavbami obmejne službe.

Predor bodo gradili v več etapah, dela pa bodo končali predvidoma do 1985. Gradnjo bodo financirali po meddržavni pogodbi med Jugoslavijo in Avstrijo; pri nas je financiranje prevzela republiška skupnost za ceste. Kot so se predstavniki te skupnosti in avtomobilske ceste Tauern sporazumeli med sestankom 19. junija na Dunaju, bodo do sredine julija rešeni še zadnji finančni problemi zaradi povečanja stroškov po podpisu pogodbe 1977. leta. Dogovorili so se tudi, da se bodo gradbena dela pri tem pomembnem objektu začela letošnje jesen.

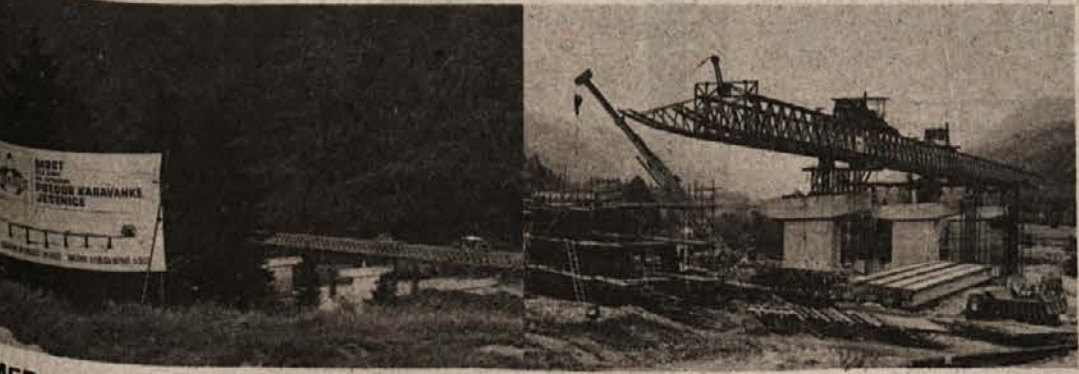
Po nujnih pripravljalnih delih, ki so na obeh straneh jugoslovansko—avstrijske meje v polnem razmahu, bodo morali ob gradnji predora po odsekih graditi tudi gorenjsko avtomobilsko cesto. V prvi etapi načrtujejo gradnjo ceste od predora do Hrušice, ki jo bodo prek viadukta čez Savo speljali po pobočjih Mežakle. Rekonstruirati

bodo morali tudi 5 kilometrov dolg odsek sedanje magistralne ceste, regulirati 2 kilometra struge Save in zgraditi 7 kilometrov dovozne ceste k jaški za prezaščevanje predora na višini 1200 metrov v pobočju Karavank.

Viadukt, ki bo povezoval karavanški predor z novo avtomobilsko cesto onkraj Save, gradijo delavci temeljne organizacije Gradis z Jesenic od konca februarja letos. Doslej so za objekt — dolg bo 160 metrov in širok približno 16 metrov — naredili že štiri od šestih opornih stebrov, dva pa še gradijo. Viadukt bodo dogradili predvidoma konec septembra letos.

Delavci Vodnogospodarskega podjetja iz Kranja so z deli pri regulaciji struge Save začeli septembra lani. Dela, katerih vrednost ocenjujejo na 40 milijonov dinarjev, bodo sklenili predvidoma prihodnje pomlad. Regulacijo Save od novega viadukta do mostu na Hrušici bi sicer bilo moč opraviti že letos, vendar dela zaostajajo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Besedilo in slika: STOJAN SAJE

MED GRADNJO VIADUKTA POD BELIM POLJEM NA HRUŠICI — „Vremena Kranjcem bodo se zjasnila“ vsaj na odseku gorenjskega dela avtomobilske ceste Karavanke—Gevgelija.

Spomenik Ivanu Cankarju

Z novim kulturno-kongresnim centrom „Ivan Cankar“ bo celotna Slovenija pridobila pomemben kulturni objekt

Kulturni dom „Ivan Cankar“ gradijo na Trgu revolucije v Ljubljani med stolpnico Iskre, Ljubljanske banke in Erjavčevu cesto. V končni stopnji bo ta površina tvorila nov trg — Cankarjev trg.

Kot so že pred pričetkom gradnje predvidevali, so pri izkopavanjih na površini 2300 kvadratnih metrov našli ostanke emonjske arhitekture, ki sodi v severozahodni del antičnega mesta z ohranjenimi stanovanjskimi bloki (insulam), cestiščem in kanalizacijskim omrežjem. Vse to priča o visoko razviti stanovanjski kulturi med 1. in 5. stoletjem našega tletja.

Ko bo zgrajen, bo Dom Ivana Cankarja imel 47.621 kvadratnih metrov površin. Pet dvoran kulturnega centra bo, tako pravijo, za dolgo odpravilo probleme pomanjkanja dvoran ne samo v Ljubljani, ampak tudi v Sloveniji. Se danja dvorana je že gotova in občasno na razpolago za razne kulturne prireditve.

V kongresni etaži bodo prostori za kongresne dejavnosti in bodo sodobno premišljeni tako kot tudi kulturni center.

Pred domom bo stal spomenik Ivana Cankarja, delo kiparja Slavka Tiha, ki bo imel obliko kocke in bo simboliziral knjige, oziroma po avtorjevih besedah kristal, ki je kot Ivan Cankar jasn, lep in skrivnosten.

Letošnji obračun lesarjev

Ljubljanski lesni sejem je razstavna prireditev, ki omogoča prikaz jugoslovanske proizvodnje strojev in opreme za predelavo in obdelavo lesa. Na letošnjem, štirinajstem po vrsti, je sodelovalo 200 razstavljal-

cev iz 12-ih držav, od tega 61 jugoslovanskih.

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so tokrat pokazali opremo za posek in transport lesa iz gozda do predelovalnih obratov, opremo za primarno mehansko predelavo lesa, za predelavo lesa v pohištvo, z a površinsko obdelavo lesa, za pridobivanje toplotne energije iz ostankov lesa itd.

Jugoslovanska proizvodna ponudba strojev in opreme za predelavo in obdelavo lesa je skromna. V Jugoslaviji predelajo letno 15 milijonov kubičnih metrov lesa le z 20 odstotki domačih strojev. Iz tujine pa uvažamo tudi take stroje, ki bi jih lahko proizvajali in razvijali doma, delno strojegradnja sama, delno pa v kooperaciji s tujimi proizvajalci. Kot je v svojem govoru dejal član izvršnega sveta skupščine SRS Franc Razdevšek, bodo stabilizacijski ukrepi in sprememba tečaja dinarja dobro koristili tudi lesni industriji pri povečanem izvozu, saj so se s tem jugoslovanske cene približale svetovnim. Izvoz bo za organizacije združenega dela postal zanimivejši. Seveda pa bo potrebno obdržati notranje cene v dogovorjenih okvirih, kar bo omogočilo največje dosežki. Vendar bo prav to nujno, če nečemo, da bo pričakovani učinek sprememb tečaja dinarja prehitro splahnel.

CENTROTURIST

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA 38

MOSKVA XXII OLIMPIJSKE IGRE

PRIJAVE PO TELEFONU: (061) 316-975 in 316-857

Kraj dopusta „izbira“ razdalja

Crikveniško—Vinodolska riviera postaja vse privlačnejša za Dolenjsko

Ko se odpravljamo na izlet ali dopust, pošteno premislimo, s koliko litri bencina bomo prišli do cilja, še posebno, če imamo preveč „zejen“ avto.

Eden najbližjih predelov Jadranskega mora je Crikveniško—Vinodolska riviera, saj jo iz Novega mesta dosežemo v pičlih treh urah zmerne vožnje.

Raznolikost hotelskih objektov daje izbiro vsakemu žepu. Vinodolčani pa se lahko še posebej pohvalijo z dobro urejenim kampom v Zagori. Sicer pa je Crikveniško—Vinodolska riviera z bližnjo notranjostjo zanimivo kulturno—zgodovinsko območje.

Če si boste utrgali urico ali dve, in se popeljali na otok Krk, bodisi iz Crikvenice v Šilo ali pa po 15. juliju preko novega mostu, boste gotovo poiskali otočana, ki prodaja domače ovčji sir, pršut in vino. Med poznalci vin je posebno čistana Vrbiška žlahtina, ki je tudi osnova za slavno Bakarsko vodico.

Pravijo, da je Crikvenica kraj z največ sončnimi dnevi v Evropi. Če se lahko verjame statistiki, ne bo bojazni za lepo vreme na dopustu.

J. S.

KAMP ZAGORI — restavracija s kopališčem daje posebno arhitektonsko celoto

SERVIS BERUS IVAN
C. herojev 27
NOVO MESTO
posluje od 1. julija 1980 dalje.
Naročila sprejema po telefonu (068) 25-098 — servis in 22-549 — doma.

TURISTIČNE ZANIMIVOSTI

BREŽICE — 26. junija so v galeriji Posavskega muzeja odprli razstavo MAKEDONSKO NARODNO VEZENJE. Odprta je vsak dan od 9. do 13. ure vse do 31. avgusta.

CELJE — V galeriji Turističnega društva je odprta razstava SRBSKI PLAKAT, v atriju na Tomšičevem trgu 7 je razstava o partizanskem pesniku KARLU DESTOVNIKU—KAJUHU, do 5. julija pa je v Likovnem salonu odprta razstava TITO V SLOVENIJI OD 1974 DO 1979.

DOL PRI LJUBLJANI — 4. julija bo ob 9. uri kulturni program na jevki BOR na hribu KORANT, od koder bo tradicionalni pohod na OKLO. Ob 14. uri pa bodo odprli smučarsko skakalnico iz plastične mase na jasi Koranta.

KOSTANJEVICA NA KRKI — Ves julij in avgust se bodo vrstili v cerkvi orgelski koncerti. V cerkvi je tudi razstava tapiserij, ki so jih izdelali v Dekorativni v Ljubljani. V galeriji kostanjevškega gradu je razstava GOZD—SKULPTURA—SLIKA akademskega slikarja STANETA JARMA in dveh slikarjev amaterjev JANEZA ČERNAČA in BOŠTJANA KOŠIRJA.

MOST NA SOČI — 6. julija bo tradicionalna, zabavna in športna prireditev NOČ NA JEZERU 80. Pričetek ob 14. uri.

NOVO MESTO — Od 2. do 28. julija je v Dolenjski galeriji RAZSTAVA PODVODNE FOTOGRAFIJE 1980, ki so jo pripravili člani sekcije za podvodno fotografijo pri Društvu za raziskavo morja in podvodne športe v Ljubljani.

TREBNJE — Do 5. julija 13. TABOR LIKOVNIH SAMORASTNIKOV JUGOSLAVIJE. 195 del, nastalih od 1967. leta dalje, je na ogled vse leto vsak dan, razen ponedeljka.

Ljubljanski botanični vrt vabi

Še v času Ilirskih provinc so v Ljubljani leta 1810 na pobudo Franca Hladnika ustanovili botanični vrt

Danes Botanični vrt univerze v Ljubljani na Ilzanski cesti št. 15 nadaljuje 170—letno tradicijo. Obsega 2,4 hektarja površin in ima 4500 različnih rastlinskih vrst in oblik (taksonov). Po vsebini pa je razdeljen na 5 enot. Botanični vrt je v rednih stikih z več kot 300 vrtni in sorodnimi ustanovami po svetu.

Obiskovalci si lahko brezplačno ogledajo botanični vrt vse leto, vsak dan od 7. ure zjutraj do mraka.

Posebna enota botaničnega vrta je vrt prof. inž. Cirila Jegliča v Vižmarjah, ki je zavarovan kot hortikulturni spomenik.

Botanični vrt si prizadeva gojiti čimveč rastlin s celega sveta, tako da lahko vsakdo najde v njem kaj zanimivega, naj bo vrtnar, botanik, agronom, gozdar, farmacevt ali pa preprost ljubitelj narave.

Novoles Novo mesto—Straža
TOZD „SIGMAT“, BRESTANICA

Komisija za delovna razmerja objavlja
prosta dela in naloge

1 TEHNOLOGA KONTROLE KVALITETE

pogoj: srednja tehniška šola strojne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj
— poskusna doba 3 mesece

3 KLJUČAVNICARJE II

pogoj: končana poklicna šola kovinske smeri ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje del in nalog in do 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusna doba 2 meseca

1 ELEKTRIKARJA

pogoj: končana poklicna šola elektro smeri in najmanj 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca

1 TRANSPORTNEGA DELAVCA

pogoj: privajanje do treh mesecev
— z aželena osemletka
— psihofizične sposobnosti za opravljanje del
— poskusno delo 1 mesec

Za obrat poliestra Veliki Podlog:

1 TEHNOLOGA MATERIALOV IN ŠTUDIJA DELA

pogoj: srednja šola kemijske smeri in najmanj 2 leti delovnih izkušenj, lahko je tudi pripravnik — kemijski tehnik brez delovnih izkušenj
— poskusno delo 3 mesece

3 DELAVCE ZA LAMINIRANJE

pogoj: privajanje do treh mesecev
— aželena osemletka
— psihofizične sposobnosti za opravljanje del
— poskusno delo 2 meseca

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pismene prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na: Novoles—TOZD „Sigmat“, Brestanica. Kandidati bodo o izidu izbire obveščeni v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

528/27—80

Po sklepu Delavskega sveta
IMV NOVO MESTO
TOZD TAP BRŽICE

ponovno razpisuje
dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — VODJE TOZD TAP BRŽICE

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- najmanj srednješolska izobrazba odgovarjajoče smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali vodstvenih mestih,
- organizacijske sposobnosti,
- moralno-politična neoporečnost

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema razpisna komisija TOZD Tovarne prikolic Brežice v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

523/27—80

Delovna organizacija
„KERAMETAL“
tozd MALOPRODAJA
ZAGREB, Martičeva 23

razpisuje dela in naloge

Prodajalca

za delo v prodajalni v Brežicah, Prvih borcev 40-a.
Pogoji: kvalificirani delavec (trgovska ali druga ustrežna šola) z enoletnimi izkušnjami pri opravljanju del prodajalca.

Obvezno poskusno delo traja 30 dni.
Ponudbe s kratkim življenjepisom dostavite v 8 dneh po dnevu objave na naslov: KERAMETAL, Brežice, Prvih borcev 40-a.

524/27—80

SGP „PIONIR“ NOVO MESTO,
TOZD TEHNIČNA KOMERCIJALA IN INŽENIRING

razglašala na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD tehnične komerciale in inženiring

proste delovne naloge
in opravila

DIREKTORJA TOZD TEHNIČNE KOMERCIJALA IN INŽENIRING

Za opravljanje dela oziroma delovnih nalog direktorja TOZD inženiring je lahko imenovan delavec, ki poleg v zakonu določenih pogojev, izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima končano visoko strokovno izobrazbo gradbene, ekonomske ali pravne smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj
- da ima višjo strokovno izobrazbo gradbene, ekonomske ali pravne smeri in najmanj 7 let delovnih izkušenj
- da ima srednjo šolo gradbene smeri in najmanj 9 let delovnih izkušenj
- da ima ustrezne moralne, družbene in politične vrline

Kandidat bo za opravljanje del in nalog sprejet za dobo 4 let.

Kandidati, ki se bodo javili na razpis delovnih nalog in opravil TOZD tehnična komercijala in inženiring, morajo poleg prijave priložiti še opis dosedanjega dela in ustrežna dokazila, da izpolnjujejo razpisne pogoje. Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh od dneva objave v zapečateni ovojnici z oznako „za razpisno komisijo TOZD TKI“ na naslov: SGP Pionir, Kettejev drevored 37, kadrovski oddelek, 68000 Novo mesto. Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh od dneva zaključka razpisa.

532/27—80

OSNOVNA ŠOLA BRATOV RIBARJEV BREŽICE

razpisuje za šolsko leto 1980/81
naslednja prosta dela in naloge:

1. za nedoločen čas in s polnim delovnim časom

- 1 UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE ali FIZIKE IN TEHNIČNEGA POUKA, PRU ali P, za delo v oddelku podaljšanega bivanja;
- 1 UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, PRU ali P, za delo v oddelku podaljšanega bivanja;
- 1 UČITELJA TELESNE VZGOJE (moški), PRU ali P;
- 1 UČITELJA GLASBENE VZGOJE IN ZBOROVODJE, PRU ali P;

2. za določen čas, s polnim delovnim časom

- 1 UČITELJA RAZREDNEGA POUKA, U, (nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta) od 1. 9. 1980 dalje;
- 1 UČITELJA ZA ORTOPEDAGOŠKO USPOSABLJANJE DUŠEVNO PRIZADETIH OTROK, (nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta) od 7. oktobra 1980 dalje.

Rok za prijavo na razpis je 20 dni; izbiro kandidatov bomo opravili v 10 dneh po preteku roka za prijavo. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 15 dneh.

531/27—80

Razpisna komisija
za imenovanje ravnatelja
OŠ Dragotin Kette
v Novem mestu

razpisuje na podlagi 135. člena Zakona o osnovni šoli in 55. člena statuta šole prosta dela in naloge

RAVNATELJA
Osnovne šole Dragotin Kette Novo mesto, Milke Šobar 25.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo specialno — pedagoške smeri;
- najmanj 5 let ustrezne specialno—pedagoške prakse;
- da je družbeno-politično angažiran in moralno-politično neoporečen.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Dragotin Kette Novo mesto 68000, ulica Milke Šobar 25, z oznako „za razpisno komisijo“.

ČESTITAMO ZA 4. JULIJ — DAN BORCA

TOVARNA
OBUTVE
Gob
NOVO MESTO

kolektiv
Tovarne obutve
Novo mesto

KROJAŠKO PODJETJE
„KROJAČ“
NOVO MESTO

vam nudi

UNIFORME VSEH
VRST,
DELOVNE HALJE,
DELOVNE OBLEKE IN
OSTALA ZAŠČITNA
OBLAČILA!

za hitro in cenejšo gradnjo
MONTAŽNE PREKLADE
primerne za premostitev
okenskih in vratnih odprtih
pri stanovanjskih in kmetijskih
objektih ter za zakrivanje
rolo omaric

proizvaja
opekarna ptuj
prodaja za Dolenjsko

 opekarna zalog

NOVO MESTO, ki vam nudi tudi montažne nosilce
MAP ter ostale gradbene materiale za gradnjo do
tretje gradbene faze.

**MONTAŽNI ELEMENTI — HITRA, CENEJŠA
IN VARNEJŠA GRADNJA**

MM
Mercator

Mercator — Rožnik

tozd **Gradišče** Trebnje
vabi

cenjene potrošnike na

razstavo pohištva

ki bo odprta vsak dan

od 28. 6. do 7. 7.

od 9. — 18. ure v telovadnici osnovne šole v Trebnjem.

- Izkoristite ugoden nakup na potrošniški kredit.
  - Popust na razstavljene eksponate 10 %
  - Dostava pohištva na dom, brezplačna do 20 km
- Priporoča se Mercator Trebnje.

VLJUDNO VABLJENI!

MM
Mercator

„KRKA“
TOZD HOTEL GRAD OTOČEC
Otočec ob Krki

objavlja

še prosta učna mesta

za izučitev poklica

- natakar – 7 mest
- kuhar – 5 mest
- recepcioner – 2 mesti

Za čas šolanja imajo učenci celotno oskrbo v podjetju. Za učno nagrado, ki jo prejema, lahko krijejo vse obveznosti za stanovanje in hrano.

Za čas teoretičnega in praktičnega dela pouka prejema učenci obvezno nagrado ter so upravičeni do ostalih pravic kot redno zaposleni.

Prošnje za izučitev poklica bomo sprejemali do 20. 7. 1980. Prijava naj vsebuje prošnjo, zadnje šolsko spričevalo in izpisek iz roj. matične knjige.

526/27-80

OZD Avtopromet, gostinstvo in turizem
„GORJANCI“ NOVO MESTO-STRAZA
TOZD avtobusni promet
zaradi preselitve razpisuje

JAVNO LICITACIJO
za naslednje:

1. RABLJENO PISARNIŠKO OPREMO
2. SESALEC ZA PRAH
3. DRUGI PISARNIŠKI PREDMETI

Licitacija bo v ČETRTEK, dne 10. julija, ob 08.00 uri v avtobusnem parku v Bučni vasi.

Licitacije se lahko udeležijo vse pravne in fizične osebe. Ogljed rabljene opreme bo možen 9. julija med 7. in 10. uro dopoldne.

533/27-80

TOZD avtobusni promet

Kmetijska zadruga „Krka“
TOZD lastna kmetijska proizvodnja
„BRAZDA“ Novo mesto
delovišče Klevevž

razpisuje naslednja dela in naloge:

4 DELAVCI, ŽIVINOREJCI (po možnosti družini)

Dela in naloge se opravljajo pri kravah molznicah.

Osebnih dohodkov po pravilniku. Prednost imajo delavci s prakso. Nastop dela takoj. Na razpolago sta dve družinski stanovanji.

Prošnje pošljite na naslov: Kmetijska zadruga „Krka“, Novo mesto, Cesta kom. Staneta 10 – splošni sektor, v 15 dneh po objavi.

530/27-80

Svet delovne skupnosti
upravnih organov
SKUPŠČINE OBČINE RIBNICA

razpisuje prosta dela in naloge

REFERENTA ZA SPLOŠNE GOSPODARSKE
ZADEVE, OBRT, CENE, DELO IN STANO-
VANJSKE ZADEVE

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Kandidat mora poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja šolska izobrazba pravne, ekonomske ali upravne smeri
- dve leti delovnih izkušenj na takem ali podobnem delovnem mestu
- opravljen strokovni izpit in preizkus znanja iz upravnega postopka.

Rok za sprejemanje prijave je 15 dni po objavi.

Prijave sprejema kadrovska služba delovne skupnosti upravnih organov Skupščine občine Ribnica.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po končanem razpisnem roku.

522/27-80

Delovna skupnost TOZD OSNOVNE ŠOLE XII.
SNOUB BRŠLJIN NOVO MESTO

razpisuje naslednja

prosta dela in naloge

- PREDMETNI UČITELJ TELESNE VZGOJE – za nedoločen čas,
- RAZREDNI UČITELJ – za nedoločen čas,
- DVA RAZREDNA UČITELJA – za določen čas (nadomeščanje delavk med porodniškim dopustom).

Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim življenjepisom na naslov TOZD OŠ XII. SNOUB Bršljin, Novo mesto, v 15 dneh po objavi.

529/27-80

Bogastvo kraških jam

Narava je obdarovala Slovenijo z mnogimi čudesi in eno izmed njih je tihi in skrivnostni svet kraških jam

Slovenski kras, ki leži ob najbolj prometni poti iz srednje Evrope na Jadransko morje, je dal ime svojevrstnim pojavom, ki jih je ob dotiku vode in apnenca izoblikovala narava. Kras, ki je postal mednarodni izraz za svojevrstne oblike v apnenecu, so Italijani poimenovali „carco“, Nemci Karst, Hrvati so se odločili za ime krš, dočim so Srbi sprejeli nemško ime karst.

V Jugoslaviji je zavarovanih 1008 naravnih objektov, ki zavzemajo 565.000 hektarjev ali 2,2 odstotka površine države. V Sloveniji pa je zavarovanih 51 naravnih objektov z nekaj več kot 9.000 hektarji ali 0,4 odstotka slovenskega ozemlja.

Posebno pozornost vzbujajo že dolgo v kraškem svetu jame in brezna. Kot prvo in najstarejšo kraško jamo na svetu, ki je usposobljena za obisk turistov, omenjajo jamo Vilenico v bližini Lipice že od leta 1633. Valvasor je v Slavi vojvodine Kranj-

ške poznal 70 jam.

Kljub temu pa sloves rojstnega leta jamskega turizma v Evropi od leta 1819 pripada Postojnski jami. Do leta 1910, ko je bilo v Ljubljani ustanovljeno ruštvo za raziskovanje jam, so samo posamezniki prodirali v skrivnosti podzemnega sveta. Danes pa kar 23 slovenskih jamskih organizacij raziskuje naš kraški prostor. Do sedaj so raziskali nad 5.000 jam in brezen. Računajo, da naš podzemeljski svet skriva v svojih nedrih okrog 10.000 jam in brezen. Nekateri med temi se odlikujejo po izrednem kapniškem bogastvu. Čisti apnenec, sorazmerno veliko padavin in klimatski pogoji so vplivali, da se je v našem podzemeljskem svetu razvilo takšno kapniško bogastvo kot le redko kje v svetu.

Žal pa se jamski turizem kljub številnim jamam še ni razvil v taki meri, da bi Kraševcem rezal boljše kruh.

POSTOJNSKA JAMA – narava je v svojih nedrih izoblikovala s svojim dletom prečudovite stvaritve

zeleni vlak

Proga Novo mesto – Ljubljana:

07,12	↓	Kandija	↑	17,38
07,13	↓	Novo mesto – center	↑	17,37
07,15	↓	Novo mesto – Bršljin	↑	17,36
07,35	↓	Trebnje	↑	17,16
08,32	↓	Ljubljana	↑	16,22

razen ob sobotah, nedeljah in praznikih

Vozovnice lahko dobite tudi v turističnih poslovalnicah GLOBTOURA in KOMPASA.

železniško
gospodarstvo
Ljubljana

vaš poslovni partner

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi mame,
stare mame, sestre in tete

ANE JAKŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraženo sožalje, darovano cvetje ter spremstvo pokojnice na zadnji poti. Iskrena hvala kolektivu IMV Crnomelj, kaplanu za opravljeni obred, pevkam in družini Majerletovi za pomoč v najtežjih trenutkih.

Žalujoči: sin Franc, hčerkici Micka in Anica z družinami, brat in sestre

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega
moža, očeta, starega očeta, brata in
strica

KARLA KRENA

Sela 14 pri Straži

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala tovarišom zdravil Krka, podjetju Gorjanci in Veterinarski postaji za podarjene vence, govornikom Miriču in Virantu za poslovljene besede ter duhovniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, sinovi z družinami, brata, sestra in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, babice, prababice, sestre in tete

ANE SUHY

gospodinje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem znancem in sosedom, ki ste z nami sočustvovali, nam ustno in pismeno izrazili sožalje za darovane vence in cvetje, Bogu Komelju in Jožetu Klobčarju za poslovljene besede, pevcem „Dušan Je reb“ in novomeški godbi. Posebno se zahvaljujemo dr. Fornazariču in ostalemu zdravstvenemu osebju splošne bolnišnice v Novem mestu za skrbno nego in lajšanje bolečin in njenemu dolgoletnemu zdravniku dr. Vodniku za vso skrb in zdravljenje. Ve lika hvala tudi občinski in krajevni organizaciji ZZB center za vso pomoč in skrb, ter vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Sin Brane z družino v imenu vseh sorodnikov

Novo mesto, 2. 7. 1980

V SPOMIN

na žalostno in bolečo prvo obletnico smrti, 3. julij, ko nas je za vedno zapustil naš nenadomestljivi in nikoli pozabljeni sin

MARJAN SKUBIC

iz Meniške vasi 38

Marjan, rane v naših srcih so še vedno sveže, kakor da si odšel včeraj, pa te že leto dni ni. Težko je brez tebe, bil si nam v ponos in cilj v življenju.

Žalujoči: mamica, sestra in oči

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 3. julija - Tomaž
Petek, 4. julija - dan borca
Sobota, 5. julija - Cirila
Ne delja, 6. julija - Marija
Ponedeljek, 7. julija - dan izgnancu
Torek, 8. julija - Elizabeta
Sreda, 9. julija - Veronika
Cetrtek, 10. julija - Amalija

LUNINE MENE
5. julija ob 8.27 - zadnji krajec

BREŠTANICA: 5. in 6. 7. ameriški barvni film Herie znova tekmuje.
BRÉŽICE: 4. in 5. 7. italijanski

barvni film Sumljiva ljubezen, 6. in 7. 7. angleški barvni film Sledi podcenjevanja, 8. in 9. 7. ameriški barvni film Diskretni šarm buržoazije.

CRNOMELJ: 4. 7. jugoslovanski film Usjanje, 6. in 7. 7. film Zapeljivka, 6. 7. ameriški film Interios, 8. 7. italijanski film Policaj proti bande, 10. 7. italijanski film Oči zvezde.

KOSTANJEVICA: 5. 7. ameriški film 99 odstotno mrtev, 6. 7. švicarska komedija Kako postaneš švicar, 9. 7. jugoslovanski film Sledovi črne punce.

NOVO MESTO KINO KRKA: 3. in 4. 7. angleški barvni film Beg v Atene, 5. in 6. 7. ameriški barvni film Stari Whisky, 7. in 8. 7. slovenski barvni film Prestop, 9. in 10. 7. ameriški barvni film Skrivnost švicarske banke.

RIBNICA: 5. in 6. 7. ameriški barvni film Srebrno sedlo.

slučajarni pri železniški postaji v Krškem.
PRODIM fiat 126, letnik 1979. Informacije v četrtek popoldan po tel. (068) 21-432.

PRODIM

PRODIM prikolico za osebni avto. Smihel 11, Novo mesto.

PRODIM Fiat 40 a sena za kosit na lepem mestu ob cesti Vprašajte pri Simunović Intihar, Draga 5, pri Be li cerkvi, v petek, soboto in nedeljo.

PRODIM po ugodni ceni šotor za štiri osebe Makarska - Induplati. Enkrat rabljen. Dalmacija, Ragovska 8, Novo mesto, tel. 23-844.

PRODIM POCENI gumijast čoln Metzeler z motorjem TOMOS 4. Kozole, Nad mlini 19, Novo mesto, tel. (068) 25-178.

PRODIM črno-beli televizor „Gorenje“. Steblaj, Nad mlini 20, Novo mesto.

PRODIM nove radijalne gume s kolesnimi obroči za dyano in avtoradio. Franc Gros, Štrit 11, Skočjan.

PRODIM komplet otroško posteljico. Naslov v upravi lista (2508/80).

UGODNO PRODIM hladilno omaro. Se gova 4/št. 5, Novo mesto.

PRODIM kuhinjsko pohištvo. Kumer, Mestne njive 10, Novo mesto.

PRODIM sedežno garnituro „Song“ Meblo s klubsko mizico. Gregorič, Trdinova 5c, Novo mesto.

PRODIM nov hladilnik (400 l) Ca ndy z zamrzovalnikom. Telefon 21-113.

PRODIM tovorno prikolico, nosilnost 800 kg, telefon (068) 82-744.

PRODIM leseno stavbo 7 x 4 m. Jože Kalin, Dol Gradščice 17, Sentjernej.

PRODIM rabljeno ostreže od liše 10 x 11 m v dobrem stanju. Franc Kastelic, Zurkov dol 1, 68290 Sevnica.

PRODIM lesen skedenj, velikost 4 x 10 m, v dobrem stanju. Franc Mervar, Borčičeva 4, Novo mesto.

PRODIM kombinirko rokovopac. Naslov v upravi lista (2506/80).

STROJE, orodje in drugo opremo za torbarsko in jermenarsko obrt prodam najboljšo mu ponudniku. Ponudbe pošljite na naslov: Marija Glavič, Splitska 8, Ljubljana.

KOŠNJO SENA PRODIM takoj na ugodnem kraju. Ogleđ v soboto in nedeljo, Gabrijele 23, Krmelj.

KUPIM

KUPIM motor za fička od 1974. letnika naprej. Slav Franc, Smihel 11, Novo mesto.

KUPIM nov ali rabljen desni prednji blatnik za osebni avto Wartburg. Martin Pult, Kot 16, 68333 Semič.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

lokal od 1. julija do 7. avgusta zaprt.

OPRAVLJAM VSA ELEKTROIN-STALATERSKA DELA. Avgust Miklošič, Opekarniška c. 36, Ribnica.

IZREDNA PRILOŽNOST! Priporočam se za fotografiranje ob porokah, rojstnih dnevih, pogrebih in podobnih slovesnostih. Slike vam izdelam na Kodacola materialu. Odlična kvaliteta, cene ugodne, pridem tudi na dom.

Vsako soboto fotografiram v poročni dvorani. FOTOGRAF TONE PUNGRČAR, Slakova 2, Novo mesto, tel. 24-304.

OPRAVLJAM DELA PRI RAZREZU PLOČEVINE do 7 mm na 2,5-metrskih škarih. Vodopivec, Breščanica, Stolovnik 49, tel. 75-156.

LTH SERVIS CRNOMELJ opravlja popravila in montažo v garantnem roku in izven roka vse vrste hladilnih naprav proizvodnje LTH. Enako tudi izdelke drugih proizvajalcev. Montiramo ne glede na oddaljenost. Pokrivamo teren od Trebnjega do Brežice.

Anton Vrščaj, Kolodvorska 56, Crnomelj, tel. (068) 76-073.

PRODIM komplet otroško posteljico. Naslov v upravi lista (2508/80).

UGODNO PRODIM hladilno omaro. Se gova 4/št. 5, Novo mesto.

PRODIM kuhinjsko pohištvo. Kumer, Mestne njive 10, Novo mesto.

PRODIM sedežno garnituro „Song“ Meblo s klubsko mizico. Gregorič, Trdinova 5c, Novo mesto.

PRODIM nov hladilnik (400 l) Ca ndy z zamrzovalnikom. Telefon 21-113.

PRODIM tovorno prikolico, nosilnost 800 kg, telefon (068) 82-744.

PRODIM leseno stavbo 7 x 4 m. Jože Kalin, Dol Gradščice 17, Sentjernej.

PRODIM rabljeno ostreže od liše 10 x 11 m v dobrem stanju. Franc Kastelic, Zurkov dol 1, 68290 Sevnica.

PRODIM lesen skedenj, velikost 4 x 10 m, v dobrem stanju. Franc Mervar, Borčičeva 4, Novo mesto.

PRODIM kombinirko rokovopac. Naslov v upravi lista (2506/80).

STROJE, orodje in drugo opremo za torbarsko in jermenarsko obrt prodam najboljšo mu ponudniku. Ponudbe pošljite na naslov: Marija Glavič, Splitska 8, Ljubljana.

KOŠNJO SENA PRODIM takoj na ugodnem kraju. Ogleđ v soboto in nedeljo, Gabrijele 23, Krmelj.

KUPIM motor za fička od 1974. letnika naprej. Slav Franc, Smihel 11, Novo mesto.

KUPIM nov ali rabljen desni prednji blatnik za osebni avto Wartburg. Martin Pult, Kot 16, 68333 Semič.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

V BLIZINI KRKE ali ob kakšnem potoku kupim starejšo kmečko hišo, zapuščen mlin ali zazidljivo parcelo. Plačam v gotovini. Ponudbe na tel. (061) 323-470, 310-053 ali 323-737.

ZAHVALA

11. junija nas je v 71. letu starosti tiho, kot je živela, za vedno zapustila naša najdražja mama, stara mama, sestra in teta

ROZALIJA KORETIČ

iz Brlog 3 pri Podbočju

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, številnim prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje in poklonili toliko lepega cvetja in vencev. Najlepša hvala kolektivom Celuloza, Novoles in osnovni šoli Krško za vso pozornost in darovane vence. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojnico tako številno spremlili na njeni zadnji poti in duhovniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: otroci Jože, Franc, Martin, Ivan, Kristina, Veronika in Rozika z družinami, brat Martin z družino in sestra Tončka ter vnuki

ZAHVALA

21. junija je v 83. letu starosti umrl naš dragi mož, oče, stric in svak

JAKOB BENČINA

upokojeni železničar - borec za severno mejo

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje ter spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družinam Lemovec in Kavčček, TP za podarjeni venec, društvu upokojencev, dr. Zivkoviču za dolgoletno zdravljenje, tov. Virantu za poslovne besede in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Mici, hčerka Mimi in ostalo sorodstvo

Gorenja Straža

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 74. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in stari ata

JANEZ BERNARDIČ

iz Gor. Mokrega potja 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovane vence in cvetje, tovami IMV, ISKRA Šentjemej in Elektru Ljubljana-okolica ter župniku za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoči: žena Ana, sinovi Jože, Ivan, France in Martin z družinami ter hčere Marija, Angelca, Tončka in Justa z družinami

ZAHVALA

25. junija nas je v 69. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, teta in botra

PAVLA TURK

z Zajčjega vrha 3

Iskreno se zahvaljujemo za podarjene vence in cvetje vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, še posebej pa podjetjem GG Novo mesto, Novoles, Novoteks in Labod. Prav lepo se zahvaljujemo župniku za ganljiv govor in lepo opravljeni pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste našo mamico množično spremlili do njenega zadnjega doma.

Žalujoči: mož Anton, sinova Tone in Jože, hčerke Pavla, Angelca in Vera z družinami ter Marija, sestre, bratje in ostalo sorodstvo

maliglasni

SLUŽBO DOBI

ISCEM FRIZERSKO VAJENKO. Stanovanje in hrana zagotovljena. Moško in žensko frizerstvo Slavka Rudman, Skočjan 59.

ISCEM ZENSKO srednjih let za pomoč v gospodinjstvu. Hrana in stanovanje v hiši, plačilo po dogovoru, en dan v tednu prost. Slavica Sever, Zdole 68, Krško.

STANOVANJA

SOBO s souporabo kopalnice in z možnostjo kuhanja išče uslužbenka. Naslov v upravi lista. (2508/80)

NOVO štirisočno vrstno hišo na Drski, takoj vseljivo, zamenjamo za dve manjši stanovanji. Naslov v oglašnem oddelku Dolenjskega lista. 2509/80.

Motorna vozila

PRODIM SIMCO 1301 S, letnik 1973, registrirano do 21. 6. 1981, ohranjeno. Stojan Popovič, železniška postaja Semič.

UGODNO PRODIM karambolirano Z 101, Branko Matkovič, Dolenjske Toplice, tel. 85-758.

UGODNO PRODIM Z 750, letnik 1974, registrirano do junija 1981. Janez Luzar, Smalčja vas 12, Sentjernej.

KADET 1200, letnik 1976, prodam. Avgust Mavrič, Glavni trg 36, Sevnica.

UGODNO PRODIM dobro ohranjen moped Tomos na štiri prestave, registriran do septembra 1980. Marija Krize Občice 19, Dolenjske Toplice.

PRODIM DYANO, letnik 1976. Novak, 4. julija 67, Krško, tel. 71-811.

PRODIM DOBRO OHRANJEN GS X 1,2, letnik 1977, prevoženih 36.000 km. informacije po tel. 22-096.

PRODIM NSU 1000, letnik 1971, neregistriran, v voznem stanju. Olovec, Oštre 19, Kostanjevica na Krki.

PRODIM ZASTAVO 750, letnik 1973, v dobrem stanju. Vida

Makar, Studence 56 pri Sevnici. PRODIM SUMBEAM 1300 SUPER, letnik 1976, v dobrem stanju. Ogleđ možen v torek in nedeljo. Marjana Požar, Slogovska 37, Kapele.

PRODIM Z 101 L, september 1977, 31.000 km. Informacije po telefonu 22-273.

PRODIM ZASTAVO 750 - letnik 1976. Košak, Repečeva vas 11, Novo mesto, telefon 22-995.

PRODIM SKODO 110 L, letnik 1972. Franc Jerman, Mestne njive blok 5. Ogleđ vsak dan popoldne.

PRODIM SKODO 1000 MB, letnik 1969, prevoženih 70.000 km, registrirano do aprila 1981. Kovač, Jurčičeva 20, Trebnje, telefon 83-184.

PRODIM Z 101, letnik 1975. Telefon 71 289, popoldan 72-194.

PRODIM katrco, letnik 1974. Anton Pucelj, Tomazja vas 19. PRODIM ali zamenjam za osebni avtomobil TAM 5000 4 m. Tel. (068) 85-417.

PRODIM osebni avto R 12 TL, letnik 1971. Oglasite se lahko na Šegovi 80, Novo mesto - popoldan.

PRODIM 5 let staro zastavo 101, prevoženih 67.000 km. Kraševc, Ješe pri Otočcu.

PRODIM spačka, dobro ohranjena, letnik 1975. Naslov v upravi lista (2507/80).

BMW 2000, letnik 1971, prodam (v račun vzamem tudi manjši avto), neparna NM registracija. Mirko Suštar, Dragatuš 18.

POCENI PRODIM Z 750 in prikolico za osebni avto. Dušan Gačnik, Potov vrh 53.

ZAHVALA

Ob izgubi naše 92-letne mame, babice in prababice

MARIJE KOTAR

iz Velikega Bana 2 pri Šentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh trenutkih. Najlepša hvala dr. Baburiču za večletno obiskovanje bolnice na domu, pionirjem in učiteljskemu zboru osnovne šole narodnega heroja Martina Kotarja Šentjerneja za udeležbo na pogrebu, posebno tov. ravnatelju Antonu Plutu in mladinki Mateji Cekuta za lepe poslovilne besede, Zvezi borcev Šentjerneja, Društvu upokojencev Šentjerneja, vsem duhovnikom, KO SZDL in pihalni godbi Šentjerneja ter vsem, ki ste pokojni darovali vence in jo pospremili k večnemu počitku.

Žalujoci: vsi njeni

Šentjernej, 22. junija 1980

S cvetjem ti grob krasimo, v trajno ljubezen in spomin, cvetje s solzami svečimo, a v srcu je polno bolečin.

V SPOMIN

7. julija bo minilo žalostno leto, odkar je prenehalo biti plemenito srce našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA IVANEŽA

s Trške gore

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov grob in mu prižigate sveče. Hvala tudi vsem, ki ste nam v tem žalostnem letu kakorkoli pomagali.

Žalujoci: vsi tvoji

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

RADE VRLINIČ

iz Bojanc

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, predstavnikom DPO Črnomelj, Metlika in Novo mesto za izrečeno sožalje, številne vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo za vsestransko skrb ob zdravljenju našega očeta sestro Marici Hudejca in dr. Vlasti Pertot. Hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, posebno godbi na pihala iz Črnomlja in duhovniku Dejanoviču za govor ob odprtem grobu.

Žalujoci: sinovi Nedeljko, Rade, Stevo in Simo, hčerke Smilja in Nada z družinami, brati Simo, Ilija, Zare in Peter

Bojanci, Žuniči, Perudina, Panoviči, Kanižarica, Črnomelj, Beograd in Pittsburgh

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 75. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ANA RADKOVIČ

iz Drče 3 pri Šentjerneju

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, pomagali v najtežjih trenutkih ter pokojno spremili na njeni zadnji poti. Za podarjene vence se zahvaljujemo Kartuziji Pieterje in kolektivu Usluga - Ljubljana. Hvala tudi obema župnikoma za opravljeni obred in poslovilne besede. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoci: hčerka Anica z družino, sin Ignac z družino, sestri Mici in Fani ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je komaj v 54. letu starosti zapustila naša ljubljena žena, mama, stara mama, sestra in teta

ALOJZIJA NOVAK

roj. Golob iz Telčic

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih lajšali bolečine, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Hvala podjetjem SGP Beton Sevnica, Varnost Novo mesto, trg. podjetju Dolenjka Novo mesto in sodelavcem iz Specerije, bolnici Polje in obrtniku Dolenšku iz Kranja. Hvala govorniku iz Tržišča in župniku za opravljeni obred. Vsem, ki ste našo drago mamo spremili k zadnjemu počitku, še enkrat hvala.

Žalujoci: mož Janez, sinovi Ivan, Lojze, Tone, hčerke Slavka, Minka, Fanika z družinami ter Anica s sinom

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

TONETA PAVLENČA

z Dol. Prekope 22

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili toliko vencev in cvetja ter nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni osnovnim organizacijam sindikata in sodelavcem Iskre Šentjerneja, IMV Novo mesto in Knjižotiska Novo mesto za podarjene vence in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se tudi gasilskemu društvu Prekopa za organizacijo pogreba in podarjeni venec, splošni bolnici Novo mesto za intenzivno nego ter župniku za lepo opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: žena Karolina, hčerki Joža z družino Majda z možem in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Dotrpela je naša draga, dobra mama, babica, prababica, sestra in teta

ANGELA VAJS

roj. Komljanec iz Dol. Radulj 10 pri Bučki

Pokopali smo jo v ponedeljek, 30. 6. 1980, na domačem pokopališču. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje ter za vsestransko pomoč, katero so nam nudili v teh težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in medicinskemu osebju Zdravstvenega doma Sevnica, za ves trud in lajša nje trpljenja. Zahvaljujemo se tudi duhovnikom Andreju in Janezu za opravljeni obred in poslovilne besede. Prav tako lepa hvala cerkvenemu pevskemu zboru za lepo petje.

Žalujoci: hčerki Zdravka in Cirilka z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi ljubljene in nepozabne žene, sestre in tete

ANTONIJE ŽABKAR

iz Zagreba

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč in podarjeno cvetje, vsem, ki ste nam pismeno ali ustno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo družini Zaidaršič iz Zagreba in družini Kliončič iz Bučke, pogrebem za organizacijo pogreba, župniku za lepo opravljeni obred. Vsem, ki ste mojo drago ženo pospremili na njeni zadnji poti na Bučki še enkrat lepa hvala.

Žalujoci: mož Rudolf, sestri Malka s hčerko in Ančka, brat Franc z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 59. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, sin, brat, tast, svak in stric

JOŽE URŠIČ

iz Prečne

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji in prezgodnji poti. Iskrena hvala delovnim organizacijam GG Straža, Labod, Novoles, Novoteks, gasilskemu društvu Prečna za vence in govornikoma za poslovilne besede ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoci: žena Tončka, hčerke Milka, Jožica in Marica z družinami, mama, bratje, sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega in skrbnega moža, očeta, starega očeta in brata

JOŽETA JERMANA

iz Hrastulj pri Skocjanu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Posebno hvalo smo dolžni delovnim organizacijam Dolenjki, Strešniku in Slovenijalesu, lovski družini Skocjan in gasilskemu društvu Skocjan za vence in spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala škocjanskim pevcem za občutno zapete žalostinke in župniku za zelo lepo opravljeni obred. Vsem, ki ste kakorkoli počastili pokojnikov spomin, še enkrat najlepša hvala.

Vsi njegovi

Hrastulje, 22. 6. 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega ljubelega moža, najinega dragega očeta, dobrega zeta in strica

FRANCA ŠVIRTA

gradbenega tehnika v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, njegovim sodelavcem, prijateljem, vsem, ki so ga poznali in imeli radi, nam izrazili sožalje, mu darovali cvetje in vence in ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala sosedom za vso pomoč in sočustvanje v teh najtežjih trenutkih, kolektivu GOK in gasilskemu društvu Črnomelj za vso skrb pri organizaciji pogreba, kolektivoma Komet Metlika in DO Taxi Ljubljana, obema govornikoma za tople besede, pevskemu zboru za ganljivo petje ter župniku za govor in lepo opravljeni obred. Še enkrat vsem prisrčna hvala.

Žalujoci: žena Ivanka, sinova Marjan in Franci Črnomelj, dne 3. julija 1980

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

IVANA TOMCA

iz Drenovca 16 pri Vinici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem za podarjene vence in cvetje, posebno hvala delovnim organizacijam in sodelavcem Belta Črnomelj, Dolenjke Črnomelj, KO ŽB Vinica, pevkom iz Vinice, godbi iz Črnomlja ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Ana, sinovi Jože, Franc, Tihomir z družinami ter hčerki Anica in Marica z družino

Na čelu samoupravljalcev

Zdenko Picelj se je zaposlil v krški Celulozi pred 27 leti. V tem času si je nabral obilo strokovnih in samoupravnih izkušenj. Po poklicu je papirniški tehnik, zato ga ima vsakdo za rojenega domaćina, čeprav je po rodu Novomeščan. S svojo delavnostjo in zvestobo kolektivu si je zelo hitro pridobil domovinsko pravico med Krčani.

V tovarni ga cenijo, kot dobrega sodelavca, tovariša, samoupravljalca. Prve izkušnje za družbenopolitično delo je dobil v tovarniškem sindikatu in ko je 1956 prišel iz vojske, so mu postopoma zaupali vedno odgovornejše samoupravne dolžnosti od predsednika centralnega delavskega sveta do predsednika SOZD Slovenija, predsednika ZK ZKS ipd. Na njegova ramena se je včasih zgrnilo kar preveč bremen. Zdenko ni človek, ki bi se jih površno otresel, ampak se čuti odgovornega za vse, kar mu naložijo.

Dve desetletji je uspešno pomagal krmariti samoupravno življenje v kolektivu tovarne papirja. Svoje izkušnje je s pridom uporabil tudi pri opravljanju tovrstnih dolžnosti zunaj Celuloze. Za svoj požrtvovalni delež k razvoju socialističnega samoupravljanja je Zdenko Picelj junija letos prejel republiško priznanje samoupravljalcev. Toda, ker je osebno zelo skromen, ga

sprejema hkrati kot priznanje kolektivu, za katerega meni, da to vsekakor zasluži. Razen tega je prepričan, da je v Sloveniji še na stotine enako zavzetih samoupravljalcev, zato letošnja priznanja simbolizirajo tudi zahvalo njihovem delu.

Priznanje mu pomeni predvsem spodbudo za ravnanje v prihodnje. Zaveda se, da čas, v katerem živimo, ni čas za počitek, saj bo treba še veliko spremeniti, da bodo samoupravni odnosi pognali globlje korenine. Kot predsednik sestavljene organizacije Slovenija papir je namreč grenko občutil, da se dogovarjanje in praksa ločujeta, da med delovnimi organizacijami še nismo premagali zaprtosti in nezaupanja. Združevanje po njegovem mnenju niso le besede in če se zanj odločimo, ne smemo videti le sebe, za probleme drugih pa ostati gluhi. V premagovanju te ozkosti vidi Zdenko Picelj ključ do novih odnosov. To velja prav tako za tozde kot za krajevne skupnosti, za samoupravno življenje na vseh ravneh, kjer naj bi zažvelo dogovarjanje in usklajevanje interesov.

Zdenko Picelj je optimist. Z vsem srcem verjame, da bodo samokritična spoznanja pripeljala na pravo pot. Odkar je predsednik regionalne zdravstvene skupnosti Novo mesto, se že srečuje s prvimi uspehi medsebojnega sporazumevanja in sodelovanja.

JOŽICA TEPPEY

Lončarija ostaja brez lončarjev

Pri Leopoldu Bojcu, enem izmed zadnjih dveh lončarjev v okolici Dolenje vasi

Lončarija se imenuje območje južnega dela občine Ribnica, okoli Dolenje vasi, kjer so se prebivalci včasih preživljali le s kmetijstvom in izdelovanjem lončenih izdelkov. Lončarstvo pa je v Lončarji že skoraj popolnoma izumrlo, saj se z njim resneje ukvarjata le še dva lončarja. En izmed njih je 61-letni Leopold Bojč iz Dolenje vasi 10.

„Z lončarstvom se ukvarjam že 40 let. Pred vojno smo vozili naše izdelke na semnje po Dolenjski in do morja: v Bakar, Crikvenico, Kastav, Bribir, Sušak in po Istri. Zdaj ni lončarjev in lahko vse prodamo kar doma, zato skoraj ne hodim po semnjah.“

Vendar stare navade Leopold

Bojč le ni povsem opustil. Enkrat na leto, za veliko mašo (15. avgusta), gre na semenj v Crikvenico. Za Kmečko ohcet je bil v Ljubljani. Zdaj ga vabijo v Piran.

Delo lončarja poteka na vlagi, vročini in prepihu. Lončar Bojč je poln revme, ki ga počasi zavija. Do kmečke pokojnine mu manjka še štiri leta.

Ker je že star, ne plačuje davka, ampak le pavšal. Sina, ki je tudi lončaril, pa so privili z davki, da se je raje zaposlil pri Stangradu. Tudi drugemu sinu se je lončarstvo zamerilo. „Tako delava v vsej Lončarji lonce le še dva: Tone Nosan in jaz. On dela predvsem enkrat žgano, jaz pa dvakrat.“

Lončarstvo izumira in je postalo že turistična zanimivost. Bojca in njegovo delavnico z ožago obiskujejo šolarji in odrasli, ki prihajajo na izlet v ribniško občino. Tudi tuji zahajajo sem, predvsem Nemci, Nizozemci, Avstrijci in Italijani. Sicer pa je Bojč delal in včasih še dela za tujino.

Pred nekaj meseci je postopek izdelave lončevine nekoliko spremenil. Prej je uporabljal svinčeno glajenko, vendar so z njo zaradi uvoza težave, zdaj pa so tuji ugotovili, da je svinec strupen in morajo biti lončeni izdelki brez njega. To velja predvsem za posode, ki so namenjene jedem in pijači, medtem ko za ostale izdelke ta prepoved ne velja.

Večino izdelkov odkupijo Dom Ljubljana, Spominkarstvo Ribnica in razne druge trgovine v večjih

ZA BERLINSKI MUZEJ – Lončar Leopold Bojč iz Dolenje vasi pri Ribnici je med drugim delal lončene izdelke celo za berlinski muzej. (Foto: Primc)

PRIVLACNO IN NAPETO – Dirke na šentjernejskem hipodromu so pritegnile 6.000 obiskovalcev. Za organizacijo prireditve člani domačega konjskega kluba zaslužijo vsa pohvala. (Foto: J. Pavlin)

Slavo dosegli tudi domači hlevi

Kar 6.000 ljudi in 50 koni na tradicionalni konjski dirki v Šentjerneju, prirejene v čast 95-letnice šentjernejskega kluba za konjski šport

Več kot šest tisoč ljubiteljev konjeniškega športa si je v nedeljo popoldan na prenovljenem hipodromu v Šentjerneju ogledalo velike konjske dirke, ki jih je pripravil domači klub za konjski šport ob 95-letnici ustanovitve.

Na programu je bilo osem dirk, v katerih se je pomerilo okoli 50 konj iz vseh slovenskih in nekaterih hrvaških klubov, pet vpreg pa so pripravili tudi doljenjski ljubitelji tega športa. V prvi vožnji za 3 do 12-letne kasače s področja Šentjerneja je zmago odnesel žrebec Ronson Šentjernejskega Slavka Franka, Danica Martina Kocjana iz Mihovice pa je skozi cilj peljala kot tretja. Za precejšnje presenečenje med sloven-

skimi konjereji pa je poskrbela kobila Pevina Jožeta Antončiča iz Prapreč, ki je v handikapu za dveletne kasače dosegla odlični čas in seveda prišla prva čez ciljno črto.

Prav gotovo je največ pozornosti veljalo četrti vožnji: krožni dirki Slovenije, v kateri so se pomerili najboljši slovenski konji. Veliko trojejo Slovenije so osvojili konji iz hleva Slavičev: Dingo, Dimitrija, Disa in Findina. Dingo na vajahit Marka Slaviča je v Šentjerneju prejel tudi pokal za najboljšo generalno uvrstitev, ki mu ga je v imenu pokrovitelja Skupščine občine Novo mesto izročil Janko Goleš.

Organizacija prireditve je bila vzorna, kar kaže, da so Šentjernejčani kot organizatorji že odlično pripravljeni na eno največjih konjeniških prireditev v Jugoslaviji, ki bo na njihovem hipodromu v jeseni.

I. P.

SENTJERNEJ KOT OBČINA

V Šentjerneju so bile v nedeljo tradicionalne konjske dirke, njih pokrovitelj pa skupščina občine Novo mesto. Šentjernejčani pa ne bi bili, kar so, ko ne bi (ne)hote po eni izmed dirk po zvočniku 5.000-glavi množici objavili, da bo nagrade zmagovalcem izročil predsednik izvršnega sveta skupščine občine Šentjerneja Janko Goleš.

Slednji je ponizanje ali povisovanje sprejel popolnoma mirno, v uteho pa si je zamrmal, da je Šentjernej z okolico konec koncev še vedno večji kot Metlika.

Sodni dan v Dolgi vasi

250 delavcev sodišča na izletu v kočevski občini

Sindikata temeljnega sodišča Ljubljana je organiziral izlet z vlakom do Kočevja, nato pa v Dolgi vasi piknik in sportne igre pod naslovom „Sodni dan na vasi“.

250 članov vseh enot temeljnega sodišča Ljubljana od Kočevja do Kamnika so pričakali 20. junija na kočevski železniški postaji šolarji, nonet „Rog“ iz Želj in narodnih nošah, pozdravil pa jih je predsednik občinske skupščine Savo Vovk. Gostje so si ogledali kulturne in zgodovinske zanimivosti mesta Kočevje. Pred spomenik svobodi so položili venec. Spomnili so se tudi prvega sojenja v okupirani Evropi sodelavcem okupatorja, pripadnikom bele in plave garde, ki je bilo 1943 prav v Kočevju, in sicer v dvorani današnjega kina Jadran. Na to sojenje pa ne spominja nič, saj na tej stavbi ni niti skromne spominske plošče!

Piknik in športno srečanje je bilo pri brunarici Hotela Pugled v Dolgi vasi.

Ob zaključku srečanja so člani kolektiva sodišča podelili predsedniku Turističnega društva Kočevje Stanetu Jajtiču, ki je dobro pripravil srečanje in piknik, pismo priznanje za zelo uspešno organizacijo „Sodnega dne na vasi“.

J. P.

GLASILO OTROK

Mladinski in otroški svet Brečičeve ulice v Kočevju je te dni prvič izdal svoje glasilo „Jutro“. Prve strani so posvetili spominu na pokojnega predsednika Tita, naslednje pa svojim literarnim prispevkom, prispevkom o svojem delu, zadnji del pa sodobni glasbi in zabavi.

KAMERA ODKRIVA (ŽE ODKRITO) – Tudi uprava doma JLA v Novem mestu gre očitno po istih stopnjah kot vodstva drugih kinematografov, ki ne izbirajo sredstev, ko je treba polniti dvorano predvsem z mladimi obiskovalci. Manjka samo še napis, da je mladini film prepovedan in naval bi bil zagotovljen... Seveda ostane vprašanje, kaj je vzgojnimi in kulturnimi poslanstvom filma in kaj je z odpravljanjem vzrokov, ki so pripeljali do sedanjega „prostituiranja“ filmskega sporeda. Zgolj moraliziranje ne bo dosti zaleglo, pa še hinavsko je običajno povrh vsega.

KONČNO SE JE ZAZIBAL V SEN

Po nekem poslovnem kosilu v hotelu Večna izguba je pričelo tovariša Predalnika močno črvičiti. Ko ni več pomagal ne encijan ne brinovc, se je odpravil v zdravstveni dom.

„V bolnišnico bo treba, nič ne pomaga. Tu sem brez moči,“ je ugotovil gospod doktor, ki je sploh imel navado pošiljati bolnike k specialistom, kakor hitro je posumil, da vsakdanje tabletki in C vitamin ne bi zalegli.

V Belem mestu so tovariša Predalnika teden dni temeljito pregledovali, končno pa so odločili, da ga bodo polegali pod nož. In tu so se pričele

težave: tovariša Predalnika nikakor niso mogli uspavati, na živo pa ga ne gre mrcvariti. Dali so mu narkozo, toda ostal je buden kot v poletnem jutru. Vbrizgali so mu konjsko injekcijo morfija, toda tovariš Predalnik je, namesto da bi spal, pričel brundati.

„Zakuni se ljubavi na ramenu mom“, Doktor – specialist se je spomnil televizije. V Predalnikovo sobo so privlekli barvni televizor, ki je lovil samo program ljubljanske televizije, toga glej čudo: predalnikovi sobolniki so že po polurnem gledanju smrčali, da so se tapete komaj obdržale prilepljene na ste-

nah, le Predalnik je živo zrl v ekran, in to do tretjega dnevnika.

„Poskusili bomo tudi s knjigami,“ je predlagal doktor – specialist. Medicinska sestra, ki je imela še posebno božajoč in zametno obarvan glas, je prebrala Predalniku moderne slovenske pesnike, ki spravijo s svojimi stvaritvami v duševno odsotnost celo publiko v nezakurjeni dvorani, toda Predalnik je zahteval še in še tako, da je zmanjkalo piščoče slovenske avantgarde, medicinsko sestro pa so izmozgano odnesli iz sobe ter ji odobrili tri dni plačanega

Jamski tabor

Dolenjski jamarji letos v Črnomlju – Raziskovalci bodo jame okoli Miklarjev

Drugi dolenjski jamarški tabor bo od 4. do 6. julija v Črnomlju. Organizira ga Belokranjski jamarški klub Črnomelj, udeležilo pa se ga bo vseh šest dolenjskih jamoslovnih enot in gostje iz zamejstva.

Tabor bo delovnega značaja. Raziskovali bodo jame okoli Miklarjev. Potrditi želijo namreč domnevo, da obstaja podzemna povezava med jamami pri Miklarjih in izvirov potoka Dobljica.

Na taboru bodo najprej, in sicer že jutri, 4. julija, ponovno proučili organiziranost dolenjskih jamoslovnih enot. V soboto, 5. julija, pa bodo s kulturnim programom proslavili 15-letnico Belokranjskega jamarškega društva Črnomelj. Ob tej priložnosti bodo z diapozitivni in filmi prikazali javnosti svoje delo na področju splošnega ljudskega odpora, vodnega gospodarstva, speleologije in ostalih podzemnih del, ki jih opravljajo jamarji v korist skupnosti.

V trenutku izgubil družino

Nepravilno prehitavanje zahtevalo življenje žene, hčere in sina

Magistrata pri Stefanu je 21. junija ob pol šestih zjutraj trajala troje življenj. Yilmaz Yusuf, 33-letni turški državljan, se je z Nizozemcem ga peljal proti Zagrebu. Čeprav je bila po sredni vozičici nepretrgan črta, je začel Yusuf puzhati na kličono. Takrat mu je nasprotni tovornjakom pripeljal Ivan Predalnik iz Dolenjskega Zlatca. Tursek se umikal v desno, vendar zamajani silovitem trčenju so bili talobni 37-letna Yusufova žena Melahat in otroci: 13-letni Coskan in 19-letna Sema.

Voznik Yusuf je bil močno odpehnil so ga v novomeško bolnišnico. Promet na magistrali ob Stefanu je bil enosmeren do 8. ure.

KOLPA VZELA DEKLICO

V Kolpi pri Vukovcih pri Vinici je 30. junija umrlo 3-letna Tatjana Čadonč. Dekletce se je igralo na travniku ob reki nedaleč od doma. Oče in stara mati sta v bližini kosača seno.

„DOBRI PRIJATELJI“ NA FESTIVALU „ŠTEVERJAN 80“

Dne 5. in 6. julija 1980 bo v Števerjanu, sosedni Italiji, 10. zamejski festival narodno-zabavne glasbe, na katerem bodo sodelovali amaterji iz Slovenije, Italije in Avstrije. „DOBRI PRIJATELJI“ iz Brečičeve ulice v Kočevju bodo na tem festivalu nastopili s petič z dvema lastnima skladbama in sicer „Kako lepo je biti spet doma“ (P. Krakar in V. Slož) in „Ob Krki in Savi“ (M. Sušol). S. S.

dopusta, da bi prišla k sebi od branja in od pesnikov. „Moram priznati, da ste edinstven primer,“ je rekel Predalniku pri dopoldanskem vizitu doktor Primarijus. „Mi lahko poveste, kje ste zaposleni?“

„V skupnih službah Hitrotkala.“

Doktorju Primarijus se je posvetilo. V dveh dneh so spremenili operacijsko dvorano v pisarno, natančno takšno, no v kakršni si služi tovariš Predalnik kruh in leta za v penzijsko. Ko so pripeljali tovariša Predalnika v tako prirejeno prostor, se je v hipu zazibal v globok sen. V zdravniški karton pa so z veseljem zapisali, da je operacija uspela.

TONI GASPERIČ